

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

H-ard

K A T A L O G

Ö F V E R

G Ö T E B O R G S M U S E I A R K I F

Andra afdelningen

REGISTER

Beställning sker fr.o.m. 1958 med angivande av de signaturer, som är införda med rött bläck i katalogen t.ex.

H 22:5.

Ser.	9	(= nr 1078 - 1147 bis)	Sid.	3
"	10-12	(= nr 1148 - 1203)	"	33
"	13	(= nr 1203 bis)	"	46
"	14	(= nr 1204 - 1244)	"	47
"	15	(= nr 1245 - 1303 e)	"	61
"	52	(= nr 1304 - 1364)	"	85
"	67	(= nr 1365 - 1404)	"	97
"	68	(= nr 1405 - 1463)	"	123
"	48	(= nr 1464 - 1528)	"	153
"	49	(= nr 1529 - 1627 g)	"	167

Nionde Serien

N:o 1078.

d. 3 Okt: 1592.

Söffren Fnog i Roskilde, häradsfogde i Tuer härad på Sjælland, tillika med tvenne andra män, gifver intyg rörande ett landstycke utmed Mölle sjö, om hvilket besittning Jörgen Hemmingssen och Jens Möller tvistade, att åtskillige uppräknade vittnen på ed intygat, att så väl Jörgen Hemmingssen som förre egaren af dennes gård haft nyttjande rätten till ifrågavarande landstycke. Dat. d. 3 Okt. 1592.

N:o 1079.

d. 9 Okt. 1597.

Stämning utgifven af Sten Maltheson (Sehested) slotts-herre på Bohus till Anders i Kersön, i Stenkyrke socken, att stå till rätta vid det lagting, som var utsatt att hållas i Kongelf d. 17 Okt: för det han nedbrant Laurids Hellisons i Torsered, Solberga socken, ladugård m. m. hvarvid en del boskap omkommit; för hvilket allt Lauridz fordrade ersättning. Dat. Bohus d. 8 Okt. 1597.

N:o 1080.

d. 27 Jan. 1614.

Vidimerad afskrift af ett dombref, utgifvit af lagmannen i Bohuslän Jens Christensson, genom hvilket Mats Bagge till Holma bibehålles vid besittningen

af gården Anröd i Lane skeppsrede, Skredsviks socken af Bohuslän; till hvilken gård Nils och Rasmus Ols-söner på Kallsås, i förenämnde socken, velat göra honom, Mats Bagge, eganderätten stridig. Dombrefvet är uppsatt på Foss lagting d. 27 Jan. 1614. Afskriften, utan datum är vidimerad af A. Holst (kamrer på Bohus i landsh. Schönlebens tid) och O. Andersson.

N:o 1081.

d. 24 Aug. 1619.

Vidimerad afskrift af fru Dorothea Baners, enka efter Christofer Kruse till Ekholmen, salubref, genom hvilket hon försäljer till välb. Mats Bagge till Holma sin gård Söderkile i Lyse socken på Stångenäs (Bohuslän). Dat. Ekholmen d. 24 Aug. 1619. Afskriften, utan datum, är vidimerad af And. Holst [se N:o 1080] och O. Andersson.

N:o 1082.

d. 20 Sept. 1620.

Sven Månsson (Eketrä) till Svensvik och Råstad, ståt-hållare på Viborg och Nyslott. Afgångs-pass och rekommendation för Mårten Månsson, som i någre år tjenat honom för en dräng och handskrifvare. Med Syen Månssons namnteckning och adel. sigill. Dat. Viborgs slott d. 20 Sept. 1620.

N:o 1083.

d. 5 Sept. 1622.

Nils Stjernschjöld till Biby och Hellekis, landshöf-dinge och krigsöfverste i Vestergötland och på Dal, så och ståthållare på Elfsborg etc. pass och rekommenda-tion för Mårten Månsson (se N:o 1082), hvilken hos honom varit anställd som handskrifvare. Egenh. af Stjernschjöld *) och med hans adel. sigill. Dat. Hellekis d. 5 Sept. 1622.

*) Det var denne Stjernschjöld, som, vid en bal på slottet i Stockholm, var utsatt för en ung hertig af Lauenburgs gäckerier, för hvilket denne senare af d. v. kronprinsen Gustaf Adolf fick en örfil o. s. v.

N:o 1084.

d. 2 Febr. 1628.

Konung Gustaf II Adolfs egenhändigt underskrifna bref, af innehåll, att kyrkoherden Hans Bergeri i Elfdalen enka fortfarande skall tillgodonjuta de 15 tunnor spanmål årligen, hvilka konungen förunnat hennes afledne man för den trohet och det nit, han ådagalagt att ^{söka} stilla Dal-upproret. Gifvet Bornshytte gård d. 2 Februari 1628.

N:o 1085.

d. 2 Mars 1629.

Lars Skytte till Sätra och Husaby, tillförordnad ståthållare på Stockholms slott m. m. fullmakt för Olof Andersson (längre fram adlad Strömskjöld) att som "Commissarius" eller uppbördsman i Håbo, Erlinghundra och Bro härader samt Sigtuna stad uppbära den af rikets inbyggare vid 1627 års riksdag beviljade "Boskapshjelpen" och "Quarntullen. Jemte föreskrift, huru med denna uppbörd förfaras skulle. Undertecknad "Lasse Skytte", med vidtryckt adeligt sigill. Dat. Stockholm d. 2 Mars 1629.

N:o 1086.

d. 17 Maj 1629.

Claus Horn till Kanckas och Ingritz etc. Svea rikets råd, landshöfdinge i Upland och ståthållare på Stockholms och Upsala slott. "Memorial för inspektorn Olof Andersson (se N:o 1085) att förrätta och beställa uti Upland om qvarntullen." Undertecknad "Class Horn." Dat. Stockholm d. 17 Maj 1629.

N:o 1087.

d. 15 Juli 1629.

Claus Horn till Kanckas och Ingritz etc. Svea rikets råd, landshöfdinge i Upland och ståthållare på Stockholms och Upsala slott. Pass för Olof Andersson [se föreg:], att resa till Stockholm genom Norrtelje med fri skjuts etc. Egenh. undert. "Class Horn", med

vidtryckt adeligt sigill. Dat. Rådmanö d. 15 Juli 1629.

N:o 1088. d. 25 Aug. 1629.

Claus Horn till Kanckas och Ingritz etc. Svea rikets råd, landshöfdinge i Upland och ståthållare på Stockholms och Upsala slott. Fullmakt för Olof Andersson (se föreg:) att skyndsamt uppbära andra terminens kvarntull. Under-tecknad "Class Horn." Dat. Stockholms slott d. 25 Aug. 1629.

N:o 1089. d. 6 Nov. 1629.

Lars Skytte till Sättra och Huseby, tillförordnad ståthållare på Stockholms slott och öfver dess tilliggande län. Fullmakt för Olof Andersson [se föreg:] att, all-denstund konungen funnit tjenligt, att den beviljade boskapshjelpen [se N:o 1085] och sex mark på hvarje person ännu på tillstundande året förlängas måtte" . . . efter som det långsamma krigets utförande sådant högeligen fordrar, uppbära ifrågavarande skatt i Sigtuna stad, Vermdö, Håbo, Sotholms, Svartlösa och Erlinghundra härader. Undert: "Lasse Skytte," med vidtryckt adeligt sigill, dock otydligt. Dat. Stockholms slott d. 6 Nov. 1629.

N:o 1090. d. 30 Sept. 1630.

Claes Fleming och Petter Erlandsson, den förre Svea rikets råd, den senare Kammarråd. Upplåtelsebref till regements-skrifvaren ärlig och förständig Olof Andersson (se föreg:) af en konungens egen gård Hals i Örbyhus län, med dess "visse och ovisse partzeler", undantagande extraordinarie räntan, som krigssakerne angår, och skjutsfärderne; mot den afgift, hans kongl. Maj:t på "partzelerne" sätta täcktes och i landsboken anfördt finnes. Under-tecknad af "Clas Flemingh, Pehr Erlandsson, Olof Andersson och Nils Olofsson. Med K. Gustaf II Adolfs sigill under. Dat. Stockholm d. 30 Sept. 1630.

N:o 1091.

d. 26 April 1632.

Achatius Tott [Åke Henriksson Tott] till Sjundeby, Matzala, Ekholmssund, Ljuxela och Gerknäs, Svea rikets råd, riddare och fältmarskalk. Fullmakt för sin bokhållare, ärlige och försigtige Olof Andersson (se föreg.) att uppbära och använda inkomsterne af Totts alla gods, så i Sverige som i Finland, Liffland och Tyskland, samt öfver dem bjuda och befalla, göra och låta alldeles efter sin egen vilja etc. Undertecknad "Achatius Tott" och med dennes adeliga sigill försedt. Dat. Buxterud d. 26 April 1632.

N:o 1092.

d. 13 Mars 1635.

Dombref, utgifvit på Harestad [nu Herrestad] ting, närvarande ridefogden i Sönderviken ärlig och välaktad Erik Jonsson, genom hvilket åtskilliga personer, som hade deras backstugor på Dyngge, eller som det nu kallas, Gullmarsbergs mark, åläggas att betala årlig grundlega till egaren af Dyngge gods. Dat: Herrestads ting d. 13 Mars 1635.

N:o 1093.

d. 21 Nov. 1637.

Drottning Christinas fullmakt och instruktion för sin trotjenare Märten Månsson [se N:o 1082 och 1083], "hvilken uti en långlig tid, så uti sal. Kongl. Maj.ts glorvyrdigst i åminnelse vår högtärade käre herr faders, som nu sedermera i vår och kronones tjenst, här i cantzliet för en cantzelist sig troligen och fliteligen hafver bruka låtit", att vara sekreterare i det då nyligen inrättade "general-bergamtet." Undertecknad (under drottningens minderårighet) af Gabriel Oxenstjerna Gustafsson, Svea rikets drotz; Jacobus Dela Gardie, Svea rikets marsk; Carl Gylldenhjelm, riksamiral; Axell Oxenstjerna, Svea rikets cantzler och Gabriel Oxenstjerna, fryherre till Mörby och Lindholmen, Svea rikets skattmästare. Försedd med riks-sigillet. Dat. Stockholm d. 21 Nov. 1637.

N:o 1094.

d. 12 Dec. 1642.

Thure Bjelke, friherre till Salestad, Gäddeholm, Kråkerum och Frösvik, Svea rikets råd etc. Skrifvelse, genom hvilken

han fritager Erik Michelsson från herr Thures då omyndige syster-
sons Claes Totts *) kamrerare Olof Anderssons (se N:o 1091 m. fl.)
påstående, att Erik skulle ersätta åtskilliga djurshudar, hvilka
Olof Andersson beskyllt honom att till egen nytta hafva bortta-
git från Kårestad gård. (St. Carins socken, Finland) "hvilka så
icke uti sanning befinnes, utan bemälte partzeler äro till bark-
nings (garfning) förde, och sedan, efter min sal: käre svågers
välb. herr Achatii Totts och högvälborna frun fru Christina Bra-
hes order, gagn och bästa, som rätte egare dertill voro, använde
vordne etc" Undert. "Thure Bjelke;" med dess adel. sigill. Dat.
Stockholm d. 12 Dec. 1642.

N:o 1095.

d. 28 Febr. 1645.

Tingsattest från Håbo häradsrätt; af innehåll, att kamreraren öf-
ver då ännu omyndige Claes Totts gods Olof Andersson (se föreg:)
vid tinget uppvisat den omyndiges morbror och förmyndare riksrå-
det frih: Thure Bjelkes intyg, att Claes Totts fader, sal. Åke
Tott, lagt 2 1/2 hemman i Kräggia, i Öfre Grans socken, till en
ladugård under Ekholmssund (Ekolsund), hvilka hemman Olof Anders-
son och dennes hustru uti deras lifstid unte äro att besitta och
njuta. Hvilket intyg landshöfdingen välb. Thure Oxenstjerna d. 7
Maj 1642 confirmerat hafver. Undertecknad Olof Olofsson, "lagfö-
rare" uti Upland. Med Håbo härads sigill. Dat. d. 28. Febr. 1645.

N:o 1096.

d. 19 Dec. 1648.

Äldre afskrift efter, som formen antyder, ett större pergaments-
bref, genom hvilket Konung Fredrik III i Danmark försäljer Wrems
gård i Quille socken af Bohuslän, jemte underlydande gods, till
Gabriel och Selio Marsilius (här stafvad i Marseille, men orätt;
Marsilius är en gammalkölnisk ätt; jemför för öfrigt N:o 1099)
Afskriften vidimerad af P. Hummell och H. Elisen. Dat. Fredrichs-
borg d. 19 Dec. 1648.

*) Thure Bjelke var på den tiden, såsom närmste släkttinge, för-
myndare för Claes Tott. Dennes far Achatius Tott hade neml. i
första giftet H. r Thures syster Sigrid Bjelke; deras son var
Claes T. Efter hennes död gifte han sig med Christina Brahe.

N:o 1097. d. 22 Jan. 1649.

Ifvar Krabbe till Jordbjerg, riddare och höfvitsman på Bohus, stämning till förenskrifvaren *) på Inland Henrik Rasmusson, att infinna sig på nästkommande Bahus-lagting för att der svara till Peders och Olles i Tveten i Spekeröds socken (jempf. N:o) beskyllning för dem olagligen påförd skatt. Dat. Bohus d. 22 Jan. 1649.

N:o 1098. d. 17 Febr. 1649.

Elisabeth Kopp till Idingstad och Arneberg. Gåfvobref till sekreteraren uti det Kongl. general-Bergs-collegio, äreborne och välbetrodde Mårten Månsson (jempf. N:o 1093), lydande på tvenne oskattlagda nybyggen, Ryninge och det der bredevid belägna Åhlekistan i Södermanland och Slem socken, att, till tack för henne gjorda tjänster, dem i sin egen och sin hustrus lifstid njuta och behålla. Undert. af "Elisabeth Copp", jemte tvenne vittnen, hvilkas namn dock äro bortskurna med de sigiller, som under handlingen funnits. Dat. Stockholm d. 17 Febr. 1649.

N:o 1099. d. 19 Febr. 1650.

Äldre afskrift efter, som formen antyder, ett större pergamentsbref, genom hvilket Selio Marsilius [se N:o 1096], invånare i Christiania, å egna och hustruns, m. fl. vägnar, samt i enlighet med fullmakt af brodern Gabriel Marsilius, säljer och afträder till välb. Daniel Bildt Knutsson Wrems hufvudgård med derunder lydande gods. Dateradt Christiania d. 19. de Febr. 1650. Bevittnadt af Hannibal Sehested och Jens Bjelcke. Afskriften vidimerad af P. Hummell och H. Elisen.

*) "Sörenskrivere" = svuren el. edsvuren skrifvare.

N:o 1100.

d. 6 Aug. 1652.

Christina Brahe, enka efter riksrådet Achatius eller Åke Tott. Gåfvobref, genom hvilket hon, såsom fullmäktig för sin utrikes vistande son Claës Tott, tillerkänner dennes kamererare Olof Andersson (se N:o 1095) två gårdar Årby, i Selbo härad och Öfre Sela socken, en gård Östad i Yttre Sela socken och ett frälsegods Sundby i Torsen socken, som ersättning för det att bemälte Olof Andersson, då Claës Tott bortbytte sitt gods Ekholmsund mot grefve Magn: Gabr: Dela Gardies Räfsnäs, afstod några gårdar, hvilka honom, Olof Andersson och hans hustru, att under deras lifstid njuta, voro af fru Christinas salig herre riksrådet Achatius Tott förunte. Undert. Christina Brahe, men sigillet bortklippt. Dat. Stockholm d. 6 Aug. 1652.

N:o 1101.

d. 8 Sept. 1654.

Då varande riks-skattmästaren grefve Magnus Gabriel Dela Gardies, grefve till Leckö och Arensberg, friherre till Ekholmen etc. fullmakt och instruktion för slottshauptmannen på Leckö ädel och välbördig Thore Olofsson Ollonbergh till Rangetorp. Uti hvilken först och främst omnämnes en tidigare fullmakt för samme man af d. 4 Okt. 1653. Dernäst anbefalles Ollonbergh först och främst att visa Kongl. Maj:t tillbörlig trohet och tjenst samt "vara Oss, vår älskeliga gemål och arfvingar huld, trogen och rätt- rådig; vårt och deras nytta och gagn efter yttersta förmåga alltid troligen söka etc. Och såsom Guds bud och Kongl. Maj:ts tjenst samt invånarnes själars eviga välfärd och salighet det nödvändigt fordrar . . . så vele vi fördenskull, att han præposito och kyrkoherdarne till dess förrättande handräcker och assisterar uti det som hans embete angår och de honom anlita kunna. I synnerhet skall han våra af Kongl. Nåd hafvande rättigheter, såsom juspatronatus

m. m. vid församlingarne allvarligen maintainera och icke tillstådja deruti af någon intrång ske. Presterskapets vanliga underhåll och belöning af grefskapet dem icke afskära etc. Om hospitalet i Lidköping och de fattigas uppehälle sig fliteligen vårda låta. Skolan i Lidköping med dess stat och inkomst handhafva, och till den ändan socknegången i grefskapet dess infödde djeknar, som i Lidköping lära, förbehålla etc. Sig beflita, att allt oskickligt väsende mellan lärare och åhörare componera och bilägga, varandes förtänt om att oss notifiera så väl om hvars och ens härutinnan comportement, som när något pastorat i grefskapet ledigt blifver. Icke mindre på stadens rådstuga än vid häradstingen uti grefskapet uti vårt ställe - såsom af landshöfdingarne i Konungadömet sker - præsidera, anhörande de ärenden som förelöpa, hvilka han sedan, efter afsagd dom, utan anseende till person etc. skall tillbörligen exequera; och i ingen måtto vår rätt i sakören eller annat att prejudiceras tillstådja. Uti hvarje härad en välbyggd och bekvämlig tingsstuga uppsätta och densamma färga och med häradets vapen zira låta. Sammaledes med häradsfängelser och hvad mera, som till justitiens befordran nödigt vara kan. Domboken in triplo i rätter tid infordra. Nämndemännen aflöna. Anställa en skarprättare i Lidköping, som skulle aflönas med stadens medel. Gifva underlagmannen i rätten tid dess lön. Låta göra Kinne härad ett signet, halfparten dess eget vapen och halfparten Skånings härads. Räcka magistraten i Lidköping en beredvillig hand uti allt hvad till stadens uppkomst kunde tjena. Söka att draga dit handverkare, inrätta väfveri, garfveri etc. Postväsendet vid magt hålla och befordra. Marknaderne bevista och tillse, att allt dervid skickligen tillgår etc. etc. Mot bönderne icke annat än rättvisa, beskedlighet och miskundsamhet tesmoignera; dem med deras utlagors

körslor i oföre icke betunga, då icke nöden så fordrar etc. Han skall icke heller låta allmogen besväras med det olideliga skjutsandet, utan deröfver hand hålla, att ingen må få bondens häst eller hjon till att rida och bruka, utan för penningar, såsom hos gästgifvaren. När utskrifning sker, skall han enkors, faderlösa barns, gamle mäns och deras, som största bruken och mindsta hjälpen hafva, drängar förskona och knektar ibland skalke-hopen utsöka låta etc. På slottet (Leckö) skall han beställa ett temligt rum till alla acta och actitata, jordebref, räkningar, handlingar, missiver och rescripter, order, rättegångs-acter och domböcker, både de som för detta och nu sedermera passerade äro eller framdeles förelöpa kunna etc. Många flera föreskrifter lemnas, rörande så väl grefvens enskilda som grefskapets allmänna ekonomi och uppkomst. Närmare slutet finner man dessa ord: "För öfrigt skall han (Ollonbergh) låta sig vara befalladt husets i Göteborg uppsättande; dock afvaktas om dess fullkomlighet vår ytterligare ordre." Ett högst intressant dokument, upptagande mer än 8 tätt skrifna sidor, från hvilka det anförda endast är ett magert utdrag. Undert: egenh: Magnus Gabriel Dela Gardie och försedt med hans grefliga sigill. Dat. Leckö den 8de September 1654.

N:o 1102.

d. 15 Febr. 1655.

Vidimerad afskrift af Konung Fredrik III.s i Danmark bytesbref till fru Dorothea Bjelke, enka efter Daniel Knutsson Bildt till Morlanda. Fru Dorothea afstår till Konungen, i utbyte mot demes innehafvande andel i gården Ström i Hjertums socken (Bohuslän) sin gård Köperöd i Röra socken på Oroust jemte hälften i 1/2 hemman Bräcketorp i Spekeröds socken på Inland. Originalbrevet dateradt Flensborgs hus d. 15 Febr. 1655; men afskriften vidimerad på Anfasteröd i Ljungs socken den 28 Febr. 1694 af Thorkel Christensson och Mårten Christensson K. (hans slägtnamn alltid oläsligt skrifvit) bekräftad med båd^as sigiller.

N:o 1103. d. 9 April 1655.

Konung Carl X Gustafs skrifvelse till rikets då församlade presterskap, begärande deras omdöme, angående tvenne till Konungens afgörande från Göta hofrätt hänskjutna mål, särdeles i fråga om straffet för giftermål i första och andra "inæquala" skyldskaps och svägerlags graderna. Af Konungen egenh. underskrifven. Dat. Stockholm d. 9 April 1635.

N:o 1104. d. 24 Juni 1656.

Claës Tott, grefve till Carlberg, friherre till Sjundeby, herre till Ekholmsund och Lehals län, Sveriges rikets råd och generalmajor till häst. Förnyad fullmakt för Olof Andersson (som 1653 blifvit adlad och kallad Strömskjöld, se i öfrigt N:o 1100 m. fl.) att vara hofintendent och "håpman" (hauptman?) öfver allt grefvens gods och inkomster, "dem han sig åtagit att vårda låta, så ock hafva uppsigt, bjuda och befalla öfver alla dess tjenare, jordagods, län, hof- och sätesgårdar" i Sverge och Finland, Liffland, Preussen, Pommern etc. etc. Understecknad "Claudius Tott", med dess grefliga sigill försedt och dateradt Marienburg d. 24 Juni 1656.

N:o 1105. d. 27 Nov. 1656.

Egenhändigt pantebref, utställdt af Peder Måneskjöld till Vese och dennes husfru Caren Bagge. Af innehåll, att som fru Carens fastrar, ärlige och välbördige Anna och Margareta Bagge, hafva donerat ärlig och välaktad man Engelbrecht Madzen 200 R. (Specie?) och såsom säkerhet för penningarne till honom pantsatt en s. k. veckodagsgård under Vese (då redan säteri) benämnd Bubacka, liggande nederst på det s. k. Herrenäset i Bro socken, Stångenäs h.d, Bohuslän; så hafva Peder Måneskjöld och dennes husfru

som sedan ärft godset efter sina ofvannämnda fastrar; åt Madsen, dennes hustru och ett deras barn, för dessas lifstid, bekräftat besittningen af Bubacka; hvaremot de 200 R. skulle hos Måneskjöld innestå och Madsen för dem undertiden ej kunna göra anspråk på någon ränta. Men efter ofvannämnde Madsens, hans hustrus och ett deras barns död, skulle Bubacka, mot utbetalande till deras arfvingar af de 200 Rd, återgå till sin egenskap af veckodagsgård under Vese. Pantebrefvet, försedt med Peder Måneskjölds och dess frus sigiller, är dateradt Vese d. 27 Nov. 1656.

Härtill sluter sig en apostill, enligt hvilken Vice amiral Olof Strömstjerna (Olof Knape) och dennes husfru Christina, hvilka efteråt kommit i besittning af Vese gods, till ofvannämnde Engelbrecht Madsens arfvingar, Hans Reersson, Gunnar Nilsson och Elin Hansdotter, utbetalt de 200 Rd. hvarigenom Bubacka återgått under Vese. Dat. d. 14 Nov. 1717. Bakpå finnes anteckning af d. 11 Mars 1657, att brefvet är uppläst och förkunnadt på allmänt ting å Stångenäs på Broberg i Bro socken. Intygadt af Jörgen Laurssen.

N:o 1106.

d. 31 Maj 1661.

Utslag af finska hofrätten i Åbo, angående ett vädjande, i ett mål emellan afl. Kamereraren Johan Ottasons (Klöfverbladh, svärfader till Olof Andersson Ström-skjöld, (Se N:o 1104 m. fl.)) arfvingar å ena, och afl. Jakob Wollers efterleffverska å andra sidan; genom hvilket appellationen förklaras vara "försvagad och af intet värde." Undertecknad Erik Sparre, Joh. Gartz sekreterare. Försedt med hofrättens sigill. Dat. Åbo d. 31 Maj 1661.

N:o 1107.

d. 4 Decemb. 1662.

Intyg afgifvit af häradshöfdingen G. Fortser och halfva nämnden, vid s. k. ordinarie hem-ting, hållet på gården Broberg i Bro socken på Stångenäs, Bohuslän, huru stor andel i odels- så väl som i krono-jord tillkommer hvarje av gårdarna i öfre och nedre Melby, äfvensom att ingen af

dem resterar med sina kronoutsylder. Dateradt Broberg
d. 4 Dec. 1662.

N:o 1108.

d. 1 Aug. 1668.

Afskrift af Generalmajoren och landshöfdingen friherre
Harald Stakes, med anledning af dess (såsom egare af
Faleby?) innehafvande jus-patronatus, utfärdade kallel-
sebreff för sin "hofpredikant" hederlig och välaktad hr
Claus Nilsson att, efter afl. kyrkoh. Christofer Ivars-
son, vara kyrkoherde i Foss gäll. Jemte förbemälte
landshöfdinges skrifvelse till samt. inbyggarna i
Foss rörande detta ärende. Båda daterade Stockholm d.
1 Aug. 1668. Å baksidan af den förra är tecknad Foss
församlings fullmäktigas bekräftelse å kallelsen, dat.
d. 23 Aug. 1668. Nederst i hörnet derunder finnes med
Exc. gr. Rutger v. Aschebergs handstyl följande anteck-
ning: "des Pristers in Foss sein vockation von die
Kirche Fosse unt Schwarzborg" (hörer rättel. till
Aschebergiska papperen)

N:o 1109.

d. 6 Juli 1672.

Anders Engelbrechtssons på Weing (Hvena i Ytterby-
socken, Bohuslän) arfskiftesbreff mellan Börje Peders-
son i Grösbyn (Uklums s.n) på dennes hustru Siri Ras-
mussdotters vägnar, och hennes bröder Olle och Peder
Rasmussöner i Söndre Tveten (Spekeröds s:n) Dat. d.
6. te Juli 1672.

N:o 1110.

d. 3 Febr. 1673.

Afskrift af Isak Jonssons på Skaftön, Morlanda socken,
Bohusl: Köpebreff genom hvilket han till Kongl. Maj:ts
i Sverige troman, öfversten och kommandanten på Bohus
slott, välb. herr Börje Nilsson Drakenberg till Fysås
och Ågården etc. för en summa af 350 RD (Specie?) af-
står ett sin hustrus hela frälsehemman, "hvilket han
efter sin sal. fader Björn Mårtensson i Anfasteröd
ärft hafver" (hemmanets namn finnes, märkvärdigt nog,
ej i köpehandlingen utsatt, -men enl. anteckning bakpå
var det Vesterland) beläget i Inlands fögderi "Wistu-

lands" (gamla och rätta stafningen af Vesterlanda!) socken och Wistulands by, som Håkan, Måns och Jakob nu på bo. Dat. Bohus d. 3 Febr. 1673. Med intyg om köpets rigtiga afslutande, afgifvet på Räfö d. 22 Febr. samma år af Rasmus Henriksson och Sten Pedersson, samt ändteligen ett egenhändigt intyg om skriftens öfverensstämmelse med originalet, men utan datum, afgifvit af Siren Sirensen, löjtnant, och Johan Lyder.

N:o 1111.

d. 11 Apr. 1673.

Häradsdomaren öfver Inland Rasmus Henrichssons utslag, afgifvit på tinget vid Rolfsbo d. 11 Apr. 1673, närvarande kronobefallningsmannen Pål Svensson Bång, hvarigenom Gustaf Andersson bibehålles vid besittningen af sin under förpantningsrätt innehafvande gård 8 öresbol i Solbräcka, Karreby socken, hvilken svärföräldrarne Anders Rasmusson och Börta Nilsson sökt göra honom stridig.

N:o 1112.

d. Okt. 1675.

Konung Carl XI.s bref, genom hvilket Johannes Schefferus, professor juris naturæ et gentium, så ock professor Skytteanus vid Upsala Akademi, förunnas stadfästelse och utsträckning till sina efterkommande af besittningsrätten till 1 1/2 hemman (namnet ej uppgifvit) i Upland, Vaxala härad och Gamla Upsala socken, jämte ett halft hemman Ekeby uti samma socken. Hvilka gårdar Schefferus att under sin egen och sin hustrus lifstid åtnjuta redan under konungens lifstid fått sig tillförsäkrade. Undert. "Carolus", med riksigillet försedt och dat. Stockholm d. (?) Okt. 1675.

N:o 1113.

d. 19 Aug. 1684.

Diedrich Wrangel, baron Wrangel af Adinal, landshöfding i Österbotten etc. Skrifvelse till landskansliet; af inne -

håll att Albrecht Gierden skall tillhållas, att af den uppbörd, han för Lorentz Uppendorff har om händer, betala en nämnde Uppendorffs obligation, eller, i händelse han använder medlen till andra ändamål, inlösa obligationen af sin enskilda egen- dom. Undertecknad D. Wrangell. Dat. Stockholm d. 19 Aug. 1684.

N:o 1114. d. 25 Juni 1679.

Fragment af ett konungabref, underteckadt af Carl XI. Ej stort mera än namnteckningen och datum återstå, det senare lydande "Ljungby d. 25 Juni 1679.

N:o 1115. d. 25 Juli 1688.

Gustaf Adolf Dela Gardie, grefve, kongl. råd m. m. Fullmakt för assessorn i Svea hofrätt Petter Schaffer, att i grefvens frånvaro "uti ett och annat dess interesse vigilera, och deröfver med honom correspondera etc." och särdeles angående hans, grefve Dela Gardies och dess K. gemåls Elisabeth Oxenstjernas interessen uti det Södermöriska sterbhuset etc. Underteckadt "G. A. Dla Gardie." Med sigillet i svart lack, i anseende till modrens, prinsessan Maria Eufrosynes frånfälle föregående året. Dat. Stockholm d. 25 Juli 1688.

N:o 1116. d. 7 Dec. 1691.

Skrifvelse från Krigskollegium till vicepresidenten i Svea hofrätt Håkan Fägerstjerna (Fågræus), anhållande att han behagade inbetala sin afgift till Wadstena krigsmanshuskassa för de af Kongl. Maj:t honom tilldelade beneficier och avancementen etc. Underskrifven P. Sparre, Johan Hoghusen, Mårten Trotzig och A. Tigerclou. Dat. Stockholm d. 7 Dec. 1691.

N:o 1117.

Juni 1693.

Ystads Stads Norra ports tull-special för Juni och Juli månader 1693.

N:o 1118.

d. 19 Nov. 1695.

Grefvinnan Elisabeth Oxenstjerna, enka efter grefve Gustaf Adolf Dela Gardie. Skrifvelse meddelande fullständig decharge åt assessorn i Svea hofrätt ädel och högaktad Petter Scheffer, som under hennes och hennes mans utrikes resa haft deras gods och inkomster under sin förvaltning. (jempf. N:o 1115). Undertecknad "Elisabeth Oxenstjerna" med svart sigill, i anseende till mannens 10 månader förut inträffade död. Dat. Stockholm d. 19 Nov. 1695.

N:o 1119.

d. 6 Nov. 1700.

Anders Torstensson, grefve, kongl. råd och president i Åbo hofrätt. Erkännande, att han uppburit 1,820 D 5/. silfverm. af de, för "sterbhusets" räkning, i Kongl. Maj:ts ständers bank insatte medel, för hvilka han utlofvar, att vara hr. assessorn väb. ne Petter Scheffer (se N:o 1118) responsabel. Undertecknad Anders Torstensson, med vidtryckt grefl. sigill. Dat. Stockholm d. 6 Nov. 1700.

N:o 1120.

d. 4 Juli 1705.

Gabriel Oxenstjerna Gabrielsson, grefve, Kammarherre. Skrifvelse, af innehåll, att alldenstund honom är tillfallet som arf efter öfversten sal. välb. ne Jöran Ulfsparre (grefve Gabriels husfrus morbror) ett rusthåll under ryttmästaren Bengt Wollbergs kompagni, Svennegården benämndt (under Vestgöta cavalleri) men detta befinnes, för dess aflägsenhet och stammens separations skull, obeqvämt att hålla, så har han sålt detsamma till stambönderna på Svennegård, hvilka nu för detsamma skola rusta. Men Bokö förbehåller han sig

framgent till bruk och disposition, för sin särdeles omistande commoditet och plaisir etc. Undert. G. Oxenstjerna. Sigillet hopgånget. Dat. Kääs (?) d. 4 Juli 1705.

N:o 1121 och 1122.

d. 31 Mars 1706.

Salubref, genom hvilket rådsförvanden i Göteborg Albrecht von Ackeren försäljer till borgaren i nämnde stad H.r Aléxander Wilhelmsson (Williamsson) tvenne tomter norr i staden på Kronhusgatan, den ena i hörnet näst intill skeppar Johan Kolarés gård belägen, den andra vid gatan, näst intill den förra; båda f.d. borgaren Daniel Crokatt (Croquet) tillhörige, för reda penningar 500 D s. mt, jemte en billig discretion, etc. etc. Undertecknad Albrecht von Ackern, med vidtryckt adel. sigill. Dat. Göteborg d. 31 Mars 1706. På andra halfarket finner man en anteckning af H. Ekman, af innehåll, att egendomen är lagenligen 3 gånger å rad uppbuden.

1122) Albrecht von Ackerens qvittens till Alex. Wilhelmsson, lydande å 500 D s. mt. och 40 D s. mts discretion, tillsammans 540, för H.r Daniel Croquets tvenne tomter norr i staden, undert. Albrecht von Ackern. Dat: Göteborg d. 28 April 1706.

NB Rörande här i fråga varande tomter finnas flera handlingar bland pergamenterna i Serien under N.os

N:o 1123.

d. 5 Okt. 1716.

Konung Carl XII.s öppna bref, af innehåll, att alldenstund, genom Germund Cederhjelms undfångna afsked, landshöfdinge-embetet i Skaraborgs-län är vordet ledigt, förflyttas landshöfdingen i Södermanland, ädel och välbördig Petter Scheffer, från sistnämnde landshöfdingedom till Skaraborgs. Undert: "Carolus", försedt med rikssigillet och contrasigneradt Ludv. Fahlström. Dat. Lund d. 5 Okt. 1716.

N:o 1124.

d. 30 Juli 1718.

Konung Carl XII.s egenh. underskrifna pass för generaladjutanten Hårdh; att resa till Dufve skans. Daterad Haga, vid Eda skans d. 30 Juli 1718.

N:o 1125.

d. 30 Juli 1719.

Drottning Ulrika Eleonoras skrifvelse till Öfversten Johan Lillje, tackande honom för det han så käckt försvarat Ny-Elfsborg mot Tordenskjolds angrepp, och underrättande honom att hon låtit åt honom utfärda öfverste fullmakt, hvilken hennes gemål prinsens af Hessen skulle honom Lillje tillsända. Dat. Carlberg d. 30 Juli 1719. Sigillet i svart i anseende till Carl XII.s död.

NB. Lilljes friherre-bref finnes här i arkivet under Ser. N:o

N:o 1126.

d. 31 Juli 1719.

Arfprinsens af Hessen, sedermera k. Fredrik I skrifvelse till öfversten Johan Lillje med tacksägelse för Elfsborgs tappra försvar mot Tordenskjöld och tillkännagifvande hans utnämning till öfverste. Af Arfprinsen undert. med följande egenh. tillägg: "Es wird mir sehr lieb sein, wen ich den Herr Obristen kan bezeugen wie dass ich erkenne dero treue und gute dienste die Sie dem Vaterlande bewiesen. Friedrich P.H.H." (princeps hereditarius Hassiæ). Svart lack i anseende till hof-sorgen efter Carl XII. Dat. Schöndalen d. 31 Juli 1719.

N:o 1127.

d. 28 Mars 1723.

Kongl. Maj.ts Kammarkollegii skatteköpsbref för åboen Pehr Halfvardsson på 1/4 kronohemman Åslegårdsslätt, i Göteborgs- och Bohuslän, Askims härad och Fessbergs socken. Gifvit Stockholm d. 28 Mars 1723. Ifyllt blankett med Kammarkollegii sigill och undert. af "P. Danckwardt, B. G. Rosen, Arfwed Hägerflycht, Claes Rålamb, samt loco secr: S. J. Leyonmarck och Joh. Hadelin.

.N:o 1128.

d. 8 Mars 1731.

(Samtidig afskrift) "Unterthänigste Pro-memoria, begreifend einige angelegene Punkte, welche die Pommersche Deputirte vor der Hand in Unterthänigkeit anzutragen haben." Utan dato; men, enl. påskrift, föredragen i rådskammaren d. 8 Mars 1731. "Undert: "Anvesende Pommersche Deputirte."

N:o 1129.

d. 15 Oktober 1736.

Utdrag ur protokollet i Undersöknings-commissionen, i Göteborg d. 15 Oktober 1736. Förmälände, huru som inspektorn Aron Pettersson aflagt berättelse af innehåll, att han, efter commissionens åstundan, varit hos "Madame" Williamsson (jemf: N:o 1121 och 1122), som ändteligen af honom låtit öfvertala sig att betala sin sons, Mårten Williamssons, skuld 100 D s. mt. till f. d. landtränstmästaren Berendt Steffens: "med mycket förbehåll, att hon för ingen del finner sig skyldig; utan att hon det endast gjort för Kongl. Maj:ts och kronones tjänst, hvarför utan hon ock sig förbehållit, att genast, så snart penningarne äro i renteriet betalade återfå sitt, af sonen emot föräldrarnes vetskap pantsatta gårdsbref, jemte sonens obligation. Hafvande enkan på god tro lemnat hr inspektoren en bankosedel på 100 D s. mt., som han nu uppviste. Protokollsutdraget, fortsatt för följande dagen, förmäler huru insp. Pettersson företedde landtränstmästaren Mobergs qvittens på de af Madame Williamsson, enligt gårdagsprotokollet betalade 100 D s. mt.; i följd hvaraf beslöts att utur landskontoret skulle tagas de af Madame Williamsson återfordrade handlingar, för att jemte detta protokollsutdrag henne tillställas. Undert: "Sam. Löfgren." "Charta sig. bet. med 4 öre s. mt. J. Klingborg."

N:o 1130.

d. 18 Apr. 1738.

Rapport från Stralsunds högvakt, undertecknad H. v. Lützow. Dat. d. 18 och 19 April 1738.

N:o 1131.

d. 27 Mars 1639.

Tvenne lika lydande afskrifter af lagmannen i Viken Hans Franssøns Kungörelse, innefattande jemkningar i en äldre af lagmannen Jens Christensson, dat. d. 20 April 1621; genom hvilken socknarnes på Inland samt Hisingens (den norska) dagsverksskyldighet, så väl under Castellieladugård som under Kongelfs ladugård *), bestämdes och hvilken äldre förordning afven finnes här inryckt. Handlingen är af högt intresse i fråga om förhållandena under danska tiden. Här må införas gårdsantalet för hvarje af socknarne Ytterby socken 26 gårdar; Solberga socken 43 gårdar; Romelanda socken 45 gårdar; Ucklum socken 15 gårdar; Norums socken 11 gårdar (andra afskriften har 12 gårdar); Ödsmåls socken 16 gårdar; Holta socken 8 gårdar; Karreby socken 31 gårdar; Harstads socken 18 gårdar; Thorsby socken 25 gårdar; Jörlanda socken 18 gårdar; Spekeröds socken 15 gårdar. Hisingens gårdsantal finnes ej uppgifvit. Den ena afskriften har intyg öfver sin riktighet af Wilh. Silentz. Dat: d. 27 Mars 1739.
1639.

N:o 1132 och 1133.

d. 29 April 1740.

Erik Cederbourgs, Göteborgs välkände historiografs, salubref, genom hvilket han, med sin husfrus Catharina Hammarhjelm's ja och samtycke, uppdrager och försäljer till Madame Catharina Williamsson (se N:o 1129 m. fl. föreg.) ett sitt hus och gård vid Östra hamnen, beläget emellan handelsmannen hr. Joh. Busks gård på södra, och

*) Castelle ladugård och Kongelfs ladugård voro alltså två olika ställen!

förutnämnda Madame Catharina Williamssons gård å norra sidan; för contanta penningar "uti nu gångbart godt mynt" åttahundrade daler silfvermynt, med derhos utfäst discretion (beloppet ej uppgifvit). Undertecknadt "Erik Cederbourg, Catharina Hammarhjelm" och försedt med den förres välbehållna adel. sigill. Dat. Göteborg d. 29 April 1740. 1133) Erik Cederbourgs qvittens å 800 D s. mt. "tillika med den utfäste discretionen" (beloppet ej uppgifvit). Dat. Göteborg d. 23 Maj 1740.

N:o 1134.

d. 28 Mars 1743.

Skrivelse från Kyrkoherden i Tegneby på Oroust Jöns Ahlqvist (+ 1749) till M. V. Consistorium i Göteborg. Af innehåll, att han, enl: uppdrag varit tillstädes vid lagtima vintertinget i Svansund d. 16. de Mars och "observerat processen" mellan h. r kyrkoherden Sven Lindberg på Tjörn (+ 1777) och hustru Ingrid Nordbom från Göteborg. "Herr kyrkoherden Lindberg blef omsider förenter med denna hustru Nordbom, och gaf henne 50 D s. mt. uti förlikning, dermed var hon förnöjder, vidare blef det vid den saken intet omrördt etc." Dat. Tegneby d. 28 Mars 1743.

N:o 1135.

d. 5 Aug. 1743.

(Tryckt) "Några Nya Wisor, första gången sedda och hörda, vid Bröllops-Festen På Kyrko Herden i Flitstad, Then Welärowyrdige och Höglärde Herren, Herr Mag: Axel Luth Pettersson, Med Then Högähreborna och Dygdädla Jungfrun Jgf. Elisabeth Siberg, Uti ett kiärligit Ehtenskaps-Stånd, medels Christwanlig Bön och welsignelse, uti Skjöfdes Probste-gård sammanvigdes, then 5. Augusti, åhr 1743. Utskrifna och framgifna af Ingemar Tengblad. Skara, Tryckt hos Directeuren Herman A. Moeller, kongl. priv. Boktrykare."

N:o 1136.

d. 24 Aug: 1743.

Quitto å 188 D s. mt., som utbetalats till guldsmeden N. D. Disterlou för vällofl. Målare-Embetets i Göteborg stora pokal eller "välkomma" f. n. förvarad i Göteborgs Musei historiska samling. Dat. Göteborg d. 24 Aug. 1743.

N:o 1137.

d. 16 Sept. 1745.

Egenh: skrifvelse från Emanuel Swedenborg till en person som i brefvet ej nämnes annat än som "herr broder." Af innehåll, att emedan Swedenborg genom professor Oelreich förnummit, att ifrågavarande "broder" genomläst afhandlingarne "De cultu et amore Dei"; så sändas nu tvenne större dylika i annat ämne, nemligen "De corde etc.;" som också vid lediga stunder torde påses, emedan jemväl i dessa der och hvar "de mente intellectuali et anima" handladt blifver. Hvarjente Swedenborg nämner, att de exemplar, han deraf innehar, "lemnas gratis dem till tjenst, som ega förstånd och hafva hug i sådant att sig förnöja. Undert. Eman. Swedenborg. Dat. Stockholm d. 16 September 1745.

N:o 1138.

d. 17 Dec. 1745.

Egenhändig skrifvelse från Carl Linnæus, sedermera adlad v. Linné, till Pehr Kalm. Angår någon tillämnad utrikes resa i vetenskapliga ändamål. . . "Det var ganska hett med instruktionen först, och det helt länge sedan; ändteligen kom derom ett kallt bref ifrån secreter Elfving, och att den skulle ske med hr. baron Bjelkes tillhjälp. I, som liggen sorgfri i Stockholm M. H. kunnen mycket väl sätta upp projectet, då jag ville det skriva under etc. etc." Hvarefter förslagsvis uppgifves innehållet, förnämligast gående ut på att erhålla åtskilliga växter som kunde tåla att acclimatiseras i Sverge. I öfrigt helsas till frih. Bjelke. Undert: "Carl Linnæus." Utanskriften "à Monsieur,

Monsieur Pierre Kalm, étudiant et membre de l'academie des sciences, Stockholm! I sigillet en Linnæa och omskriften "Tantus amor florum!" Dat. Upsala d. 17 Dec. 1745.

Andra bref fr. Linré, se i 15 Serien N:os 1303 och 1303 bis. Samt. div. bland Dicks. Buk. i 25 Serien

N:o 1139.

d. 12 Nov. 1746.

Skrifvelse på fransyska från Konung Fredrik II i Preussen. Möjligen är den dock af honom endast egenhändigt undertecknad, emedan stilen i contexten är en annan än i N:o 1145. Den nu ifrågavarande är ställd till generalmajoren André Rozycki. Af innehåll att konungen på nämnde Rozycki's begäran, beviljat afsked åt hans nevö, som då var fänrik vid regementet Möllendorff. Dat. Potsdam d. 12 Nov. 1746. På det bifogade omslaget konung Fredriks sigill. Skänkt 1870 af i Sverge vistande baron A. Rozycki, som derom, i bref till d. v. kammarj. Lagerberg, uttryckte sig: "J'ai pensé plusieurs fois de vous demander, s'il vous serait agréable d'avoir un autographe de Frederic le grand, avec lequel mon ayeul malheureusement a eu beaucoup à faire etc!"

N:o 1140.

d. 14 Nov. 1763.

Utdrag af protokoll, hållet på Varbergs rådhus d. 14 Nov. 1763, hvarigenom tenngjutare-gesällen Jonas Andersson Hallberg, såsom blifvande måg i huset tillerkännes rättighet, att öfvertaga den tenngjutare-rörelse, svärfadren, mästern Jonas Sjöberg, för sjuklighets skull, icke vidare kan förestå. Undertecknad "Johan Höök" och försedt med stadens sigill.

N:o 1141.

d. 15 Maj 1765.

En Göteborgs stads debetsedel för pastor J. H. Müller å 28 D s. mt. undertecknad Asmund Ådahl. Dat. d. 15 Maj och qvitterad d. 4 Okt. samma år.

N:o 1142.

d. 17 Aug. 1769.

Requisition af duktyg för "den furstliga fataburen";
[förmodl. Gustaf III.s som kronprins] Undertecknad af
Edla E Setterberg. Med bifogade profver, å hvilka
nämnde "åltfrus" sigill finnes åsatt. Beledsagad af en
berättelse eller protokoll, huru med beställningen der-
af tillgått, undertecknad C. G. M. (?) Dat. Stockholm
d. 18 Aug. 1769.

N:o 1143.

d. 23 Sept. 1777.

Egenhändigt bref på fransyska från fru Lenngren, då
ännu ogift, med namnet Anna Maria Malmstedt, till en
person, hvars namn icke i brefvet återfinnes. Ursäftar
dröjsmål i deras correspondens, föranledt af hennes
sjukdom: "à présent je suis tant soit peu restituée, et
je ne manquérai pas de vous tourmenter de beaucoup de
lettres rimées, si vous avez la complaisance de m'accor-
der encore la liberté de vous en adresser etc!"

Brefvet slutar med följ. svenska rim

"Låt icke krigets Gud, men blott Apollo väcka

Den drift, som Eder penna styr,

Ej vreden, som Ert sinne bryr,

Bör då mig billigt mer förskräcka.

All hämnd utur Er tanka slå,

Besinna blott hvad olik styrka,

När knappast jag en Gudamagt tör dyrka

Så äger Ni beskydd af två!"

Anm. Detta bref är såväl som N:os 1144 och adresse-
radt till afsk. kaptenen, tituläre öfverstelöjtn. och
derefter tituläre landshöfd: Henning Schmitterlöw. Se
vidare N:o 1144. Dat. Upsala d. 23 Sept. 1777.

N:o 1144.

d. 17 Maj 1782.

Egenhändigt bref från J. H. Kellgren. Angår ett poem,
kalladt Flora, som af sin författare lemnats Kellgren
till granskning. Nämnas äfven att "den hederlige gubben
Psilanderhjelm dött samma dag m. m. Angående detta bref
äfvensom N:o 1143 och ett af Leopold, hvilket senare fin-
nes bland de arkivets handlingar, som äro yngre än

1799, har följande meddelats: "Brefven äro skrifna till afskedade kaptenen, tituläre Öfverstelöjtnanten och derefter tituläre landshöfdingen Henning Schmiterlöv, som med sina rimmade utgjutelser besvärade vederbörande; men för sin rikedom skull af dem smickrades; ehuru man lätt kan läsa emellan raderna, att de smickrande orden innebära icke så liten hvad man kallar "drift." Särskildt låter detta märka sig i Kellgrens bref. Då nu förhållandet är sådant, torde det ej vara rätt att offentligen tillkännagifva adressatens namn, ehuru det kan vara af intresse att veta det. Den, som någorlunda studerat Kellgrens lefvernehistoria, kan ingalunda misstaga sig på mannen. Uti Hedborns biografi, intagen bland hans samlade skrifter, finnas några anekdoter om Schmiterlöv, som äro rätt karakteristiska."

N:o 1145.

d. 31 Okt. 1782.

Skrifvelse af Konung Fredrik II i Preussen till senast öfverkommendanten på Rikets vestra kust, generalmajoren R. S. O. friherre C. U. Silfverschjöld angående sökt företräde, som beviljas. Dat. Potsdam d. 31 Okt. 1782. Möjl. egenh. af konungen emedan stilen är lik underskriften, men deremot olik contexten i N:o 1139. En silhouett, föreställande K. Fredrik till häst, finnes liggande inuti brefvet; kanske någon vid företrädet erhållen souvenir. N. B. Silfverschölds fullmakter och meritförteckning finnas här i arkivet.

N:o 1146.

d. 25 Juli 1788.

Konung Gustaf III.s egenhändiga bref till öfverstelöjtnanten friherre C. U. Silfverschjöld; för att betyga denne sin belåtenhet med något hans arbete. Kostelig fransyska! - "M. le Baron de Silfverschjöld.

On a mis sous mes yeux Le travaille que vous avez executee dans Votre departement, important & difficile. Je vous ecris ces Lignees pour Vous temoigner mon contentement du zelle et del'activitee que Vous y avez mis, La carriere qui s'ouvre dans ce moment si en Vous fascillitent Les moyenes de developper Vos tallens & Vos connaissance me mettra surement dans le cas de Vous recompenseer par des effets et je me ferrez un plaisir de Vous rendre justice. Sur ce je priés dieu qu'il Vous est M. Le B. de Silfverschiöld dans sa saint garde. Votre affectionne

Helsingfors le 25 Juillet 1788.

Gustave.

N:o 1147.

1663.

Guvernören öfver Göteborgs- och Bohus Län, friherre Harald Stakes skrifvelse af innehåll, att välb. Knut Bildt som bevisat sin långliga häfd till några gårdar hvilka förr legat under Tegneby, men i Christian IV.s tid lagts under Morlanda skulle få behålla dessa gårdar med samma "immuniteter och rättigheter" som han desamma under den tid landet legat under kronan Danmark innehaft. Dat: Bohus d. 21 Nov.r 1663.

N:o 1147 bis.

1689.

Fältmarskalken m. m. 'grefve Rutg. v. Aschebergs skrifvelse till danska assistens-rådet Nils Stub rörande en obligation som fru Sabina v. Ascheberg gift i första giftet med H.r Knut Bildt under dennes son Daniel Bildts minderårighet utgifvit till handelsmannen Hans And.son Riber. Angående hvilkens fordran fältmarsk.n lemnar det besked, att han, såsom vid tillfället varande på resande fot icke har de handlingar till hands som kunna lemna upplysning i hvad mån det åligger den myndig vordne Daniel Bildt att honorera ifrågavarande förbindelse; men så fort han (v. Ascheberg) komme hem

skulle han genast foga anstalt om skuldens betalande
[Förhållandet lærer varit att det ålegat Sab. v. Asche-
berg att betala en del och Dan. Bildt det andra, hvil-
ket blott kunde utredas af arfskifteshandl. efter Knut
Bildt.] Dat. Uddevalla d. 9 Sept.r 1689.

Tionde, Elfte och Tolfte serierne

N:o 1148. d. 3 Okt. 1761.

Capiten Baltzar Grubbs Journal, hållen om bord på svenska ostindiska compagniets skepp "Riksens Ständers" lång båt, under resan från Wampoa till skeppet "Fredrik Adolfs" vrak, som strandat på refvet Plata i Kinesiska sjön d. 3 Sept. 1761.- Journalen går från d. 3 till d. 13 de Okt. 1761.

N:o 1149. d. 19 Sept. 1761.

Concept till Capit. Baltzar Grubbs berättelse om den af honom verkställda bergningen från skeppet "Fredrik Adolfs" vrak. Conceptet är, enligt derå befindtlig anteckning, uppsatt af rådman Wengren och går från d. 19 Sept. 1761; men är dateradt Göteborg i Okt. 1762.

N:o 1150. d. 3 Nov. 1761.

Afskrift från protokollet, hållet vid ett sammanträde i Canton, d. 3 Nov. 1761, i anledning af den, utaf befälhafvaren å Svenska Ostindiska Compagniets skepp "Riksens Ständer" Capit: Baltzar Grubb företagna bergning från vraket efter skeppet "Fredrik Adolf," som d. 3dje föreg: September strandat på refvet Plata i Kinesiska sjön. Vid hvilket sammanträde de Kineser, som vid bergningen biträdt, för

visad tredska och kontraktsbrott, frändömdes de med dem öfverenskomna tio procent af det bärgades värde, så att de i likhet med de biträdande europeerne allenast skulle åtnjuta sju och en half p. c. Capit. Grubb sjelf tillerkändes 1/2 p. c. Hvarjemte beslöts att en ny bergnings-expedition till refvet följande år skulle företagas. Undert: Michael Grubb jemte initialerne till samt. supercargörers på "Riksens Ständer" namn, neml. Sandberg, Braad, Borgman, Hahr och Ritterberg.

N:o 1151.

d. 10 Mars 1767

Kontrakt emellan J. Abr. Grill, å Svenska Ostindiska Compagniets vägnar, och Kinesiske téhandlaren Poankeyqua, att denne senare till de svenska Ostindiska compagniets skepp, "som ankomma till Canton detta år" skulle lefverera 4550 pekul bohée té och 500 pekul ankoy-congo emot ett betingadt pris af 15 tael, 5 mäs p.r pekul af 142 sv. ~~sv.~~ victualie-vigt (enl. ett annat docum: var pekuln = 140 ~~sv.~~ 20 lod sv. vigt). Af hvilka penningar Poankeyqua i förskott erhållit 10 tael å hvarje pekul och de återstående 5 tael 5 mäs skulle betalas efter verkställd inlastning. Underskrifvit af J. A. Grill Abrah: son, samt af Poankeyqua med 7 rader kinesiska tecken och en röd stämpel. Dat. Canton d. 10 Mars 1767. Ms Poan-Keyquas porträtt finnes å mu-seet under N:o 1357. Anm. rörande de kinesiska vigterne och myntens valörer se N:os 1161, 1171, 1190.

N:o 1152.

176.

Promemoria, uppsatt af Michael Grubb, för någon till Canton afgående Ostindiska Compagniets agent. Innehåller råd i afseende på uppköp af téer m. m. Beräkningarna utvisa tillika, hvilken enorm vinst Ostindiska compagniet förstod draga af téhandeln. Utan dato; men då af N:o 1150 ses, att Mich. Grubb d. 3 Nov. 1761 sjelf var i Canton, så är promemorian åtminstone yngre än nämnde tid.

N:o 1153.

d. 10 Mars 1767.

Kontrakt emellan J. Abr. Grill, å svenska Östindiska Compagniets vägnar och kinesiske téhandlaren Zey-Monqua, af innehåll, att denne senare till de sv. ostind. Compt.s skepp, "som ankomma till Canton detta år," skulle lefverera 800 pekul bohée-thé, emot ett betingadt pris af 15 tael 5 mæs p.r pekul af 142 sv. ~~tt~~ viktualie-vigt (se N:o 1151). Af hvilka penningar Zey-Monqua i förskott erhållit 10 tael å hvarje pekul, och de återstående 5 tael 5 mæs skulle betalas efter verkställd inlastning. Underskrifvit af Zey-Monqua med 7 rader kinesiska tecken och tvenne röda stämplor, men Grills underskrift felas. Dat. Canton d. 10 Mars 1767.

N:o 1154.

d. 17 Dec.r 1767.

Inköps-räkning öfver 100 kistor Congo-té, för half räkning emellan Höglofl. Svenska Ostindiska Compagniet och Kinesiska té-handlaren Zey-Hauqua hvarå han, d. 14 April 1767, i förskott bekommit 500 tael etc. Dat: Canton d. 17 Dec. 1767. Högst intressant, såsom utvisande förloppet när té upphandlas och inpackas.

N:o 1155..

Dec.r 1767.

"Account-sales of sundry goods with the ships "Adolph Fredrich" and "Lovisa Ulrica" from Gothenburg!" Dat. Canton i Dec.r 1767.

N:o 1156.

Dec.r 1767.

"Account-Sales of sundry goods with the ship "Adolph Fredrich" from Gothenburg." Dat. Canton i Dec. 1767.

N:o 1157.

1768?

Räkning öfver bly, som från Svenska Ostindiska Compagniets skepp "Adolph Fredrik" och "Lovisa Ulrika" försålts på Manilla, vid Java och i Canton. Utan dato; men troligen 1767 el. 1768

N:o 1158.

Februari 1771 (?)

Beskrifning öfver en, ej här i arkivet befintlig ritning till ett skepp, som skulle byggas för svenska Ost-indiska Compagniets räkning; enligt uppdrag till då varande Öfver-skepps byggmästaren Chapman; om 530 svåra lästers drägt, 161 1/2 fot mellan inre kanterne af stäfvarne, 43 fot bredt, efter yttrekant af timren, samt 22 1/2 fot djuptgående. Utan namn och dato; men hör förmodligen tillsammans med F. H. af Chapmans beräkningar N:o 1159.

N:o 1159.

d. 11 Mars 1771.

F. H. af Chapmans beräkningar vid ritningen till ett fartyg, visande hvilka företräden ett fartyg af dylik konstruktion skulle ega framför Svenska Ostindiska Compagniets skepp "Adolph Fredrik" och "Prins Gustaf".
Undert. F. H. Chapman. Dat. Stockholm d. 11 Mars 1771.

N:o 1160.

d. 8 Maj 1771.

Intyg, afgifvit angående en, på Direktionens för Svenska Ostindiska Compagniet anmodan, verkställd besigtning af nämnde Compagnis skepp "Terra Nova" och "Sophia Magdalena"; båda då i Stockholm befintliga, det ena stående "å direkt: Grills hvarf"; det andra å stadens eget. Undert: F. H. Chapman och Sv. Kihlman S.r Dat. Stockholm d. 8 Maj 1771.

N:o 1161.

1777.

Uträkning öfver skeppet "Adolph-Fredriks" laddning år 1777, å 9 D s. mt. eller 1 1/2 RD Sp. p.r Kinesisk Tael. (Alltså en kinesisk tael lika med 6 RD r. mt.)
Utan vidare dato.

N:o 1162.

d. 7 Jan: 1780.

Factura öfver retour-laddningen med skeppet Gustaf III, kapt. Isaak Selle (1780), destineradt till Göteborg för resp. Sv. Ostind. Comp. ts räkning. Lastens värde beräknadt till tael 268.250. 6 mæs, 4 candorins. Undertecknad

James Maule, Peter Johan Bladh, Olof Lindahl och
Geo. Conradi. Dat: Canton d. 7 Jan. 1780.

N:o 1163.

d. 6 Mars 1782.

Skrifvelse från Peter Johan Bladh till d. v. direktören för svenska Ostindiska Compagniet; af innehåll att han sänder denne åtskilliga papper till genomläsning. Erinrar att han, Bladh vid 1783 års slut väntar sin rappell, den han med fägnad emotser. Men skulle något sändskap till Peking komma i fråga - "den enda utväg till ändrings vinnande uti nuvarande elaka ställning" - så undandreges Bladh sig icke att än längre kvarstanna i China, och vara densamma följaktig. Förordrar vidare, huru förhållas skall med de penningemedel, han hemsändt. Uttalar sin fruktan, att, i anseende till penningebrist, svåra tider förestå de handlande i Canton; hvadan beder om utbekommande af tillräcklig fond. Dat: Canton d. 6 Mars 1782.

N:o 1164.

Juni 1780.

Fransk öfversättning af en mandarinen Fou-yune-Lhy's rapport till Kejsaren i Kina Kien-Long, om ett engelskt fartyg, som 1779 ankom från Madras till Canton, och hvars befälhafvare Capit: Panton, enligt den framställning, mandarinen gjort af sakens beskaffenhet, skulle påstått, att de kinesiska köpmännen eller Han-nisterne voro i stor skuld hos europeerne, hvilket var emot ett kejsarens edikt af 1759, som stadgade att alla affärer europeer och kineser emellan skulle liqvideras hvarje år och europeerne ej få hafva några penningar hos kineser på ränta stående. Jemför i öfrigt nästa
N:o 1165.

N:o 1165.

1780.

"Anmärkningar vid Fu-gyn-Lhy's bref till Kejsaren af Kina Kienlong angående Capit. Pantons expedition till Kina år 1779." Jemf. N:o 1164. Utan dato.

N:o 1166.

d. 29 Sept. 1781.

Fransk öfversättning af ett edikt af mandarinen Fouyune-Lhy till engelska consulin i Canton Bradshaw, hvilken ej förhindrat Capit: Mac Clary att vid Wampoä plundra holländska Capit. Pirs fartyg. Förebärande Bradshaw, för att ursäkta denna efterlåtenhet, dels att han varit sjuk, och dels att han ej hade någon myndighet öfver kustfararne. För hvilket allt Fouyune-Lhy tillrättavisar honom i detta edikt, som är hållet i fullkomligt asiatisk satrap-ton. Dateradt (Canton?) d. 29 Sept. 1781.

N:o 1167.

d. 20 Nov. 1781.

Förteckning öfver vexlar, trasserade af kontoret i Canton, under nedanstående data, för svenska Ostindiska Compagniets räkning, att betalas i London af höglofliga direktionen i Göteborg, 9 månader efter sigt; piastern räknad till 5 shilling och 7 pence. Totalsumman är £ St. 65,698.18.7. Vexlarnas data gå från d. 20 November till d. 23 December 1781.

här rättel. N:o 1163.

N:o 1168.

1792.

Rulla öfver besättningen på Svenska Ostindiska Compagniets skepp "Sophia Magdalena" under kommando af Kapt. Hans H. Classon, under åren 1792, 93 och 94, från och till Canton i Kina. (inalles 172 man) Utan dato.

N:o 1169.

1794.

Summariska journaler öfver Capit: Gegerfeldts resa från och till Göteborg och Canton med skeppet "Kronprins Gustaf Adolf, äfvensom öfver Capit. Nissens resa till samma orter med skeppet "Sophia Magdalena." Derjemte antecknas namnet på en med Gegerfeldt såsom passagerare embarkerad rik Armenian, samt anteckningar rörande beloppet af tull för Ostindiska varor. Alltsammans 1794, 1795 och 1796.

N:o 1170.

d. 16 Juni 1795.

Afskrift eller snarare duplett af ett bref utan underskrift, ställdt till Direktionen för Ostindiska Compagniet i Göteborg, troligen från ett dess skepp (kronprins Gustaf Adolf, Capit. Gegerfelt?), som på väg till Kina, på eget bevåg lupit in till Isle de France, och derstädes intagit last af ebenholtz, indigo och bomull, samt var nu klart att afgå till Canton. Innehåller redogörelse och uträkningar angående vinsten af denna speculation. För öfrigt allt väl ombord. Dat. Isle de France d. 16 Juli 1795.

N:o 1171.

d. 26 Sept. 1796.

Anteckning ("aus Krusen sein Contorist") rörande de i Kina brukliga mynt och vigter: en pecul = 100 catti; en catti = 16 Lyangs el. Tael, en tael = 10 tsyen eller maes; en maes = 10 Fuen eller candorins; en candorin = 10 li el. cashes. (Att en tael = 6 R r. mt. ses af N:o 1161). Vidare finnas här namnen på Comp.ts porcellainskarlar och théhandl. i Canton. Antecknad i Göteborg d. 26 Sept. 1796.

N:o 1172.

d. 28 Dec. 1796.

"Inventarium på de persedlar, som skeppspredikanten Carl Christian Ström på svenska ostindiska Compagniets skepp Gustaf den 3.dje skall vara ansvarig och göra reda för, under resan till och ifrån Canton uti Kina, samt vid hemkomsten afleverera behållningen, med förteckning deröfver, till Ostindiska Compagniets Magazins-Contor, och i vidrigt fall derföre stadna till ansvar." Undert. på Svenska Ostind. Comp.ts vägnar af Joh. Gillerstedt. Dat. Göteborg d. 28 Dec. r 1796, Tryckt och ifyllt blankett.

N:o 1173.

1796.

"Förteckning på officianterne vid Ostindiska Compagniets expedition år 1796. Skeppet Gustaf III," Capit: Jacob Kjerrmanskjöld. Göteborg tryckt hos Lars Wahlström.

N:o 1174.

d. 10 Aug. 1797.

Kontributions sedel, lydande å inalles 2 R. 12/. 3 rst (banco ?) att år 1797 af Ostind: skeppspredikanten C. C. Ström betalas. Ifylld blankett af d. 10 Aug. 1797.

N:o 1175.

1797.

Förteckning på provision för skeppet Gustaf III 1797 och 1798 uppförd enl. Kinesisk vigt och mynträkning.

N:o 1176 och 1177.

d. 19 Okt. 1797.

Kontrakt i tvenne likalydande exemplar, emellan skeppspred: på Svenska Ostind. Comp. ts skepp Gustaf III, Carl Chr. Ström och Kinesiske té-handlaren C'owqua; enligt hvilket denne senare förbundit sig, att till den förre lefverera 200 canistrar Tiu-thé, à 1/2 Catty hvardera, 4 pecul kanel, 1 pecul Hysan-thé, 9 lådor Somhong thé, 30 Catties silke och 900 käppar. För hvilket allt skulle betalas 507 piaster, hvarå, i afräkning för 377 piaster, 169 sv. alnar blått och svart kläde. Alltså skulle C'owqua, en månad efter dato, hafva 130 piaster contant. Undert: med några kinesiska tecken och i röd stämpel "cowqua". Det andra ex.t är undert. af C'owqua med europeisk stil. Dat. Canton d. 19 Okt. 1797.

N:o 1178.

d. 1 Okt. 1797.

Skeppsräkningar, hållne troligen ombord Svenska Ostindiska Compagniets skepp "Gustaf III," under dettas vistelse i Canton, begynnande d. 1 Okt. 1797 och gående till d. 23 Jan. 1798. Förda i tael, maes och candrins (jempf. N:o 1171)

N:o 1179.

1797.

"Factorie-omkostningar 1797 och 98. Troligen för befälet å skeppet "Gustaf III, under vistelse i land.

N:o 1180, 1181 och 1182.

d. 11 Juli 1798.

Trenne särskilda utdrag af Svenska Ostindiska Compagniets skepp "Gustaf IIIs" loggbok, under resan från Göteborg till Canton i Kina. Af hvilka de trenne första äro skrifna i hopp om ett lyckligt slut på resan, hvadan de sluta med orden "kommo till Dower d. Juli, stannade i muddern vid Göteborg efter en resa af månader, dagar." Men ödet ville annorlunda. Ty visserligen drejades bi vid Dower d. 9 Juli, sedan de redan förut af förbiseglade fartyg förnummit att fosterlandet hade fred; och d. 11 om morgonen kl. 5 lyftades ankar. Men straxt efter kl. 7 stötte skeppet på Goodwin sand, med 4 1/2 famnars djup om babord, knappa 3 famnar om styrbord. Allt krutet kastades öfver bord. Skeppet krängde hårdt. En större del af besättningen lemnade detsamma. Med det stigande flodvattnet kom fartyget dock loss och för att ytterligare lätta detsamma kapades "storgodset"; kryssestång, bål och gods" och kastades jemte styrbordskanonerne, 9 st. öfverbord. Nära midnatt kom mycket folk ombord för att plundra, som med våld måste bortdrivas från skeppet etc. etc. Slutet af alltsammans blef, att de med hjälp af nödmaster, och under konvoy af kuttern "Hök," löjt.n v. Gerden, lemnade Downs redd d. 9 Aug. passerade inloppet af Elben d. 11-te och ankrade 1 mil fr. Glückstadt d. 13.de "der vi skola lossa!"

N:o 1183.

d. 31 Aug. 1799.

"Carga des Schiffes "Sophia Magdalena," Capit. H. Hansson, welche für Rechnung der Schwedischen Ostindischen Compagnie, den 29 Augusti von Batavia angekommen ist und am künftigen 8 Okt. öffentlich verkauft werden soll!" Dat. Gothenburg d. 31 Aug. 1799. (tryckt).

N:o 1184.

1799.

Factura på de varor och effekter, hvilka Ostindiske skeppspredikanten C. C. Ström tillhörige, blifvit inlastade i Skeppet "Gustaf III" i Kina år 1798. Jemte förteckning på hvad af dem blifvit från förenämnde skepp bergadt och inlastadt i briggen "The New Concord". Båda fakturorna hvardera för sig underskrifna "C. C. Ström", och med dennes sigill försedda. Dat. Göteborg d. 20 Jan. 1799. Å hvilka nedantill tecknats intyg, att Ostindiska skeppspredikanten Mag.r C. C. Ström, d. 7 Febr. 1801 å Varbergs rådhus, med hand å bok, vid Gud och hans hel. evangelium, behörigen styrkt rigtigheten af samma facturor. Undert: "Johan Lor: Hök, Consul & Not: Civit: Varb: med staden Varbergs sigill.

N:o 1185.

1799.

Factura öfver de varor, som af Ostindiske Skeppspredikanten Carl Christian Ström blifvit i Canton upphandlade och inlastade uti Svenska Ostindiska Compagniets skepp "Gustaf III," fördt af Capit: Kjerrmanschöld, åren 1797, och 1798. Undert. "C. C. Ström" Dat. Laholm d. 1 Febr. 1799.

N:o 1186.

1797.

"Handelsomkostningar 1797." Troligen om bord Svenska Ostindiska Comp. ts skepp "Gustaf III," i Canton.

N:o 1187.

1800.

"Förteckning på officianterne med de skepp, Ostindiska Compagniet destinerat att instundande vår utgå till Ostindien." (De voro Skeppet "Drottningen" Capit. Carl G. Treutiger och Sk. "Sophia Magdalena" Capit. Hans Hansson). Tryckt hos Lars Wahlström.

N:o 1188.

d. 18 Juni 1804.

"Förteckning på varor, som Ostindiska Compagniet låter genom offentl: auktion försälja i Göteborg d. 18 Juni 1804.

N:o 1189.

Juli 1764.

Förteckning på Svenska Ostindiska Compagniets skepp, som äro afseglade ifrån Göteborg till Canton, Bengalen och Surate, under första och andra octroyen. Går från Februari 1732 till Juli 1764*); men är sedermera fortsatt till Dec. 1765, samt med fartygens hemkomst och utdelningarne till och med December 1768. Uppräknar inalles 61 särskilda expeditioner på 32 år, dock så, att samma fartyg afgått flera gånger. Fartygens namn voro: "Fredricus Rex Sveciæ", Ulrica Eleonora, Tre Cronor, Svecia, Stockholm, Götheborg, Riddarhuset, Calmar, Drottningen af Sverige, Lovisa Ulrika, Freden, Adolph Fredrik, Prins Gustaf, Göta Lejon, Hoppet, Enigheten, Prins Carl, Fredrik Adolph, Sophia Albertina, Stockholms slott, Riksens Ständer och Finland. Inalles 22 fartyg, bland hvilka 5 förolyckats och ett, Ulrica Eleonora, blef bortkapadt af Engelsmännen. De förolyckade voro: "Svecia" 1740, "Göteborg, Drottningen af Sverige och Stockholm," alla 1745 och "Fredrik Adolph" 1761. Förteckningen är prydligt prentad och skrifven af A: Corssar 1764. För fortsättningen härå hänvisas till N:o 1358 i 52.dra Serien.

N:o 1190.

?

Tabell, visande förhållandet mellan kinesiska och svenska mått och vigter.

*) Vi ega samma förteckning in duplo, det andra exemplaret uppklistradt och i ram, samt tvenne andra fortsättningar deraf, af hvilka dock den ena är, tyvärr, nästan utplånad. Vidare ega vi bland pergamentshandl. i 11.te-serien K. Fredrik I.s fullmakt för Sir Colin Campbell. Dat. Stockh. d. 15 Nov. 1731.

N:o 1191.

?

Förhållnings-reglor ombord på Svenska Ostindiska Compagniets skepp. Huruvida de varit allmänt tillämpade, eller allenast för något visst fartyg uppsatta, nämnes icke, lika litet som någon viss tidpunkt för deras tillkomst finnes angifven. De äro i alla händelser väl genomtänkta och värda att uppbevaras.

N:o 1192.

?

"Officianternes stat på Ostindiska skepp." Här finnes uppgifvit beloppet af deras löner; men i hvad myntslag de skola räknas, nämnes ej. Lika litet finnes något datum.

N:o 1193.

?

"Samtal emellan tvenne, angående örlogsskepps försäljande eller befragtande till Ostindiska Compagniet." Samtalet går derpå ut, att alldenstund Örlogsskepp i alla fall icke äro tjenstbara längre än 20 år, och måste sedan med stor kostnad nybyggas, om flottan eljest skall kunna bibehållas vid tillbörlig styrka, så skulle det vara fördelaktigt för Kronan, om Ostindiska Compagniet årligen köpte ett af dess fartyg, så kunde kronan för de sålunda erhållna penningarna låta bygga ett nytt, samt flottan sålunda, utan särskild utgift för staten, hållas vid magt. Eller ock kunde Compagniet förhyra fartyg af kronan. Uppsatsen bär hvarken underskrift eller Datum.

N:o 1194.

?

Ett blad Kinesisk skrift.

N:o 1195.

d. 10 Dec. 1872.

Provincialläkaren D.r Edv. Ströms gåfvobref af en del handlingar rörande Svenska Ost-Indiska Compagniet. Dat. Anderslöf & Marieholm d. 10 Dec. 1872.

- N:o 1196. 1750.
 "Journal, hållen uppå respective Svenska Ost-Indiska Compagniets Skepp Prins Carl, ifrån Göteborg destinerad till Canton uti Kina. Första resan Annis 1750, 51 och 52" af Pehr Osbeck. bunden. sidor in quarto.
- N:o 1197. 1750.
 "Rådplägnings-bok på skeppet "Göta Lejon," år 1750, 1751 och 1752."
- N:o 1198. 1752.
 "Brefcopiebok för skeppet "Hoppet", under dess andra expedition till Canton uti China, åren 1752 och 1753.
- N:o 1199. 1754.
 "Dagbok på resan med skeppet "Prins Carl" åren 1754, 1755 och 1756.
- N:o 1200. 1760.
 "Dagbok för skeppet "Riksens Ständer," på resan till Surate och Canton åren 1760, 1761 och 1762. [Defect mot slutet].
- (De följande N:os 1201, 1202 och 1203 ligga i särskild låda utgörande fortsättning af Tionde serien)
- N:o 1201. 1776.
 "Journal, hållen på Svenska Ostindiska Compagniets skepp "Adolf Fredrik"; under resan till och ifrån Canton, åren 1776 och 1777."
- N:o 1202. 1791.
 "Rulla öfver hela besättningen på skeppet "Gustaf den Tredje" vid inmönstringen den 3.dje Januari 1791; samt Dagbok öfver resan, gående fr. d. 1 Jan. 1791 till d. 2 Juli 1792."

N:o 1203.

1797.

"Rulla öfver hela besättningen på skeppet "Gustaf Adolf"; vid inmönstringen d. 20.de Martii 1797. Jemte dagbok gående fr. d. 5 Jan. 1797 till d. 31 Okt. 1800.

N:o 1291.

1753.

"Beskrifning på skeppet Götha Leijons Resa till Surat och åtskillige andre Indianske orter. Opsat och i ödmjukhet öfwerlämnad till högloflige Svenska Ostindiska Compagniet af Christ. Henr. Braad." Ett folioband af 401 sidor med flera ritningar. Dertill 30 sidors "Sjö journal öfwer skeppet Götha Leijons resa till Ost-Indien Åren 1750, 51 och 52. [Vackert verk!]

Fjortonde serien

Bref och Handlingar

Skänkte till Göteborgs Musei arkif af arfvingarne

efter D^{lle} Elisabeth Ulrika Ekebon 1875

N:o 1204.

1613.

Konung Gustaf II Adolfs öppna bref till Gustaf Stenbock, genom hvilket denne stadfästas i besittningen af sitt friherreskap Kronobäck. Dat. Stockholms slott d. 22 Juni 1613. Med rikssigillet och kontrasigneradt af Andreas Buræus.

N:o 1205.

1615.

Konung Gustaf II Adolfs öppna bref till Gustaf Stenbock, friherre till Kronobäck, Öresten etc. på underhåll för honom, sjelf tolfte, och foder för 12 hästar, hvartill anslås årliga räntan af alla de kronogods, som, i Sätilla gäll af Marks härad belägne, ännu ej voro bortförlänade åt andra. Än vidare förlänas honom farbrodern Arfvid Gustafssons förbrutna gods i Vestergötland, hvilka uppräknas. Dat. Wäsby, d. 22 Febr. 1615. Rikssigillet mest bortfallet.

N:o 1206.

1678.

Konung Carl XI.s fullmakt för domprosten mag.r Daniel Wallerius, att efter mag.r Laurentius Billichius, som med döden afgått, vara biskop uti Göteborgs stift. Dat. Halmstad d. 25 Febr. 1678.

Med rikssigillet.

N:o 1207.

1706.

Konung Carl XII.s tillståndsbrief för prosten och kyrkoherden i Marstrand och Solberga mag.r Fredr. Bagge, att, för dess höga ålders skull samt "för dess hus conserva-

tion; få afträda pastoratet till sin måg mag.r Johan Carlberg. Jemte förordnande för denne sistnämnde att vara kyrkoherde i Marstrand och Solberga. Dat: Alt-Ranstadt d. 19de Decem.b 1706.

Med rikssigillet.

Derå Fredr. Bagges egenhändiga anteckning, att fullmakten blifvit i Solberga kyrka uppläst och Joh. Carlberg solemniter installerad, år 1707 på andra söndagen Trinitatis.

N. B. Om Fredrik Bagge se Holmberg "Bohusläns Hist. o. beskr." Andra Uppl. Del 3. pag. 103, 110, 213, 229.

N:o 1208.

1711.

Ett bref, på latin affattadt; undertecknadt "And. O. R." [Rydélius?], ställdt till en Forsselius. Omnämner åtskilliga den tidens tilldragelser; Carl XII.s vistelse i Turkiet, affären vid Pruth, kriget i Finland, Löwendalsfejden i Bohuslän [Burensköld i Stockholm]. Derefter omtalas ett och annat i ecclesiastisk och lärd väg; pesten i Upsala, Iser's val till biskop i Vesterås, Esbergs till superintendent på Gotland, Törling kyrkoh. i Mariæ församl. Camen i Katarinæ tillika med Strelow, som förut varit superintendent i Kurland; Humble predikant vid Enkhuset. Om Gezelius och hans bibelverk m. m. Tolpo (?) afgått med döden i Åbo. Åter igen om pesten i Upsala. Om fru Elisabeth Brenners skriftställeri ". . . Sibylla nostras Dna Elisab. Brenner minus intenta est nuptiis filiæ hisce diebus celebrandis, quam poematibus suis typo evulgandis etc. etc." Om vissa intriger mot Forsselius och demes slägt af en viss Fahlberg m. fl. Brefskrifvaren prisar sitt ungarlslif etc. etc. Dat. Stockholm d. 30 Aug. 1711.

N:o 1209.

1735.

En handskrifven förteckning öfver studerande ungdomen vid Göteborgs gymnasium år 1735. Bland namnen märkas:

Johan v. Seth, Bernhard Virgin, Olaus Ekebon, Sven Linderoth, Erik Lamberg och Johan Gothenius.

N:o 1210.

1742.

Fullmakt för dittills varande pastorn vid öfverste Willebrands regemente, mag.r Mathias Otto Ubechel, att efter Johan Dahlgréen, som med döden afgått, vara fältprost vid arméen i Finland. Undertecknad Charles Em. Lewenhaupt. Med hans grefl. sigill fullständigt i svart lack. Dat. Kymenegård d. 21 Maj 1742.

N:o 1211.

1743.

Konung Fredrik I.s fullmakt för dittills varande fältprosten mag.r Mathias Otto Ubechel, att efter Johan Georg Marggraff, som med döden afgått, vara kyrkoherde vid Tyska församlingen i Göteborg. Dat. Stockholm i rådkammaren d. 12 Jan. 1743. Med rikssigillet.

N:o 1212.

1744.

[Inbunden i pergamentsband, oktav på längden, med rem kring] Domprosten i Göteborg D.r Olof Ekeboms sjelfbiografi eller "Liber Memorialis quo Biographiam suam calamo excipere voluit Olavus And. Ekebon Gothoburgensis. Gothoburgi d. VI Maji, s. die Festo Pentecogl. A. O. R. [ab orbe redempto] CIOICCCXLIV." Innehåller först på 11 1/2 blad lefnadsanteckningar från födelseåret 1716 [i Uddevalla] till 1772. Derefter ett par sidor div. anteckningar; sedan 3 oskrifna blad, hvarefter en del utrifna. Derefter på 1/3 sida anteckningar om förf.n.s. tvenne äktenskap. Sedan 14 oskrifna blad, hvarefter på 6 blad sonen lektorn Adolf Wilh. Ekebon tecknat sitt lefnadslopp från födelseåret 1757 till dödsåret 1813. Ytterligare 6 oskrifna blad, hvarefter på en sida finnes förteckning på alla städer, uti hvilka Olof Ekebon varit,

på nästa sida alla kyrkor, uti hvilka han predikat. På sista bladet, äfvensom på pärman åtsk. anteckningar. In summa 52 blad i boken. Boken skaffade Olof Ekebon sig vid afresan till Tyskland 1744, och lärer han redan då haft bekantskap med sin blifvande första husfru Elisabeth Carlberg, dotter till Öfv.ste Carlberg på Kärralund vid Göteborg. Ty nederst på sista bladet har hon egenhändigt skrifvit följ. ord: "Gud velsigne dig sötaste min ven lille och give dig lycka på denna orten, glöm nu inte bårt din trognaste wen i hela wärden, utan tenck på din Lisa Carlberg til dät bästa, tack nu för war stun som wi har haft ro, wi får henne snart i gen, Gud med dig" - och på öfverslaget till permarne: "d. 2 Mai 1744."

N:o 1213.

1744.

(En prydligt, fast gammalmodigt inbunden bok, oktav på bredden, med guldsnitt. Inalles 122 blad, hvaribland dock allenast en mindre del skrifna.) Den har tjenat domprosten Olof Ekebon till album. På inre permbladet läses: "Olavus Andr. Ekebon Gothoburgo-Svecus Rostochii d. XX Julii CIOIDCCXXXIIII.

Följande personer hafva genom hvarjehanda minnesskrifter i boken gjort sig påmint:

J. W. Hastfer, (Stralsund 1745). Jac. Henr. Balthasar (prof: acad. rector, etc. Greifswald 1745) M. C. Ruimeyer (prof. prim. superint. gen. Acad. pro cancell etc. Greifswald 1745) Carl A. v. Blessingh [Stralsund 1745] Ph. Stenzler [prof: Greifswald 1745]. A. Westphal [prof: Greifswald 1745]. Paulus Theod. Carpov [prof. Varnemynde-? Varnum 1744] G. W. Overkampf [prof. Greifswald 1745]. H. K. v. Engelbrecht (Vismar) Ericus Lamberg (då för tiden Th. Dokt. Ord. hofpred. sederm. biskop i Göteborg. Ljungby 1757) Franc Alb. Aepinus [prof. Rostock 1744]. Georg Friedr. Niehenck (past. prim. vid Tyska Kyrkan Göteb. 1750) Jac. Christian Burgman (prof. Rostock 1745). Joan Henr. Becker

[prof: Rostock 1745. Matthias Benoni Hering [Prof. Rostock 1744] . Joh. Petr. Schmidt (prof. Rostock 1745). N. Diurklou (?) G. C. Detharding (prof: Rostock 1745) Abr. Fischer [Stralsund 1745). Gust. C. Handtwig (1744). Paulus Rehfeld (archidiaconus, Stralsund 1745) Joh. Wilh. Löper (superint. Stralsund); Andr. Mayer (prof. Greifswald] Jac. Christoph. Wolff (prof. Rostock 1744). Lewin Möller (prof. Greifswald 1745). Petrus Christianus Kämpfer (prof. Rostock 1744). Em. Jo. Frid. Mantzel (Fac. ? Senior et Comes Palatinus (!) Rostock 1745. I. G. Schwartz (prof. Greifswald 1745). Jo. Ludow Fugel (prof: Rostock 1745). Bernh. Henr. Roennberg (prof. Rostock 1745). J. G. Ratzki. Johannes Jacobus Taddel (Th. d.r "Varnum" 1745). Joh. Herm. Becker (archidiac. Rostock 1745). Petr. Becker (prof. Rostock 1745). Johannes Petrus Briler (? Archidiac. Rostock 1745). H. J. Lasius (Greifswald 1745). Matthias Otto Ubechel (past. vid Tyska förs. Göteborg 1750) Joach. Henr. Pries (past. Rostock 1745) B. Gebhardi (past. Stralsund 1745) Joh. Fr. Colberg (past. Stralsund 1745) P. Ahshuvwardt? (adj. Greifswald 1745). Carl Joh. Kiellman [ph. mag. Greifswald 1745]. Gustavus M. Borgstedt. Ljungby 1752) Martinus Höckert (Rostock 1745) Wilhelm Carol. Victorin (Stralsund 1745) Petr. Liedberg (Rostock 1745) och Johan Adam Laurin (Greifswald 1745).

N:o 1214.

1745.

Fullmakt å prestembetet för Olaus Ekebon. Tryckt på latin och undertecknad å Consistorii vägnar af då redan Erkebiskopen Jac. Benzelius. Dat. Göteborg d. 15 Maj 1745.

N:o 1215.

1745.

Magisters- el. Filosofie-doktors-bref för bataljons predikanten Olaus Ekebon. Tryckt på latin; undertecknad af promotor Gust. Harmens. Dat. Lund d. 19 Juni 1745. Med filos. fac.m i Lund sigill

N:o 1216.

1745.

Konung Fredrik I.s fullmakt för Olaus Ekebom, att vara bataljons-predikant vid generalmajoren Zanders reg.te uti den befordrade Lars Bruhns ställe. Dat. Stockholm d. 2 Okt. 1745. Med rikssigillet.

N:o 1217.

1748.

Riddarebref af svärdsorden för majoren Baltzar Philip von Wulfrath. Undertecknad med namnstämpeln "Friedrich" Dat. Stockholm i rådkammaren d. 7 Nov.r 1748. Med Serafimergilletts sigill.

N:o 1218.

1749.

Konung Fredrik I.s fullmakt för bataljons- och slotts-predikanten på Elfsborgs fästning mag.r Olaus Ekebom, att efter den aflidne Severin Wallin vara kyrkoherde i Ljungby församling i Göteborgs stift. Undertecknad med namnstämpeln. Dat. Stockholm i rådkammaren d. 21 Nov. 1749. Rikssigillet skadadt.

N:o 1218 (bis)

1750.

Fullmakt och instruktion för tillförordnade gymnasii adjunkten mag.r Magnus Roempke, att efter Arvid Liung, som med döden afgått, vara log: et phys: lector vid Kgl. Gymnasium i Göteborg. Undert: af Jöran Wallin och nio andra consistorialer. Dat. Göteborg d. 10 Okt. 1750. Med consistorii sigill.

N:o 1219.

1750.

En på latin affattad, med särdeles omsorg prentad nyårsönskan från d. v. kyrkoherden i Ljungby och Alfs-hög Olaus Ekebom till biskopen i Göteborg Jöran Wallin. Dat. "e museo Ljungbyensi [pastorsarkivet i Ljungby] d. XXXI Decemb. A. o. r. [ab orbe redempto] CIOIDCCL.

N:o 1220. 1750.

Bref på latin från Olof Ekebom till en person, som ej nämnes vid namn. Lyckönskar honom till gjorda framsteg och tillstyrker att bli prest. Dat. Ljungby [utan dag] 1750.

N:o 1221. 1750.

D. v. kyrkoherden i Ljungby och Alfshög D.r Olof Ekeboms förteckning på sina inkomster och utgifter under 1750 - 1753 jemte åtskl. anteckningar här och der. Ett litet häfte.

N:o 1222. 1750.

"Quittance-bok för Ljungby pastorat, åren 1750-1762. Ett litet häfte.

N:o 1223. 1751.

Max. ven. Consistorii Gothoburg.s skrifvelse, genom hvilken kyrkoherden i Ljungby och Alfshög m.r Olaus Ekebom anmodas, att å Consistorii vägnar närvara vid tillfälle då, enl. Landshöfdingens i Halmstad förordnande, Kyrkoinspektorn Heyl skulle utreda en fordran af 467 D. 30 / . 12 pgr s. mt. som framl. prostén Severin Böckmans sterbhus skulle hafva till godo hos Stafsinge kyrka. Dat. Göteborg d. 14 Aug. 1751. Severin Böckman, kyrkoh. i Winberg och Stafsinge, gift med Marg. Brita Ausén i hemes senare äktenskap, var styffar till Olof von Dalin.

Enl. Ekeboms egen anteckning i hans "liber memorialis [N:o 1212] egde liqvidationen rum d. 23 & 24 Sept.r

N:o 1224. 1752.

Max. vener. Consistorii Gothob. skrifvelse till d. v. kyrkoherden i Ljungby och Alfshög m.r Olaus Ekebom, med uppdrag, att å Consistorii vägnar närvara vid den af Kgl. Göta Hofrätt förordnade urtima rådstugurätt, som skulle hållas i Falkenberg d. 14 Apr, till ransakan och beprövande af den emellan pastorn mag. Olof Pihl och dennes hustru uppkomna oenighet m. m. Undert. af Matthias Otto Ubechel tillika med 5 andra consistorialer. Dat. Göteborg d. 1 Apr. 1752.

Om detta ärende har O. Ekebom i sin sjelfbiografi [N:o 1212] antecknat följande: "År 1752 d. 28 Januarii war jag förordnad, at å vener. Consistorii wägnar, undersöka tillståndet emillan then Suspenderade Mag: Olof Pihl, samt hans hustru och Församlingen i Falkenberg!"- "d. 14 April samma år, war jag, som Ven. Consistorii Fullmächtig, effter Thes Förordningsbref, närwarande wid then af Kgl. Hofrätten förordnade Urtima Rådstugurätten i Falkenberg, som börjades then 14, och slutades d. 28 April, öfwer then suspenderade M. Pihl brottmål, rörande dels hans hustru för otrohet i ächtenskapet, dels at Pihl hos Hans Kongl. May.tt angifvit Falkenbergs stad för förrädiska stämplingar mot konungen och riket. etc!"

N:o 1225.

1754.

Testimonium Acad.m för stud. af Göteborgs nation Fredr. Warenius. Undertecknad Joh. Ihre. Dat. Upsala d. 24 Maj 1754. Med Akad.ns sigill.

N:o 1226.

1760.

"När Kongl. Majsts. Tro-Tjänare; den förhiskelige, förträffelige, godhjärtade, nyte och utur wiset wälklingande Herren, Herrskapets älste Son kan tro, Öfwer-Direktören öfwer Alingsås Manufaktur-Stad, Fabriker, underliggande lägenheter och handteringar, etc. den Wälborne Herren Herr Patrick Alströmer hade reqvirerat, förskaffat och utwärkat sig Privilegium, fri och rättighet på en tåcken Fabrik, som Adam och Eva först utfunderade och anlade, och skulle copuleras, paras och sängfästas med sin utkorade Fröken Den Högwälborna Barone=Fröken, den omänskelig fina, dygdiga, gladlynta, förståndiga och husaktiga och rent utte säjandes, utan at sticka under stol, den rara och capitala människan, Älsta Lagmans dottra kan tro på Haneström,

Hennes Högwälborenhet Fröken Christina Maria Ollonberg, den 15de Augusti 1760. Så gjorde fabriks-gesällerna i Alingsås säj en liten Pusslustighets Rolighets afton, och hwad som derwid passerade och tildrog säj, äfter jag kom te at wara der samma gången, är med största ackuratäss, flit, grannlaghet, enfaldighet och upriktighet här inprotokollerat, så mycket möjligt är på rim [efter dä ska wara så wäl] beskrefvet och uppteckadt af den stackars förträffliga dåligheta, som jag är, som följer." *Av Carl Nyström (jfr. Bock, Svensk vardag s. 46 ff.), tryckt i flera upplagor.*

N:o 1227.

1761.

Konung Adolf Fredriks fullmakt för Kyrkoherden i Ljungby och Alfshög mag.r Olof Ekebon, att efter den afledne d.r Matthias Otto Ubechel vara domprost och kyrkoherde vid Gustavi domkyrka i Göteborg. Dat. Stockholm i rådkammaren den 12 Mars 1761. Med riksigillet.

N:o 1228.

1762.

Univ. i Greifswald Th. dok.s bref för dompr. Ekebon. Tr. på latin i Greifsw. d. 9 Apr. 1762.

N:o 1229.

1774.

Fullmakt för dittills varande andre Theol. lektorn samt kyrkoherden i Lundby och Tufve d.r Magnus Roempke, att efter aflidne prosten m. m. Sven Jacobson vara förste theol. lektor vid Kgl. Gymnasium i Göteborg. Undertecknad af Erik Lamberg jente sju andra consistorialer. Dat. Göteborg d. 21 Sept.r 1774.

N:os 1230 - 1234.

1775.

- 1) Blankett till domprosten Olof Ekeboms notifikationer om dess dotters Anna Lovisas frånfälle d. 31 Mars 1775.
- 2) "Öfver Mademoiselle Anna Lovisa Ekeboms frånfälle den 31 Martii 1775."
- 3) "Vid Mademoiselle-Anna Lovisa Ekeboms graf i Gustavi

domkyrka den 6 April 1775."

4) "Sångstycken afsungne vid Mademoiselle Anna Lovisa Ekeboms Begrafning i Göteborgs Domkyrka, den 6 April 1775."

5) "Då Mamsell Anna Lovisa Ekebon jordfästes i Gustavi kyrka den 6 April 1775."

(Hon var född d. 8.de Dec? 1754)

N:o 1235.

1775.

Rektorn vid Kgl. Gymnasium i Göteborg M. G. Wallenstråles rekommendationsbref för stud: A. W. Ekebon [yngste son till domprosten i Göteborg Olof Ekebon] vid tillfälle då ynglingen afgick från gymnasium till Akademien. Dat. Göteborg d. 25 Juni 1775..

N:o 1236.

1775.

Bref från Anders Forssell till domprosten i Göteborg Olof Ekeboms husfru Elisabeth Carlberg. Dat. Weddige d. 9 Okt. 1775.

N:o 1237.

1776.

Skriftermål hållet i Göteborg d. 22 Jan. 1776.

N:o 1238.

1778.

Versar vid domprostinnan Ekeboms graf. [Hon var dotter till Öfversten och Ridd. B. W. Carlberg på Kärralund och hans husfru Anna Dorothea Wefver. Gift med Ol. Ekebon d. 16 Febr. 1750. Afled i Göteborg d. 3 Sept. och begrofs d. 8.de

N:o 1239.

1779.

Billett från biskopen öfver Göteborgs stift D.r Erik Lamberg till Consist. notarien mag.r A. W. Ekebon.

Visar att Göteborgs biskopar då ännu hade deras sommarresidens på Sandgården i Lundby s. n. Hisingen. Dat. Sandgården d. 7 Sept. 1779.

Med biskopens sigill, visande ett lam på ett berg.

N:o 1240.

1779.

Tal på latin, hållet vid det tillfälle, då den till kyrkoherde i Skee utnämnde d.r Johan Gothenius afträdde rektoratet vid Göteborgs d. v. Kgl. Gymnasium till lektorn mg.r Arendt Grimberg, sedermera kyrkoherde i Foss. Årtalet finnes väl icke utsatt; men Gothenii utnämning till kyrkoh. inträffade 1779. Innehållet af talet är för det mesta ett framhållande af förträffligheten af de engelska s. k. collegierna, isynnerhet det i Oxford. . . "Aliquoties et ego his interfui conviviiis, nec satis mirari potui illam in tanta adolescentium hominum turba virilem decentiam, illam boni ordinis liberalem disciplinam, illam belle conversandi exercitationem pulcerrimam etc. etc." Beklagar att icke Marg. Hvitfelds stiftelse vidmakthållits på samma sätt, som det dock ursprungligen varit hennes egen mening. o. /. v.

N:os 1241 & 1242.

1784.

Likpredikan öfver domprosten i Göteborg dokt. Olof Ekebon, hållen d. 30 Dec.r 1784.

På sista bladet är uppsatt en silhouett, som, genom jämförelsen med en å Göteborgs museum förvarad silfvermedalj, visat sig skola föreställa sagde domprost.

1243.

?

Egenhändigt bref från Olof Celsius den äldre. Rörer några namn i ett arabiskt verk, som här kallas "Geographia Nubiensis." Utan datum.

N:o 1244.

1770 ?

"Underdånigt utlåtande öfver Swedenborgska Lärosatserne i gemen etc." Concept af Domprosten Ekebon.

Femtonde Serien

N:o 1245.

1567.

Erkebiskopen i Upsala Laurentii Petri skrifvelse till K. Erik XIV, i anledning af Sturemorden. Äldre, odate-rad afskrift. I tidskriften "Skandia" III har man velat bevisa, att hela berättelsen om detta bref, äfvensom den sig derpå grundande om bröderne Olaus och Laurentius Petri, att de höllo på att komma om lifvet under Stockholms blodbad, skall vara en dikt och brefet understuckét. Huru än härmed må förhålla sig, så lærer dock denna afskrift vara äldre än den hos Hallman i Olai och Laurentii Petri biografi, sid. 133, 1726 aftryckta, med hvilken den ock företer flera olikheter, äfvensom med den efter Hallmans afskrifna på Skokloster.

N:o 1246.

1632.

Intyg af Anders Olsson i Restad och Ambjörn i Ödsmål, lagrättsmän på Inland, att de på Hveneröd afhört ett vittnesmål af den för ålderdomssvaghets skull sängliggande Nere Jönsson, rörande rätta egoskillnaden mellan gårdarne Kuröd och Hvena. Dat . . . den 5 Juni 1632.

N:o 1247.

1636.

Skrifvaren på Inland Henrik Rasmussons och sex lagrättsmäns i Södra Skeppsredet utslag, angående ut-

egornas rätta fördelning mellan gårdarne Kuröd och Hvena. Dat. Karreby tingsstuga d. 7 Okt. 1636.

Derå finnes tecknad protokollt öfver den sedermera företagna besigtning och fördelning af sagde utegor; undertecknad af Fredrik Christopherssen och Henrik Rasmusson. Uppvist inför rätta å Karreby tingsstuga d. 23 Nov.r 1636.

N:o 1248.

1622.

Rim m. m. undertecknade Peder Gudmunsson, hvilka haft plats frammanföre en räkenskapsbok utdrag från en äldre dylik af 1615. Rimen äro daterade: Jönköping d. 11 Dec.r 1622.

N:o 1249.

före 1689.

Äldre afskrifter af privilegier, beträffande "Köp- och handelsgillet" uti Göteborg, nemligen:

- 1) Ingress till magistratens fastställelse af handelsgillet artiklar samt 3. ne §§ af dem.
- 2) Kommerce-kollegii fastställelse af artiklerne, dat. Stockholm d. 23 Dec. 1665.
- 3) Kongl. resolution på riksdagsmännens från Göteborg besvär vid riksdagen 1675.
- 4) Kommerce-kollegii bref till Magistraten, angående iakttagande tills vidare af äldre handels-ordinantier. Dat. Stockholm d. 28 Maj 1689.
- 5) Gillets fullmakt för Torbjörn Rosenbäck, att vara gillet "bud" eller tillsyningsman. Dat. 14 Nov. 1688.
- 6) Gillets pass för borgaren i Göteborg Ambjörn Hansson att besöka marknaderna. Dat. d 2 Jan. 1689.
- 7) Extract af Kongl. Maj. ts gifna memorial till Göteborgs Stads Råd, angående gillen och bönhasar. Dat. d. 23 Febr. 1624. Alla afskrifterne äldre än 1689.

N:o 1250.

1690.

1690 Års skattnings-method för Göteborgs- och Bohuslän. Äldre afskrift.

Yngre afskrift af samma.

N:o 1251.

1739.

Kongl. Maj. ts Uppbörds-reglemente. Dat. Stockholm i Rådskammaren d. 13 Nov. 1789. [Tryck]

N:o 1252.

1770.

Bohusläns presterskaps "förening" fastställd i Stockholm i Rådskammaren d. 25 Sept. r 1722 af d. v. Riksens Råd under K. Fredrik I. s bortovaro. Jemte landshöfd. D. Taubes förklaring om orsakerne, för hvilkas skull det ansetts nödigt, att å nyo låta trycka och promulgera nämnda förening. Dat. Göteborg d. 23 Mars 1770. [Tryck]

N:o 1253.

1789.

Bref från Bengt Lidner till hans morbroder handlanden *) i Göteborg P. P. Ekman. - Klagar öfver den tröga postgången etc. Berättar att öfverste Montgomery ställts till rätta för oskickliga åtgärdar under kriget, i följd av hvilka pesten kommit i svenska arméen; då, bland många andra, äfven Lidner insjuknat. Betygar morbrodern sin erkänsla för hans godhet. Säger sig varit tvungen att instämma sin swärmoder, fru Freudenfelt, för hofrätten, i anseende till svågerns ohejdade skuldsättning, helst som han, Lidner, snart väntade sin hustrus nedkomst och ville "conservera" sitt barns arf. I anledning af hvilka alla förhållanden Lidner ansett tjenligt, att bosätta sig i Åbo och sjelf gå med ut i kriget. Anropar morbroderns förbarmande öfver hustrun och barnet i fall han, Lidner i kriget skulle stupa eller eljest omkomma. Dat. Åbo d. 3 Sept. 1789.

*) Lidner kallade honom så på grund af hans gifte med Hedvig Boethia, en syster till Lidners mor (Upplysning af H. r. häradshöfd. S. Wieselgren.)

N:o 1254. 1789.

Uppsats af Bengt Lidner, förmodligen ämnad att införas i någon tidning. Skalden uttömmer sin vredes skålar öfver en viss J. C. Holmberg, förmodligen bokhandlare, som utgifvit någon underhållig upplaga af Lidners arbeten. Dat. Åbo den 9de April 1789.

N:o 1255. 1632.

Intyg af Lars Pehrsson, Björn i UGGLEHED, Bengt i TOREBY och Lars i SYNNERÖD, rörande egoskillnaden KURÖD och HVENA gårdar emellan. Utan datum, men troligen 1632.

N:o 1256. 1715.

1) Malte Bengtssons i Kuröd, Ytterby socken, ansökan om D. r. Ulrika Eleonoras stadfästelse på den förlikning, han d. 28 Maj 1715 ingått med sina grannar i Hvena, efter det att förre landshöfd: frih. Erik Sjöblad låtit anställa en fördelning af egorna dem emellan, som Malte Bengtsson fann för sig ofördelaktig och densamma i Justitierevisionen öfverklagade, der det förordnades att saken skulle å nyo upptagas; hvarefter ändtel. samtelige de tvistande ingingo förlikning.

Öfverst på arkets första sida finnes dr. Ulrikas egenhändigt undertecknade confirmation, dock med förbehåll att länets höfdinge icke hade något att deremot påminna. Dat. Carlberg d. 10 Juli 1719.

2) Afskrift af öfverenskommelsen om egornas fördelning.

3) Landshöfd. frih. Nils Posses confirmation. Dat. Kongelf d. 28 Juni 1721.

N:o 1257. 1643.

Afskrift af staden Åmåls privilegie-handlingar, från och med stadens första, af Drottning Christina undfångna privilegier, daterade Stockholm. d. 1 April 1643, till och med Konung Fredrik I-stes resolution på de af Åmåls stads deputerade framförde besvärs-punkter. Dat. Stockholm i Råd-kammaren d. 15 Nov. 1728.

N:o 1258.

1722.

Ett litet häfte, förmodl. afskrift, dock af två olika händer. "Kort anledning och underrättelse, huru ett ährligt Mans Barn, i synnerhet en ung adelsman, utan fåfäng tidz spillan, med mycken utan-läsning och onödige böckers brukande kan bli rätt informerad alt ifrå barndomen ell. början af sina studier, tils han sjelf på Universiteter med disputerande sig exercera kan, skrifven af Johan Ödman A.o 1722. (Tanum).

N:o 1259.

1672.

Förmyndare-regeringens under Carl XI.s minderårighet i Konungens namn meddelade bifall till Malte Anderssons i Kuröd, Ytterby s.n, ansökan, att han, som i 40 år tjenstgjort som nämndeman, och nu var gammal vorden, måtte få afträda kronohemmanet Kuröd till sin måg, förre ryttaren, nu mera nämndemannen Bengt Nilsson. Undert: "Hedevig Eleonora," Erik Sparre," "Gustaf Bonde," "Gustaf Otto Stenbock," "Magnus Gabriel Dela Gardie" och "Sten Bjelke. Dat. Stockholm d. 8 Nov. 1672.

N:o 1260.

1707.

Lagman J Cedercronas, på ordinärie ting å tingstaden Tega i Ytterby socken afgifna intyg, att nämndemannen Bengt Nilsson tillkännagifvit sig till sin son, nämndemannen Malte Bengtsson hafva öfverlemnad halfva rustningsrätten och bruket af Kronohemmanet Kuröd, samt bestämt hans hemgift till 2 kor, ett par stutar, en qvigkalf och ett sto. Dat. Tega d. 5 och 6 Febr. 1707.

N:o 1261.

1705.

Landshöfdingen öfver Göteborgs- och Bohus län frih. Erik Sjöbladhs skrifvelse till Kronobefallningsmannen Carl Erichsson på Pixbo, anbefallande uppläsning från predikstolarna äfvensom kungörande vid ordin. härads-tingen, af en förordning rörande vården af Säfvedals

härads allmännings skogar. Dat. Göteborg d. 10 Juli 1705.

N:o 1262.

1731.

Landshöfdingen öfver Göteborgs- och Bohus-län frih. Bengt Ribbings skrifvelse till Kronobefallningsmannen Anders Ferling. Innehållande förmaning, i anledning af en K. Maj:ts förordning af d. 8 Maj 1731, "att icke missbruka sitt embete med obeskedligt skrifvande, till den anklagades förklening, innan han blifver lagligen derom öfvertygad. Dat. Göteborg d. 12 Juli 1731.

N:o 1263.

1732.

Enke-kaptenskan Elisabeth Balcks ansökan hos konungens befallningshafvande i Göteborgs- och Bohus-län, att allmogen måtte åläggas verkställa förut anbefalld, men åsidosatt reparation af taket å gästgifvarebyggningen vid Vedbacka m. m. Derå tecknad landshöfd. frih. Bengt Ribbings hänvisning till Kronobefallningsmannen Anders Ferling, med åläggande för denne, att i saken höra allmogen och inkomma med berättelse. Dat. d. 8 Aug. 1732. Samt ytterligare resolution, anbefallande besigtning af ifrågavarande tak m. m. jemte värdering af de åstundade reparationerne. Dat. Göteborg d. 28 Okt. 1732. [Se vidare N:o 1274, dat. 22 Apr. 1748]

N:o 1264.

1735.

Landshöfdingen frih. Bengt Ribbings skrifvelse till kronobef:mannen Anders Ferling vid öfversändandet till bekantgörrelse af en kommersekollegiets skrifvelse, genom hvilken allmogen i Flundre härad uppmanades att tillvarata s. k. lump och pappers-affall, som sedan skulle af baronerne Thure och Anders Ollonberg betalas och användas vid Haneströms pappersbruk. Dat. Göteborg d. 28 Januari 1735.

N:o 1265.

1735.

Landshöfdingen i Göteborgs- och Bohuslän frih. Bengt Ribbings skrifvelse till Kronobef: mannen Anders Ferling, begärande få veta, hvad denne eger sig bekant vara tid efter annan i hans fögderi förordnad, rörande hvart och ett stånds privilegier och rättighet till jagt, djurfänge och fogelskjutning, utom hvad 1664 års förordning derom innehåller. Dat. Göteborg d. 6 Mars 1735. [Jemf. N:o 1268] .

N:o 1266.

1735.

Landshöfdingen öfver Göteborgs- och Bohuslän frih. Bengt Ribbings skrifvelse till Kronobefallningsmannen Anders Ferling och häradsskrifvaren Nils Bruhn; med befallning, att vid inlemmandet af 1734 års jordebok, och sedan allt framgent, dermed skall följa ett utdrag ur densamma, visande alla tillökningar och ändringar mot det föregående årets jordebok. Dat. Göteborg d. 11 Mars 1735.

N:o 1267.

1735.

Afskrift af Kgl. Kammar- och Kommerce-Kollegiernes samfällta skrifvelse till Landshöfdingen i Göteborgs- och Bohuslän frih. Bengt Ribbing, begärande att han ville, inom förelagd tid, infordra städernas och allmogens i länet utlåtanden, rörande orsakerne till den dåliga beskaffenheten af de från Sverige till Frankrike utskeppade bräder, hvilken satt den svenska varan i misskredit i utlandet etc. Dat. Stockholm d. 6 Febr. 1735. Derå tecknad landshöfdingens befallning till kronobef:mannen Anders Ferling, att derom höra allmogen inom hans fögderi och inom 3 veckors tid till landshöfd. inkomma med berättelse derom. Dat. Göteborg d. 14 Mars 1735.

N:o 1268.

1735.

Afskrift af Kgl. Kammarkollegii skrifvelse till landshöfdingen öfver Göteborgs- och Bohus-län frih. Bengt Ribbing, begärande att i anseende till ifrågasatt ändring i 1664 års Kongl. förordning rörande jagt och djurfänge, blifva underrättad hvad tid efter annan i länet förordnad blifvit, rörande hvart och ett stånds privilegier och rättighet till jagt m. m. Dat. Stockholm d. 10 April 1735. [Jemf. N:o 1265].

N:o 1269.

1742.

Landshöfdingen i Göteborgs- och Bohus-län Lorentz Christofer Stobées skrifvelse till Kronobefallningsmannen Anders Ferling. Med befallning, att på viss dag sammanträda med andra dertill utvalda personer, för att öfverlägga om tillämnade ändringar i 1690 års skattningsmethod för Bohuslän. Hvilken också tillämpats i Askims, Säfvedals och Östra Hisings härad, oaktadt dessa af ålder legat till Elfsborgs län och skattningsmethod efter derstädes brukelig method. Skulle nu öfverläggas huruvida tjenligt vore, enligt allmogens i omnämnde häraders åstundan att återgå till den derstädes förr brukliga methoden. Dat. Göteborg d. 24 Mars 1742. [1690 års skattningsmethode igenfinnes under N:o 1250].

N:o 1270.

1743.

Landshöfdingen i Göteborgs- och Bohus-län Lorentz Christofer Stobées skrifvelse till Kronobefallningsmannen Anders Ferling, vid öfversändande i afskrift af en Kgl. Maj:ts förordning, angående dem, hvilka dädanefter vid tjensters tillsättande komma att tjena första halfåret utan lön. Dat. Göteborg d. 19 Dec. 1743.

N:o 1271.

1744.

Landshöfdingen öfver Göteborgs- och Bohus-län Lorentz Christofer Stobées skrifvelse till Kronobefallningsmannen Anders Ferling, vid öfversändande till kungörelse af Kgl. Maj.t. och Rikets höglofl. krigskollegii förordning af d. 16 Dec. 1743, angående "saltpetersjuderierindelningverket i Riket." Dat. Göteborg den 13 Juni 1744.

N:o 1272.

1744.

Landshöfdingen i Göteborgs- och Bohus-län Lorentz Christofer Stobées skrifvelse till Kronobefallningsmannen Anders Ferling, innehållande befallning att utlysa ett möte med båtsmanshållet i Askims, samt Östra och Vestra Hisingens härader på residenset i Göteborg, jemte ett förberedande möte vid Stigberget dagen förut. Skolande på residenset mönstring verkställas, och en del rotar förklaras vakanta, för att genom deraf utgående vacance-afgifter bereda inkomst åt Kronan. Dat: Göteborg d. 19 Nov. 1744. [Jemf. N:o 1273]

N:o 1273.

1747.

G. Ruthensparres under landshöfd. Stobées frånvaro utfärdade skrifvelse till kronobefallningsmannen Anders Ferling, med delgifvande af ett Kgl. Maj.t. bref af den 26 Mars, hvilket i afskrift finnes på andra och följ. sidan. Af innehåll, att Kgl. Maj.t, i anseende dertill att tiderna voro gynnsamma, för att med mindre kostnad få vakanserne vid arméen och flottan utfyllda, funnit för godt, så till vida ändra senaste riksdagsbeslutet, angående indragning af en del rotar och erläggande i stället af vakansafgift till kronan, att de rotehållare, hvilka heldre önskade underhålla soldat eller båtsman än att erlægga afgiften finge häruti göra som de funno för sig fördelaktigast. Ruthensparres bref är dateradt d. 13 Apr. 1747. [Jemf. N:o 1272]

N:o 1274.

1748.

Utdrag af Vestra Hisings härads laga Vintertings dom-
bok, hållen å tingsstället färjestaden Vedbacka d. 9
Mars 1748. Undertecknad N. Brunjeansson. Med hära-
dets sigill. Angår tingshusets vid Vedbacka reparation.
På baksidan Landshöfd. Stobées befallning till Krono-
befallningsmannen Anders Ferling att sätta beslutet i
verkställighet. Dat. Göteborg d. 22 Apr. 1748. [Jemf.
N:o 1263] .

N:o 1275.

1749.

Allmogens i Björlanda socken/ansökan hos Landshöfdinge-embetet
i Göteborgs och Bohuslän, att, i anseende till de dåli-
ga anstalterna vid öfverfartsstället Färjestaden, varda
frikallad från utgörande af den spanmål, de en tid långt
till berörde färjestad erlagt, äfvensom från underhållet
af ett vägstycke utom deras härad, på södra sidan elfven.
Utan datum. Derå tecknad Landshöfd. Lor. Chr.fer Sto-
bées hänvisning till Kronobef:m: And. Ferling, att med
utlåtande häröfver skyndsammast inkomma. Dat. Göteborg
d. 14 Jan. 1749. [Jemf. N:o 1279]

N:o 1276.

1749.

Afskrift af en Ammiralitetskollegiets skrifvelse till
landshöfdingen i Göteborgs- och Bohus-län m. m. Lorentz
Christofer Stobée, angående båtsmans-vakansernes skynd-
samma ifyllande, emedan generalmönstringarne för året
tidigare än vanligt torde komma att företagas. Dat.
Carlskrona d. 15 Mars 1749. [Jemf. 1277] .

N:o 1277.

1749.

Landshöfdingen i Göteborgs- och Bohuslän m. m. Lor.
Chr.fer Stobées skrifvelse till kronobefallningsmannen
Anders Ferling, med befallning, i anledning af N:o 1276,
att påskynda de vakanta båtsmansrotarnes besättande
med dugligt folk och till honom skyndsammast inberätta
hvilka ännu voro obesatta. Dat. Göteborg d. 21 Mars 1749.

N:o 1278.

1749.

Landshöfdingen frih. J. F. Kaulbars skrifvelse till Kronobefallningsmannen Anders Ferling, vid öfversändande till bekantgörrelse af ett krigskollegii bref, dat. d. 4 Juli 1748, angående tillökning i betalningen för oluttrad saltpeter, "som anläggarna af saltpeterlador med egna pannor sjuda. Dat. Göteborg d. 23 Sept.r 1749.

N:o 1279.

1750.

Ansökan af G. O. Sperling, att allmogen måtte tillhållas, att iståndsätta ett vägstycke från färjebyggan vid Gamla Elfsborg och om förbud för densamma att taga obehöriga vägar. Dat. Elfsborgs Ladugård d. 16 Febr. 1750. Med påskrift af landshöfd. frih. Kaulbars hänvisande ansökanden till Kronobefallningsmannen And. Ferling. Dat. Göteborg d. 17 Febr. 1750. [Jemf. N:o 1275].

N:o 1280.

1750.

Utdrag af Vestra Hisings härads laga urtima tings dombok, hållen, uti Vedbacka den 1 Februari 1750. Om anskaffande af ett väggfast skåp, till förvarande af Säfvedals härads handlingar. Undert. N. Brunjeansson. Med häradets sigill. Derå landshöfd. frih. Kaulbars påskrift, uppdragande verkställigheten åt Kronobefallningsmannen And. Ferling. Dat. Göteborg d. 18 Juli 1750.

N:o 1281.

1758.

Kronobefallningsmannen Anders Ferlings inlaga till Landshöfdinge-embetet i Göteborgs- och Bohuslän, af innehåll, att alldenstund "betjente" vid Kongelfs skola, hvilka dittills uppburit den dem tillkommande aflönings-spanmål, inalles 14 tunnor, i penningar efter markegången, nu önskade få uppbära densamma in natura; men en del hemmans-åboer, hvilka det ålåg att

utgöra spanmålen, allaredan betalt den enl. markegån-
gen, så hemställes till Landsh. emb. att aflöningen
äfvén för 1757 [och framgent?] måtte få utgå i pen-
ningar. Dat. Åby d. 16 Febr. 1758. Derå antecknad O. U.
v. Ståhlens i landshöfd. frih: Kaulbars frånvaro medde-
lade resolution, att "skolebetjentes" spanmål, enl.
Kgl. Maj.ts resolution på allmogens besvär 1727 och
Kgl. förordningen af d. 8 Jan. 1748, bör lösas efter
markegångs-taxan och särskildt för 1757 efter 10 D
8/. tunnan. Dat. Göteborg d. 5 April 1758.

N:o 1282.

1759.

Landshöfdingen öfver Göteborgs- och Bohuslän frih.
J. F. Kaulbars' skrifvelse till kronobefallningsmannen
Anders Ferling vid öfversändande till bekantgörrelse
af ett Kgl. Maj.ts bref af d. 17 April 1759 antydande
honom att ålägga vederbörande rotehållare, att skynd-
samast rekrytera båtsmansvakanserne, äfvensom att
tillse, att de kapitulationer, hvilka i anledning
häråf med båtsmännen afslutas, så ställas, att de icke
sluta med vårens början utan först vid årets slut. Dat.
Göteborg d. 27 April 1759.

N:o 1283.

1759.

Bönderne Börje Pehrssons och Pehr Anderssons ansökan
hos Landshöfdinge-embetet i Göteborgs- och Bohuslän,
att, i enlighet med hvad de förut brukat, få hemta
sand till vägfyllnad i en sandtäkt vid Fräntorp,
hvilket egaren af nämnde gård, Lars Quiding, velat
dem förmena. Derå tecknad landshöfdingen frih. J. F.
Kaulbars hänvisning åt bönderne, att delgifva Quiding
deras ansökan; hvarjemte kronobefallningsmannen Anders
Ferling ålägges, att till landshöfdingen inkomma med
utlåtande, hvar sand till vägfyllnad utan någons skada
och förfång kan tagas. Dat. Göteborg d. 10 Juli 1759.

N:o 1284.

1765.

J. F. Sjöholms och J. Palmborgs under landshöfdingen i Göteborgs- och Bohuslän grefve Didr. Henr. Taubes opasslighet utgifna bref till kronobefallningsmannen Carl Magn. Ferling; af innehåll, att som gästgifvarebyggnaden vid Redberget afbrunnit och gästgifvaren derstädes Anders Andersson, som nu var boende vid Gubbero, icke ansåg sig kunna derstädes herbergera flera än fyra resande i sänder, så ålägges kronobefallningsmannen, att tillkännagifva detta förhållande på de närmaste gästgifvaregårdarne Vedbacka och Kärra, på det att från Danmark och Norge ankommande resande måtte i förväg derom vara underrättade. Dat. Göteborg d. 7 Jan. 1765.

N:o 1285.

1779

Kungörelse af Landshöfdingen öfver Göteborgs- och Bohuslän And. Rud. Du Rietz, angående förbud för tiggare att uppehålla sig på allmänna vägen i Majorna. Med anteckning af Johannes Hagman, att kungörelsen upplästs i Örgryte kyrka d. 22 Aug. 1779. Den är daterad Göteborg d. 21 Aug. 1779.

N:o 1286.

1787.

Karta öfver lägenheten kallad "Skiljostenen" N:o 153, på Elfsborgs Kungsladugårds egor, affattad 1787 af Jakob Bredberg. På baksidan landshöfding And. Rud. du Rietz's anteckning, att platsen öfverlåtits till styrmannen Magnus Sandelius. Dat. Göteborg d. 6 Okt. 1787.

På kartan finnes utmärkt en stor sten, hvilken äldre personer ännu minnas. Den låg till venster om vägen, högt uppe vid Stigbergsliden, som då var helt brant. Stenen var af omkring 3 alnars höjd och nästan klotrund, omgifven af ett staket. Jag såg den många gånger och hörde i min barndom sägnen derom: "att när den stenen

känner att det osar pannkakor, vänder han sig om." Då vägen öfver Stigberget på 1850 talet sänktes, blef stenen bortsprängd.

N:o 1287.

1787.

Landshöfdingen öfver Göteborgs- och Bohus-län Anders Rudolf Du Rietz's upplåtelse af s. k. "Lundsbacken," N:o 41 å Elfsborgs Kungs-ladugårds egor till timmermannen Jöns Lagerbom. Med karta, upprättad 1787 af Jac. Bredberg. Upplåtelsen daterad Göteborg d. 6 Oktober 1787. Stadfästad af landshöfd. Carpelan d. 11 Maj 1802.

N:o 1288.

1789.

Äldre afskrift af Konung Gustaf III.s "nådiga förordning, angående det, som vid indelnings- och rotebåtsmäns uppfordrande tilltjenstgöring och deras fortskaffande med skjuts och förplägning bör i akttagas, och hvilket likaledes bör tjena till efter rättelse för landtarméen, uti de delar, som till landt-trupper kunna lämpas." Gifven Stockholms slott d. 31. Mars 1789.

N:o 1289.

1795.

Landshöfdingen öfver Göteborgs- och Bohuslän frih. Joh. Beck-Friis's oppna ordres till kronobefallningsmannen Jonas Arnoldsson, angående försändandet af en från Carlskrona förrymd fästningsfånge till Landskrona. Dat. Göteborg d. 10 Febr. 1795. Derå anteckning af d. 13 Febr. att fången med döden afgått.

N:o 1290.

1799.

Landshöfdingen öfver Göteborgs- och Bohuslän m. m. Samuel af Forselles's och biskopen dokt. J. Wingårds skrifvelse till Hospitals-tillsyningsmännen, att de uti hospitalets räakenskaper skulle anteckna den ersättning

för grunden under Göteborgs hospital, hvilken, enligt Kgl. Maj.ts dom af d. 7 Maj 1799 till kronan erlagts. Dat. Göteborg d. 23 Maj 1799.

N:o 1291.

1753.

Igenfinnes i föreg: efter N:o 1203, bland Svenska Ost-Indiska Komp.ts handlingar. (Ligger i Trettonde Serien)

N:o 1292.

1788.

Pass, utgifvit af danska öfverbefälhafvaren under 1788 års krig i Bohuslän, prins Carl af Hessen, genom hvilket den i slaget vid Quistrum d. 29 September tillfångatagne svenske öfverstelöjtnanten frih. Funck gifves fri, mot sitt hedersord, att icke tjena mot Kejsersinnan af Ryssland eller hennes allierade. Dat. Kongelf d. 14 Okt. 1788.

Jemf. katal. öfver Göteborgs Musei nyare saker N:o

N:o 1293.

1790.

Skrifvelse från frih. Gustaf Mauritz Armfelt till förmodl. samme frih: Funck, som nämnes i N:o 1292. Angår sökt företräde hos Kon. Gustaf III, vid hvilket Funck förmodl. tänkt inför Konungen förklara sitt beteende under slaget vid Quistrum. Dat. Drottningholm d. 2 Okt. 1790.

N:o 1294.

1656.

Skrifvelse från en adelsfru Ingrid Andersdotter på Brunna till professorn, prosten i Hageby af Upsala stift Magr Olaus Unonius, rörande förargelseväckande beteende af en kapellan vid ett bröllop och äfven efteråt. Dat. Brunna d. 2 Jan. 1656.

N:o 1295.

1705!

Landshöfdingen öfver Göteborgs- och Bohuslän friherre Erik C: Sjöbladhs "öfna publication", om det olofliga hygget och skogsfällandet på Säfvedals skogsallmänning och svårigheten att upptäcka och lagföra de rätta gerningsmännen dertill, hvarföre stadgas, att de hemmansåboer, en eller flera, och så många som på hemmanet eller i byalaget bo, eller vistas näst intill der skogshygge eller åverkan äro timade, skola derföre ansvara till den plikt Kgl. skogsordningen förmår och innehåller etc. Dat. Göteborg d. 10 Juli 1705.

N:o 1296.

1673.

Afskrift af Samuel Hammarstedts och Torpa borgrätts nämnds utslag i en tvist mellan åboerne i Finnekumla å ena sidan och de i Öfrarp och Nerarp å den andra. Af hvilka de förra klagade öfver att vara tvungne underhålla en gårdesgård, den de, på befallning af afl. befällningsmannen Mårten Brorsson, måst uppsätta på de andras egor, hvaremot han lofvat att gärda i egoskillnadén, som dock aldrig blef uppfyllt. Rätten resolverade, att Finnekumla-åboerne ej voro skyldige att underhålla nämnde gårdesgård; utan hvar skulle gärda kring sina egna egor. Och som Öfrarps och Nerarpsboarne tillika påstått, att deras sambete med Finnekumlaboarne skulle allt framgent fortfara, stadgade borgrätten, för ordnings skull, att de alla skulle hemtaga sin boskap från sambetet vid Korsmessan och sedermera komma öfverens om viss dag, då alla egorna skulle vara afbergade; före hvilken ingen skulle ega att dit insläppa sin boskap, vid vite af en kanna vin till kyrkan och 3 mark för brottet, jemte skade-ersättning o. s. v. Dat. Torpa d. 30 Juni 1673.

N:o 1297.

1675.

Samuel G. Ehrencrohns och Torpa borgrätts skrifvelse, af innehåll, att de, hvilka skolat fördela intagorna af

utmarken och skogen i Finnekumla efter hemmansräsentornerne, medgifvit att befallningsmannen Stenman skulle för sig få intaga och nyttja en beteshage och en åkerlycka om 2 kapplands rymd, samt behålla den "så länge som någon annan af grannarne sine intagor för detta innehafv hafver etc." De öfrige skulle fortfarande behålla hvad de innehade; men Michel Larsson, som inkräktat på allmänna vägen skulle utlägga sin intaga igen, mot fyllnad på annat håll. Dat. Torpa borgrätt d. 1 Juli 1675.

N:o 1298.

1676.

Samuel Ehrencrohns och Torpa borgrätts nämnds, i närvaro af befallningsman Bryngel Månsson Steenman fällde utslag uti skogvaktaren Sven Anderssons Käromål mot åtskillige åboer i Finnekumla socken i Kinds härad, att desse huggit svedjor på samfäld mark och dels dem bränt, dels redan sått. Rätten lät dem föreläsa 21 art. i 1664 års skogsordning, enligt hvilken de varit förfallne till 12 marks böter till treskiftes. Men som de afbådo sin förbrytelse, ursäktande sig med föredömet af andra Finnekumla åboer som lydte under häradsrätt [ej Torpa borgrätt] och äfven åtskillige meddelegare för dem inlade förbön, så eftergaf borgrätten böterne; dock så, att sedan de anklagade tagit skörd af hvad de sått, skulle deras fällor [svedjor] vara förfallne till de andra delegarne. Hvarjente äfven stadgades 40 marks plikt för ytterligare öfverträdelse. Skolande de, hvilka lydte under häradsrätt der tingföras och dömas.

[se N:o 1299]. Dat.: Torpa d. 13 Dec.r 1676.

N:o 1299.

1677.

Joh. Andsn Darelil och Kinds härads nämnds, i närvaro af kronans befallningsman Hans Kramke, fällde utslag uti riksamiralen grefve G. Stenbocks befallningsman

Bryngel Stenssons käromål [i följd af N:o 1298] mot dem, hvilka, lydande under häradsrätt, genom olagligt svedjande på samfäld mark utödde Finnekumla skog. Häradsrätten förbjöd alla dylika tilltag vid 40 D s. mts vite för förbudsbrott, skadestånds erläggande och laga plikt [skamstraff?] Dat. Ordninget med Kinds härad i Svenljunga d. 15 mars 1677.

N:o 1300.

1716.

Kommendanten i Göteborg [förut på Carlsten] öfverstent m. m. Barthold Otto Schmolls, under h. Ex. Kgl. rådet, generalguvernören och landshöfdingen m. m. greve C. G. Mörners bortovaro utgifna skyddsbrief för det kapareredaren välb. Lars Gatenhjelm tillhöriga fartyget "Vindthunden", förande tvenne nickhakar och kommenderadt af kapt. John Gundmundsson. Dat. Göteborg d. 10 Juli 1716.

N:o 1301.

1742.

En anteckningsbok efter Commercerrådet m. m. Niklas Sahlgren och dennes fru. Den innehöll, när den 1871 af läns-notarien R. Svensson gafs till Göteborgs Museum, endast 11 blad, ehuru bandets tjocklek visar, att den ursprungligen innehållit långt flera. Som man deruti finner tre olika handstilar, vill det synas, att endast första sidan är af Sahlgren sjelf, och synes innehållet af den der befintliga ingress antyda, att han på följande bladen författat sin själfbiografi - de äro nu tyvärr borta! - Derefter följa tre sidor anteckningar hvad barnen fått när de satte eget bo; dessa annotationer torde vara af frun, som sedan begagnat de återstående sidorna till sitt hushålls-conto. Det hela är i alla fall i sina enskildheter ganska intressant; med ett ord en tidsbild.

N:o 1302.

1760.

Severin Jacobssen Ström, kyrkoherde i Vädtele-Lundby, 36 sidor, 4.to handskrifna Anteckningar, dels rörande presterne i Kongelf, dels rörande fru Carin Bjelke. Tyvärr äro de ofullständige! Troligen original handskrift med [sid. 28] författarens namnteckning under dato Lundby d. 15 Dec.r 1760.

N:o 1303.

1765.

Egenhändigt bref från Carolus Linnæus till sin förläggare, boktryckaren ädel och högaktad Direkt. Lars Salvius i Stockholm. Frågar först hvad han är skyldig för något tryck. Känner sig sedan före om Salvius vill bekosta en ny upplaga af "Systema naturæ." Nämner sina författare-pretentioner för nämnde arbete. Klagar öfver den Leipzigska editionens felaktighet . . . "att ingen vill köpa den editionen för de många tryckfel, af hvilka hon är beryktad." Klagar öfver fåfängd väntan och onödig tidspillan etc. etc. Dat. Upsala 15.de Juli 1765.

Brefvet inköptes 1877 af framl. prof.r Hjorts enkefru, född Gudiva Lindberg, sedermera omgift med seminariiföreståndaren Dr. Abr. Leffler. Prof.r Hjort hade fått brefvet af frih. Adam Schulzenheim, uti hvars familje-arkif det dittills förvarats. Hjort hade det under glas i en förgylld ram. Flera Linnébref äro N:o 1138, samt följ: 1303 bis och åtsk. i Dicks. Buk. 25 Serien.

N:o 1303 bis.

1746.

Bref från Carolus Linnæus till Hofrättsrådet Frih. Sten C. Bjelke. Tackar för åtnjuten gästfrihet. Beder om framförande af sin tacksägelse till grefve Piper för dennes förmånliga omdöme om den Gotländska resan. Lofordrar en observation rörande bohvete. Beder baronen befordra Kalms tillämnade resa. Nämner om en prest mg.r Alm, som skulle komma till Upsala för att studera

botanik och att biskop Beronius bedt Linné rekommendera en annan prest till att bli Alms efterträdare. Talar om en elev, äfven prest, som fått resa till China, önskande att det blefve lika bra ställdt för Kalm som för denne. Dat. Upsala d. 13 Februari 1746.

N:o 1303 c. Fältmarskalken grefve Carl G. Rehnschölds skrifvelse till generalen friherre Örnstedt med uppdrag, att låta mönstra de i Skåne förlagde kavalleri-regementen samt att låta deras Officerare och manskap aflägga den nya trohets-eden. Dat. Christianstad d. 5 Sept. 1719.

N:o 1303 d. K. Carl XII.s order till Lorens Christopher Stobée att infinna sig vid Edaskans. Dat. Lund d. 24 Maj 1718.

N:o 1303 e. Förmyndare-regeringens, under Dr. Kristinas minderårighet, förordning, hvarigenom Salt förklaras tullfritt och den derå satta tolager modereras till 1 riksd. tunnan att erläggas af köparen, ej - som dittills - af säljaren. Dat. Stockholm d. 10 Apr. 1635.

" Femtionde andra Serien

Räkenskaper och andra handlingar, rörande

Svenska Ost-Indiska Comp.^{et},

Skänkte till Göteborgs Musei Arkif 1877 af handl. Herr

W. H. Stade

N:o 1304. 1768.

Factura öfver Retour-ladningen med Svenska Ost
Indiska Compagniets Skepp "Lovisa Ulrica", kapt.
Math: Holmers. dat. Canton d. 10 Januari 1768.

N:o 1305. 1768.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet
"Adolph Fredrich," kapt. Levinus Olbers. dat.
Canton d. 10 Januari 1768.

N:o 1306. 1768.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet
"Prins Gustaf, Kapt. Carl Gustaf Lehman. dat.
Canton d. 19 December 1768. [Jemför N:o 1362]

N:o 1307. 1769.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet
"Adolph Fredrich, kapt. Herman Hindr. Strehlenert.
dat. Canton d. 12 Dec. 1769.

N:o 1308. 1769.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet
"Riksens Ständer," kapt. Jacob Habicht. dat.
Canton d. 12 December 1769.

N:o 1309.

1770.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Finland,"
Kapt. Carl Gustaf Ekeberg, dat: Canton d. 14 Decem-
ber 1770.

N:o 1310.

1770.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Cron-
Prinz Gustaf," Kapt. Isaac Selle. Dat. Canton d. 14
December 1770.

N:o 1311.

1771.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Adolph
Fredrich," kapt. Gabriel Ström. dat. Canton d. 15
December 1771.

N:o 1312.

1772.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Stock-
holms Slott," Kapt. Jonas Israel Ekman. dat. Canton
d. 13 December 1772.

N:o 1313.

1772.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Lovisa
Ulrica," Kapt. Levinus Olbers. dat. Canton d. 13
December 1772.

N:o 1314.

1773.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Finland,"
Kapt. Isaac Selle. dat. Canton d. 12 December 1773.

N:o 1315.

1774.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Cron-
Prins Gustaf, Kapt. Gabriel Ström, dat. Canton d.
13 December 1774.

N:o 1316.

1774.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Sophia

Magdalena," Kapt. Carl Gustaf Ekeberg. dat: Canton d.
13 December 1774.

N:o 1317. 1775.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Stock -
holms Slott," Kapt. Petter Pettersson, dat. Canton
d. 14 December 1775.

N:o 1318. 1775.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Terra
Nova," Kapt. Charles Chapman. dat. Canton d. 14
December 1775.

N:o 1319. 1776.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Adolph
Fredrich," Kapt. Jonas Israel Ekman. dat. Canton d.
7 December 1776.

N:o 1320. 1776.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Finland,"
Kapt. Isaac Selle, dat: Canton d. 29 December 1776.

N:o 1321. 1778.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Stock-
holms Slott," Kapt. Peter Pettersson. dat. Canton
d. 8 Januari 1778.

N:o 1322. 1778.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Sophia
Magdalena," Kapt. Carl Gustaf Ekeberg [R. V. O.]
dat. Canton d. 8 Jan. 1778.

N:o 1323. 1778.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Terra
Nova," Kapt. Gabriel Ström. dat. Canton d. 21 De-
cember 1778.

N:o 1324. F.

1779.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Finland,"
Kapt: Majoren h.r Mauritz S. v. Krusenstierna, dat.
Canton d. 9 Januari 1779.

N:o 1325.

1779.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Lovisa
Ulrica," Kapt. Jonas Israel Ekman. dat. Canton d. 16
December 1779.

N:o 1326.

1780.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Gustaf den
IIIIdje," Kapten Isaac Selle. dat. Canton d. 7 Januari
1780. (Tvenne ex.r hvarförutan det 3dje under N:o 1162
i 10de Serien).

N:o 1327.

1780.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Adolph
Fredrich," Kapt. Major Mauritz S. v. Krusenstierna, dat:
Canton d. 31 December 1780.

N:o 1328.

1780.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Cron-
Prins Gustaf," Kapt. Peter Petersson, dat. Canton d.
31 December 1780.

N:o 1329.

1781.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Finland"
Kapten Nicolas Almroth. dat. Canton den 15 Januari 1781.

N:o 1330.

1782.

Factura öfver Retour-ladningen med skeppet "Sophia Magda-
lena," Kapt. Johan Spindler. dat. Canton d. 7 Januari
1782.

N:o 1345. 1775.

Svenska Ost-Indiska Compagniets räkning, enligt Con-
toirets i Canton bokslut 1775. dat: Canton den 14.de
December 1775.

N:o 1346. 1776.

Svenska Ost-Indiska Compagniets räkning, enligt Con-
toirets i Canton bokslut 1776. dat: Canton d: 29
December 1776.

N:o 1347. 1778.

Svenska Ost-Indiska Compagniets räkning, enligt Con-
toirets i Canton bokslut 1777. dat: Canton den 8.de
Januari 1778.

N:o 1348. 1779.

Svenska Ost-Indiska Compagniets räkning, enligt Con-
toirets i Canton bokslut 1778. dat. Canton d. 9.de
Januari 1779.

N:o 1349. 1780.

Svenska Ost-Indiska Compagniets räkning, enligt Con-
toirets i Canton bokslut 1779. dat. Canton d. 7.de
Januari 1780.

N:o 1350. 1781.

Svenska Ost-Indiska Compagniets räkning enligt Con-
toirets i Canton bokslut 1780, dat: Canton d. 15 Ja-
nuari 1781.

N:o 1351. 1782.

Svenska Ost-Indiska Compagniets räkning enligt Con-
toirets i Canton bokslut 1781, dat. Canton d. 7.de
Januari 1782.

N:o 1352.

1783.

Svenska Ost-Indiska Compagniets räkning enligt Contoi-
rets i Canton bokslut 1782, dat. Canton d. 10.de Ja-
nuari 1783.

N:o 1353.

1784.

Svenska Ost-Indiska Compagniets räkning, enligt Contoi-
rets i Canton bokslut 1783. dat. Canton d. 7.de Janua-
ri 1784. (felår för 1784)

N:o 1354.

1786.

Svenska Ost-Indiska Compagniets räkning, enligt Contoi-
rets i Canton bokslut 1785, dat. Canton d. 21 Januari
1786.

N:o 1355.

1786.

Svenska Ost-Indiska Compagniets räkning, enligt Contoi-
rets i Canton bokslut 1786. dat. Canton d. 27 December
1786.

N:o 1356.

1777.

Svenska Ost-Indiska Compagniets Capital uti Canton vid
slutet af år 1776 och början af 1777. Med slutsumma
Tael 111.740, 9 maes, 9 condorins, 5 caches, dat. Canton
16 Jan. 1777.

N:o 1357.

1778.

"Svenska Ost-Indiska Compagniets Capital uti Canton" dat.
Canton d. 21 Febr. 1778.

N:o 1358.

1806?

Förteckning på utgångna och hemkomna Svenska Ost-Indiska
Compagniets skepp från 1786 till 1806. [utan dat:] Kan-
tjena till fortsättning på N:o 1189 i Tionde Serien.

N:o 1359.

1805?

Förteckning, som visar, huru mycket the och diverse varor

Svenska Ost-Indiska Compagniets skepp från 1803 till och med 1805 innehaft, jemte inköspriser derå.

N:o 1360.

1806?

Concept till en framställning om orsakerne till Svenska Ost-Indiska Compagniets efter 1786 småningom iråkade obestånd, jemte åtskilliga anteckningar, rörande Compagniets äldre, obrukbara skepp. [utan dat:]

N:o 1361.

1806?

Afskrift från en inlaga till Kongl. Maj:t angifvande orsakerne till Svenska Ost-Indiska Compagniets småningom iråkade obestånd, slutande med att erbjuda kronan till inköp Compagniets egande hus, såsom passande till nederlags-magazin. Hvilket hus - numera Göteborgs Museum tillhörigt - kostat Compagniet 150,000 Rdlr Specie, men nu hembjöds för 50,000. [utan dat:]

N:o 1362.

1769.

[Tryckt] "Notice, Wie die, mit dem Schwedischen Ost-Indischen Compagnie zu Gothenburg den 24 Juniil769, von Canton in China angelangten Schiffe, "Cron-Printz Gustaf", Capitaine Carl Gust. Lehman angekommenen, und durch öffentliche Auction den 17 August & sequ. a. c. zum Verkauff distinierten Ladung sortiret, auch bey der Auction eingesetzt und verkauffet werden soll. Gothenburg, den 28 Juniil769. [Jemf.r N:o 1306]

N:o 1363.

1804.

Zacharias Stierncreutz, häradshöfding på Hisingen, lagman, stiftare af den efter honom benämnda skolinrättningen, skrifvelse till kronobefallningsmannen Joh. Grönvall på Sägängen. Förklarar sig obefogad att ransaka uti en dråpsak ombord svenska Ost-Indiska Compts. skepp "Gustaf", och detta - som han säger - i enlighet med 20 § uti Kgl. Maj.ts d. 2 Maj 1782

Compt. förunnade privilegier, - hvilken § dock säger raka motsatsen - [se N:o 1364] Dat. Bärby d. 9 Juni 1804.

N:o 1364.

1782.

[Tryckt] "Kongl. Maj:ts Öpne Privilegium angående Fartens och Handelens fortsättande på Ost.Indien. Gifvit Stockholms Slott then 2 Maji 1782."

Sextiondesjunde Serien

Äldre Handlingar

rörande Apoth. "Enhörningen"

i Göteborg

Skänkte af Apoth.ⁿ H.^r O. L. Björkbom

1879

N:o 1365.

1650.

Drottning Christinas privilegium exclusivum för Kilian Treutiger att - som han då allaredan i några år gjort - hålla apotek i Göteborg och sine medicinalier till alle, som i bemälte stad boende äro eller vistas, för ett billigt och skäligt pris försälja och föryttra. Såsom och hafva tillstånd, att alltid hafva och försälja aromata, krydderi och confecturer, ehvad namn de hafva kunna; jemväl allehanda insyltade saker, stötte krydder, componderade drycker, aqua vitæ och mera sådant, som egentligen till apoteket hörer. Och ingen af borgerskapet der i staden skall hafva makt, jemte honom sådant försälja, mer än allenast peppar, ingefära, saffran, neglikor, kanel, muskot och muskotblommor, ris, sviskon, mandel, russin, korinter, socker och anis, hvilket speceri de andre kryddekrämare må vara tillåtet att handla med. Och skall icke tillåtas, att någon här efteråt må eller skall der i Göteborg något Apotek inrätta och hålla mera eller flera, hvar något sådant till dato der icke inrättadt är, än detta, som Kilian Treutiger således håller; men der så i framtiden hända kunde, att bemälte stad på myckenhet af invånare och folk skulle tilltaga och märkeligen förmeras, så att ett eller flera apotek der sammastädes öfver detta skulle behöfvas, och detta icke kunde göra tillfyllest eller suppeditera sådan myckenhet nödortfite medicamenta, då skall stånda till Kongl. Maj:ts

fria disposition, i det fallet, något annat apotek tillåta och det med skälige privilegier förse. Och skall honom, Kilian Treutiger, efterlåtas, att njuta tullfritt alle de materialier, han införskrifvandes och bekommandes varder, som för medicinalier allenast kunna räknas; men af alle andre materialier och specierier skall tullen erläggas. Så skall han ock vara och blifva fri för all borgerlig inqvartering, contribution och annat besvär och tunga, undantagandes Accisen och Tolagen och må årligen inlägga i sitt hus en åm renskt och fyra oxhöfden franskt vin, att bruka till medicamenter; dock så, att han af samma vin erlägger den accis, som deraf efter ordningen fordras kan. Och skall detta privilegium äfven gälla för Treutigers barn, derest någon af dem skulle framdeles vilja och kunna hålla samma apotek uti sitt rätta esse och välstånd. Skulle ock så hända, att, efter hans död, hustrun eller barnen skulle blifva förorsakade att försälja samma apotek till någon annan, skyld eller oskyld, då vill Kongl. Maj:t dermed vara väl tillfreds, dock så, att köparen först skall vara betänkt på att der uppå Kgl. Maj:ts confirmation bekomma. Här emot skola Kilian Treutiger och hans successorer till samma apotek vara förpliktade, det med alla sina medicinaliska materier, så compositis som simplicibus, i godt beredskap, dugeligit esse och conservation att hålla, så att invånarne der i Göteborg, för ett billigt och skäligt pris, alltid må der bekomma och hafva, hvad nödtorften fordrar till allehanda medicinalier etc. etc.

- Hela aktstycket är numera en svårhandterlig trasa. Drottningens egenhändiga namnteckning kan dock ännu skönjas derunder, äfvensom rikssigiller, ehuru löst sittande, finnes kvar. Handlingen är daterad Stockholm d. 30 Mars 1650.

N:o 1366.

1650.

Äldre afskrift af föregående, och genom hvilken sammanhanget af det hela lättare uppfattas. Anmärkes att referatet på föreg. sidor endast är ett sammandrag.

N:o 1367.

1658.

Afskrift af Konung Carl Gustafs privilegium för Johan von Aken, "att efter som Wi väl kunna besinna, det i vår stad Göteborg till det mindsta tvenne Apotekare till stadens och der omkring liggande lands nödort och behof requireras och äro af nöden; thy hafva vi honom, i anseende att han uti den konsten är förfaren och hafver sitt riktiga lärobref, tillstadt och efterlåtitt, att inrätta och hålla här uti vår stad Göteborg ett sådant fullkomligt och sufficient apotek, väl försedd med allehanda medicinaliske varor och materier, dock riktige och oförfalskade, hvilka han skall hafva makt och tillstånd att införskrifva ifrån fremmande och utrikes orter, dem för ett billigt och raisonabelt pris här i Staden fritt och offentligen att föryttra och försälja, med alle sådane varor, som uti apoteken här i vårt rike gemenligen finnas och försäljas pläga, som äro allehanda slags confecturer och sockerbageri, componerade drycker och aqua vitæ, med hvad namn det mera hafva kan och till apoteken egentligen hörer och tjenar" [sammandraget]
Dateradt Göteborg d. 4 Maj anno 1658.

N:o 1368.

1665.

Konung Carl XI.s bekräftelse på Kilian Treutigers år 1650 af Dr. Christina undfångna privilegium att hålla Apotek i Göteborg. "Dock detta till vår vidare ratification vid våre myndige år och angående regering." Underskrifvit, under Konungens minderårighet, af Enkedrottningen Hedvig Eleonora samt Sewedh Bååth, Carolus Mauritius Lewenhaupt, Gustaff Otto Stenbock, Magnus Gabriel De la Gardie och Gustavus Soop. Rikssigillet

bortfallet. Dateradt Stockholm den 6 Juni Anno 1665.

N:o 1369.

1670.

Köpebref, genom hvilket ädel och välbördig Lorentz Hjulhammar å egna samt moders och syskons vägnar till ärlige och förståndige mäster Carl Henrichsson Bytteler försäljer sin och deras gård, belägen vid Drottningegatan emellan Anders Larssons Skräddares gård å östra och Peter Jordans Bakares gård å vestra sidan; hållande i längden 72 "fötter" och i bredden 24 "fötter"; såsom mätnings-sedeln här öfver utvisar, för penningar 300 daler silfvermynt. Dat. Göteborgs Rådhus d. 16 Maj 1670. Undert. "Jussu et nomine senatus" Johan Rising, Civit. Gothob. Secr. Handlingen är öfverkorsad.

N:o 1370.

1670.

Kilian Treutigers besvärsskrift till Magistraten i Göteborg deröfver att: "nachdem ich vornehme, dass ein junger Apothekergesell, eines Kaufmans Sohn, nemlich Paul Hans Jörgenson, sich allhier hat in Heyrath eingelassen, und nun mehr Ich besorge an hiesigen Orte mit Apothek-Materialien hier zu handeln oder gar eine Apotheke aufzurichten, welches mir zu einer grossen prejudice und Nachtheil wo nicht zum ganzlichen Vorterbergerichen möchte, als ersuche an den wohledlen, ehrachtbaren hoch- und wohlgelehrten, wohlweysen Magistrat mein unterthaniges und demütiges Bitten, weil ihnen sämptlichen wohlwissend (ist), dass ich der erste Apotheker hiesiger Stadt bin und nun bey 30 Jahr hier gewohnet, wie wohl ich es dazu nicht habe bringen können, da ich doch Ihr Königliche May.tt Königin Christina aus Gnaden mir gegebenem Privilegium habe, dass sich kein Apotheker mehr setzen sollte, es ist aber gleichwohl geschehen, dass einer bey dieser verflossener Zeit, mir unwissend, ein Privilegium ausgewirchet [syftar på v. Aken, jemf. N:o 1367!] Wenig oder Nichts habe in Aufnahmen kommen

können, den der eine den anderen vorterberben thut. Also
 gelanget an einem wohledlen, ehrachtbaren, hoch- und
 wohlgelehrten, wohlweysen Magistrat mein unterthani-
 ges und demuthiges Bitten, weil dieselben als Schütz-
 herren meiner Apotheken, laut Ihren den 8 Augusti
1642 mir gegebenen grossgünstigen Privilegium, hierin
 die hilfliche Hand leisten und bey ihrer königl. Mayst.
 vorbauen, dass so ferne er Apothek-Privilegium suchet,
 sich 3 Apotheker hier nicht ernähren können, weil ich
 sitze mit 12 Kinder und habe selbsten 2 Söhne, die es
 gelernet und, nach meinem Tode, wohl führsehen können
 und ich hiesiges Ortes viel ausgestanden habe. Vorsehe
 mich dero grossgünstigen Hilfe und Forsorge dass ich
 nicht ganzlich möge ausgerottet werden etc. etc. Dat.
 14 Oktober 1670.

NB. De understrukna orden visa, att Kilian Treutiger
 redan 1642 af Magistraten i Göteborg fick rättighet
 att hålla apotek der i staden, fast Dr. Christinas pri-
 vilegier först 1650 meddelades. Af N:o 1373 synes, att
 Treutiger redan 1641 af Christina hos Magistraten rekom-
 menderades att i Göteborg hålla apotek.

N:o 1371.

1670.

Afskrift af Konung Carl XI.s bref till Göteborgs Magist-
 rat, af innehåll, att Kgl. Maj.t, på Paul Hanssons un-
 derdåniga ansökan samt Commerzekollegiets inkomna re-
 kommendation, förunt och efterlåtitt, det han må få sätta
 sig neder i Göteborg, såsom på den ort, der han det
 äger, som honom efter hans fader, framl. Hans Jöransson
 tillfallit är, och der sammastädes hålla en "Materialiste-
 bod," samt deruti försälja allehanda materialier, såsom
 speceri, medicinalia, så cruda som präparata, chymica som
 galenica och venena, och det för de motiver, att han
 en rund tid skall hafva sig vinnlagt om vetenskap uti
 apotekarekonsten och till den ändan sig väl försökt,
 vandrat och rest. "Dock vilja vi härmed icke hafva

förstått, det han skall igenom denna vår bevillning få, utom berörde materialiers debiterande, befatta sig med blandande och recepters förfärdigande, hvilka dem tillkommer, som allaredo för apotekare antagne äro och med våre privilegier kunna försedde vara, der icke sådant med någon god vilja, eller någons afgång ske kan etc." Dat. Stockholm d. 13 December 1670. Underskrifvit under konungens minderårighet af enkedrottningen Hedvig Eleonora och fem kongl. Råd.

N:o 1372.

1671.

Apotekaren Kilian Treutigers inlaga till guvernören öfver Göteborgs- och Bohus Län [Harald Stake], innefattande klagomål öfver det Paul Hansson tilldelade privilegium, att få i minut försälja "allehanda cruda, præparata, chymica galenica och venena," hvilket ingen "materialist" tillkommer, hvarigenom bemälte Paul Hansson ej allenast ruinerar honom, Treutiger, och hans minderårige små barn, utan äfven efter Treutigers död, torde göra det dem meddelade privilegium af intet värde och gagn etc. etc." Dat. Göteborg d. 24 Febr. 1671.

N:o 1373.

1672.

Testimonium utgifvit af Burggrefve, presidenter och råd i staden Göteborg, att Kilian Treutiger, som från år 1641, då han af Dr. Christina hos dem rekommenderades, vinnlagt sig om att här hålla ett väl försedt Apotek samt detsamma mer och mer fullkomnat, äfven i öfrigt sig i lefnad och konversation samt omgånge sålunda comporterat, att ingen kunnat finna att det varit annorlunda än tillbörligt, samt uti det, som hans profession angår, låtit hos sig förspörja all möjlig flit och vaksamhet etc. Undert. "jussu spectabilis senatus" af Gerh. Braun Johan. Dat. Göteborg d. 13 Maj 1672.

N:o 1374.

1672.

Afskrift af konung Carl XI.s bref till Burggrefve, presidenter och samtelige rådsförvandter i Göteborgs stad. Af innehåll, att: "Vi månde fuller d. 13 Decem-ber 1670, på Paul Hanssons underdåniga anhållan samt vårt Commercecollegii för honom inkomna rekommenda-tion förunna och efterlåta, det han måtte få der i Göteborg hålla en materialist bod etc. etc. Men såsom Vi, vid samma brefs utfärdande, ingen annan me-ning haft hafva, än så vida det intet länder apotekarne der i staden och dem, som med särdeles privi-legier försedde voro, till någon præjudice och Vi sedermera förnimma, huruledes enkannerligen apoteka-ren der å orten Kilian Treutiger, hvilken den förste varit som der ett apotek inrättat hafver; hvilken Vi för dess långliga tjenst och dervid försporde flit, samt i anseende dertill att han ett stort antal barn hafver att försörja, icke vele något ingrep eller mehn lida skall. Alltså vele vi ofvanberörde vårt bref af d. 13 Dec.r 1670 derhän förklarar hafva, att Paul Hansson ingalunda tillåtligt vara skall sin materialist-bod att hålla än det utan apotekare-embetets dersammastädes skada och afsaknad ske kan, icke heller att någon annan apotekare eller materia-list här efter sig der i staden må nedersätta, den någre materialia eller medicamenta, sive cruda, sive præparata, chymica vel galenica ej heller olea, un-guenta, venena och annat slikt, deslikes aquas aroma-ticas försälja, med mindre I såsom magistrat der å orten en sådan såsom nödig dertill rekommenderen och föreslån, eller de, som nu verkeligen uti de embetena äro, skulle finna att intet göra dem tillfyllest eller staden nogsamt kunna betjena, efter ofvanbemälte Kilian Treutiger uti sitt undfångna privilegio kraf-teligen försäkras detsamma icke allenast för sin person utan jemväl för sin hustru och barn att åt-

njuta der de framdeles vilja och kunna hålla det af honom inrättade apoteket uti sitt rätta tillstånd och esse. Thy är vår nådiga vilje och befallning att I, så honom, som, efter hans död, hustrun och barnen dervid conserveren, så länge de tro- och fliteligen det efterkomma, som privilegiet förmår och uttrycker. Eljest såsom han Oss i underdånighet hafver gifvit tillkänna, huruledes I, för någre år sedan till sublevation af hans tarflighet och apotekets desto bättre underhållande, honom tu hundrade R.dlr. månede bevilja årligen att åtnjuta, dem han likväl sedan intet längre än tu års tid åtnjutit hafver etc. alltså vele Vi äfven detta ärendet Eder i nåder hafva rekommenderat, att han derutinnan efter möjligheten må ansedd blifva och, om icke äfven så stort quantum, likväl något erkläckeligt honom till hjelp; som både sjelf en gammal betjente är och ringa förmågo hafver sig och de mange sina att underhålla, förunnas måtte, helst efter hans lifstid ändå till äfventyrs icke kan så länge vara etc. Undert. under Carl XI.s minderårighet af Hedvig Eleonora, Pehr Brahe, C. G. Wrangel, G. O. Stenbock, M. G. Dela Gardie och i riksskattmästarens ställe Clas Rålamb. Dat. Stockholm d. 24 Juli 1672.

N:o 1375.

1672.

Duplett af föregående.

N:o 1376.

1672.

Rådhusrättens i Göteborg resolution på Kiliañ Treutigers klagan, att Paul Hansson, oaktadt de Treutiger gifne privilegier, dock med materialiers och medicamenters försäljande, honom till prejudice och ruin fortfor. "Thy hafver Rätten på imevarande dato låtit Kgl. Maj.ts bref af d. 24 July 1672 sig föreläsas och vid dess skärskådande, icke kunnat deraf inhemta eller fatta, att Paul Hansson skall dermed förtagit varda, efter Kgl. Maj.ts honom d. 13 Dec. anno 1670

allernådigst gifne bref, hålla materialist-bod, som Treutiger det uttyda ville, utan han med medikamenters blandande och receptors gifvande, apotekare-embetet till skada och afsaknad sig icke inlåta skall, det och honom af Rätten alldeles förbjudes. Undert. "ex mandatu Senatus" Sueno Areel, cur. gothob. not.*) Dat. Gbrgs rådhus 6 Sept.r 1672.

N:o 1377.

1672.

Kilian Treutigers supplication till "högvälborne Herr Baron, Ambassadör till England och guvernör öfver Göteborg, Elfsborgs län och Dal [Harald Stake]; innefattande klagomål öfver Rådhusrättens d. 6 Sept. 1672 fällde utslag [se föreg:] mellan Treutiger och Paul Hansson, angående den sednares intrång i apotekarnes privilegier. "Sollte nun solche Erklärung statt haben und Paul Hansson frey stehen, allerley Materialia, Medicinalia Aromata, Olea, Aquas aromaticas, Venena etc. zu verkaufen, so würden alle meine auffgewandte Mühe und Unkosten umsonst, und mir mit allen meinen königl. Schriften und Privilegien nichts geholffen seyn. Meine Apotheke muste unumgänglich zu Grunde gehen und ich mit meiner Hausfrau und vielen kleinen Kindern an den Bettelstab gerathen. Denn allerley nützliche und nöthige Medicamenta zu præpariren und in Bereitschaft zu haben, erfordert grosse Unkosten, ja mehr in einem Jahr als man in etlichen Jahren wieder daraus machen kann; überdas muss man solche bey Krafft zu erhalten jährlich wiederum verbessern und verneuern, sollte man eins und anders in 10 Jahren nicht gebrauchen und viel ganz und gar wegwerffen. Sollte man nun nicht ein und andere Sachen allein zu verkaufen, welche mehr als die Medicamenta mixta gesucht werden, gewisse Freyheit haben, oder andere die sonst allerley Güter und Wahren verkaufen damit sie sich genugsam ernähren können,

*) curiæ Gothoburgensis notarius.

solche auch frey führen dürffen, so würde niemand nach der Apotheke suchen und ich also unumgänglich verderben müssen, der doch zum ersten die Apotheke hier aufgerichtet und solche etliche dreissig Jahr hier mit grosse Mühe und Unkosten, ohne Verbesserung meine Nahrung, ja in fast grosse Armuth bey Macht zu halten bemühet. Es würde solche Erklärung auch ausdrücklich laufen wieder Thro K. May. tt Königinn Christinæ allergnädigst mir ertheilten Privilegien etc. etc. Egenhändig undertecknad. Dat. Göteborg 19 Sept. 1672.

N:o 1378.

1676.

Konung Carl den Elfte. - nu mera till myndig ålder kommen - egenhändig underskrifna bref, "att såsom Oss framledne Apotekaren i Göteborg Kilian Treutigers efterlåtna enka, hustru Brita Gustafsdotter, underdånigst ansöker, det henne till sin säkerhet confirmeras måtte de privilegier, som hennes salig man på ett apoteks inrättande erhållit hafver, alltså hafva Vi hos oss velat i nådig consideration komma låta både den stora omkostnad, bemälte hennes man derpå användt så väl som hennes bedröfliga tillstånd och att hon med tolf stycken små barn sitter efterlemnad och för den skull confirmera och bekräfta velat, efter som vi härmed och i kraft af detta vårt öppna bref confirmera och bekräfta samma enkas ofvanberörde privilegier uppå ett apoteks inrättande, hennes salig man gifne, som vore de här ord ifrån ord införde. Det alle som vederbör etc. etc." Dat. Venersborg d. 21 Febr. 1676.

N:o 1379.

1680.

Köpebref, genom hvilket borgaren och skomakaren i Göteborg Carl Henriksson af fri vilja och med sin hustrus samtycke till remsnidaren Hans Graubner försäljer det hus och gård, han nu för tiden bebor, belägen på Drottninggatan, emellan Peder Jordan Bagares enkas hus å Vestre

och gullsmeden Dirich Stocks gård å Östre sidan, hållande i längden 72 fot och i bredden 24 "fötter" efter det gamla fastebrefvets innehåll, för penningar femhundra Rixdaler Courant, samt 40 RD till en discretion, af en äreklädning till dess hustru bestående. Dat. Göteborgs Rådhus d. 23 Maj 1680. Undert. på Rättens vägnar af Laurent Böker.

N:o 1380.

1683.

Konung Carl XI.s egenhändigt underskrifna bref, af innehåll att "såsom framledne apotekaren uti Göteborg Kilian Treutiger icke hafver njutit till godo det nådiga, bref, hans Kongl. Maj:t vår högtärade salig herr fader för honom hafver låtit afgå till magistraten dersammastädes,*) att han årligen skulle bekomma af stadens cassa 200 Rdlr, såsom en hjälp till apotekets behöriga tournerande med allahanda medikamenter: alltså hafver han måst upptaga af armpenningarne [fattigmedlen?] vid pass 600 D.lr S. mt. för hvilka enkan nu blifver kräfd och icke, för sin torftighet och förblottade tillstånd, sittandes med en hop små omyndige barn, förmår betala, bedjande oss i underdånighet att vi med nåder hennes fattigdom anse och ifrån samma skulden befria vele. Nu, såsom hennes salig man icke har njutit högstbemälte vår salig herr faders bref till godo, så synas dessa 600 D.lr S. mt. väl kunna i regard dertill med godt fog afskrifvas och komma henne och barnen till godo, hvartill magistraten sjelf spörjes vara

*) Af detta K. Carl Gustafs bref till Magistraten i Göteborg fans bland handl. ingen afskrift; men det torde haft sammanhang med åtskilligt som nämnes i N:o 1374.

inclinerad; men utan vårt nådiga tillstånd intet dristar sig deruti att disponera, etc. etc." Dat. Stockholm d. 1. Mars 1683.

N:o 1381.

1684.

Köpebref, genom hvilket fordom apotekaren salig Kilian Treutigens enka Brita Gustafsdotter till sin måg, äreboren, aktad och konsterefare Andreas Schwartz försäljer sin gård, belägen på Stora Hamnegatan, sunnan till, emellan afl. rådmannen Olai Östrings enkas gård på östra och fordom skeppskaptenen Wilhelm Kuyls gård å vestra sidan, hållandes i bredden, framåt gatan trettio och sex "fötter" och i längden in åt gården ett hundrade och åtta "fötter," som mätaresedeln deröfver utvisar [jempför den yngre mätaresedeln af 1692 under N:o 1384] för penningar efter contractets lydelse trettonhundrade daler silfverm: etc. etc. erlagde dels till svärmodren, dels till hennes creditorer, som voro Nicolas Wolf, Johan Manorgen, Adam Altensleben och Peter Egmont. Underskrifvit af mag: sekret. Laurent Böker. Dat. Göteborg d. 28 July 1684.

N:o 1382. *)

1684.

Kongl. Stats Contorets skrifvelse till General-tullförvaltaren välb: Brynte Cronschild, att som hos hans Kgl. Maj:t vår allernådigste konung och herre har apotekaren i Göteborg Anders Schwartz sig underdånigst besvärat och beklagat, det han icke njuter till godo det privilegium som Hans Kgl. Majestät honom d. 28 November 1679 gifvit hafver**) och som hans Kgl. Maj:t genom dess bref till oss [Statscontoret] af den 8 Martij nästledne ***) nådigst, har resolverat att bemälte apotekare riktigt skall åtnjuta de friheter, som honom

*) skulle rätteligen föregått N:o 1381.

**) Denna handling felas i samlingen.

***) Finnes ej heller.

i dess privilegio äro accorderade, alltså sända vi H.r General-tullförvaltaren här innelykt en copie af hans K. Maj.ts till bemälte apotekare nådigst gifne privilegio, med begäran att h.r General-tullförvaltaren låter honom det fullkomligen till godo njuta uti alla sina punkter och clausulis, undantagandes tullfriheten på specerierne, som här- efter upphör etc. etc." Dat. Stockholm d. 26 April 1683.

Derunder tecknad Brynte Chronschiölds befallning till tullinspektorn i Göteborg, att ställa sig Kgl. Statscontorets förordning, med thy åtföljande Kgl. resolution till behörig och lydig efterrättelse. Dat. Stockholm d. 16 Januari 1684.

N:o 1383.

1692.

Köpebref, genom hvilket borgaren och remmesnidaren Hans Kraupner [jempf. N:o 1379] med sin hustrus samtycke till apotekaren Andreas Schwartz försäljer sitt hus och gård på Drottninggatan, belägen emellan Peter Jordans Bagares enkas hus å vestra och gullsmeden Dieterich Stechs enkas gård å östra sidan, hållande i längden 72 fot och i bredden 24 fot, efter det gamla fastebrefvets innehåll, för penningar 450 riksdaler courant, samt en discretion till hans hustru. Undert. på Rättens vägnar och ordre af Laurent Böker, civit. Gothob. secret. Dat. Göteborg d. 9 Maj 1692.

N:o 1384.

1692.

En planritning, visande apotekaren Schwartz's hus' breddsida åt Södra Hamngatan, äfvensom tvenne åt vester till densamma angränsande tomter och hus. Dervid är fästad en lapp, så lydande: "Copie. Nach erst geschene Besichtigung von die hochgeehrten Herren Deputirte Herren Rathverwandten wegen des

Herrn Swarts Apothekers undt des Bäckers Haus so geschehen 1692 d. 4 July nachmittags, befindet sich ^{nach?} dero-
selbige Abmessung, wie der Grundt ist hiebey. zeichnet, welches auf Begehren Herrn Apotheker diese Zeichnung vorfertiget, die schwartze linien bedeuten die Grundtlinien von die Tümbten, die rothe bedeuten wie die Häuser auf die Tümbten gebauet seyen.

1692 d. 26 Augusti habe Mons. Berling Frantz Matthäus Wiest so Meister Frantz ^{Fetter?} Feller unterschrieben.

N:o 1385.

1693.

Testimonium för Johann Jacob Emersch, att han varit i lära 5 år som discipel och ett år som gesäll, nemligen från påsk 1687, till samma tid 1693 på Staden Hamburgs Råds-officin och sig derunder väl förhållit. Utgifvit af råds-apotekaren Christianus Kirchoff. dat. d. 19 Apr. 1693.

NB. Kilian Treutigens dotter med Brita Gustafsdotter gifte sig först med Andreas Schwartz och efter demes död med ofvannämnde Johann Jakob Emersch.

N:o 1386.

1695.

Testimonium för Johann Jacob Emersch att han varit anställd 1 3/4 år såsom gesäll på apotek i Stockholm och sig derunder väl förhållit. Utgifvit af Kongl. privilegierade apotekaren Christoffer Molitor. Dat: Stockholm d. 19 Febr. 1695.

N:o 1387.

1722.

Afskrift af landshöfdingen friherre Nils Posses bref till borgmästare och råd i Göteborg, af innehåll att K. Collegium Medicum, genom bref af d. 20 Mars sistl. låtit honom veta "hurusom detsamma väl för någon tid sedan tillskrifvit provincial medico här i Göteborg Daniel Kellander, att han skulle, så väl i anseende till præcaution emot den farsot, hvilken i Frankrike

grasserar som till hvarjehanda andra sjukdomar, de der för den ovanliga väderlekens skull, sig här i landet kunde infinna, jemväl och till underdånigst följe af Kgl. Medicinal-förordningen, apoteken här i Göteborg visitera och således tillse, hvad provision af medikamenter han hade att tillgå, der Gudi så täckas skulle, landet med några ogemena och smittosäma sjukdomar att hemsöka. Men att bemälte D.r Kellander d: 8 i ofvannämnde månad Kgl. Collegio tillkännagifvit, att en præference-tvist vore uppkommen emellan Stads-apotekaren Johan Jacob Emersch och hof- och provincial apotekaren Frans Martin Luth, hvilkenderas apotek skulle först visiteradt varda. Och ehuruväl Collegium finner denna saken af föga värde och som kunde med godo biläggas, dock, alldenstund visitationen intet tål något dröjsmål och stadsapotekaren är långt före detta examinerad och edsvuren, thy finner Collegium högnödigt, att stadsapoteket kunde straxt visiteras, samt hof- och provincial apotekaren Luth beordras sig inom slutet af April månad till Stockholm begifva, att i anledning af K. Medicinal-förordningens XIV §, der uti Collegio examineras och ed sin gång, då han, sedan, efter högbemälte K. förordning, han denna sin pligt fullgjort, lærer få Collegii attestatum om dess capacitet att förestå apoteket till vederbörandes gagn och nytta. Sådant har jag den ädle och högt-ärade Magistraten communicera velat etc. etc." Undert. "Nils Posse" "Sirenus." Afskriftens rigtighet intygad af Gabr. Göthander. civ. Gothob: actuar. Dat. Göteborg d. 2 April 1722.

N:o 1388.

1722.

Johan Jakob Emerschs köpebref, af innehåll, att såsom han ej sinnad är, att bebygga sina, under den sista olyckeliga vådelden [1721] afbrända tomter här i

staden, han af väl berådt mod och godt betänkande *) till sin käre måg h.r Martinus Andreas Bauch försäljer och upplåter bemälte sina tvenne tomter, den ena vid stora hamnen, med derå qvarstående tvenne st. hvälfta källare och laboratorium och den andra på Drottningegatan belägen, för en summa af 2000 D.lr s. mt. à 32 öre s. mt. på dalern. "Och ehuru bemälte min k. måg ej är uti det tillstånd, att han nu straxt denna huseköps summa utbetala kan, har han likväl mig försäkrat och sig påtagit, att af densamma, så långt den räcker, vilja förnöja mine k: styfbarns **) hos mig Emersch ännu innestående möderne-arf, för hvilket så väl desse begge tomter som all annan min egendom äro hypoticerade och i Stadens protokoll in-tecknade etc. ect. Undertecknad Joh. Jac. Emersch, Martin Andreas Bauch [båda med adel. sigiller].

Kilian Schwartz [son till Andr. Schwartz, uppkallad efter morfadren Kilian Treutiger] samt såsom vittnen Joh. Svedmark och Herman de Silentz [båda med adel. sigiller]
Dat. Göteborg d. 9 Juli 1722.

N:o 1389. 1722.

Duplett af föregående.

N:o 1390. 1724.

Hyreskontrakt, affattadt på tyska, genom hvilket Martinus Andreas Bauch till h.r Johan Christofer Altenberger, mot 150 D.lr s. mt. årligen, uthyr åtskilliga lägenheter i sitt hus vid stora hamnen beläget, mellan herr kamrer Scharps hus å ena och Madame Helmonts hus å andra sidan.
Dat. Göteborg d. 18 Mars 1724.

N:o 1391. 1724.

Protokoll öfver den med Mart. Andr. Bauch d. 1 Juli 1724 anställda farmaceutiska examen. [på latin]

*) hustruns samtycke nämnes ej; alltså var hon död före 1722. **) Företrädares Andr. Schwartz's barn med Kilian Treutigens dotter. Undras om Bauchs fru var dotter till Schwartz eller till Emersch? Troligast det förra.

N:o 1392.

1724.

Professorn Joh. Jak. von Döbelns skrifvelse till Præses och assessorer i Collegio Medico, rörande den med Apotekären M. A. Bauch, enligt Collegii uppdrag, d. 1 Juli 1724, anställda examen. Uti hvilket uppdrag prof.r von Döbeln, sedan stadsfysikern Dokt. Kellander undertiden med döden afgått, med sig adjungerat hans efterträdare Dokt. Stobæus. "Men" - heter det i brefvet - "jag har ej funnit nu för tiden rådeligt, att apotekaren Luth skulle samma examen bevista, alldestund begge apotekarne alldeles icke förlikas; och söka att göra hvarandra förtret, hvilken intention vid examen bör exulera, så framt alltsammans ordentligen och till publici påsyftade nytta skall förrättas, isynnerhet som examen ändå varit vigorös och vidlöftig nog som bifogade protocollum [N:o 1391] någorlunda kan gifva tillkänna; kunnande jag dessutom med tryggt samvete bestyrka, att h.r Bauch har varit sjutton år vid sin profession och derutinnan så god vetenskap och förfarenhet sig förvärfvat, att han för hela verlden kan passera för en habil apotekare etc. etc." Brefvet utan dato; men, såsom af annat ställe synes, skrifvit d. 9 Juli 1724.

N:o 1393.

1724.

Skrifvelse på latin från K. Collegium Medicum i Stockholm, af innehåll, att sedan professorn vid medicinska facultetet i Lund, Dokt. Johan Jakob von Döbeln, som då vistades i Göteborg, genom bref anmält att h.r Bauch önskat för honom undergå sin farmaceutiska examen och då Collegiet gerna ville bespara Bauch den långa resan till Stockholm för att derstädes inför Coll. Med. sjelft aflägga ifrågavarande examen så mycket heldre, som det var någsamt bekant, hvilken stor skada Bauch lidit i den stora eldsvådan i Göteborg [1721] så hade Collegiet för-

ordnat prof.r v. Döbeln, tillika med stadsfysikern Kilian Stobæus att examinera Bauch, hvilket de äfven behörigen fullgjort och, efter hvad som framgick, så väl af en prof.r v. Döbeln skrifvelse af d. 9 July [N:o 1392] som af Examens-protocollet af d. 1 Juli [N:o 1391] hade Bauch ej allenast kunnat genast besvara alla till honom framställda frågor, utan äfven befunnits innehafva en utmärkt kunskap och erfarenhet i apotekarekonsten, hvadan Collegium Medicum ansåg honom förtjent af att komma i åtnjutande af en edsvuren apotekares alla privilegier och rättigheter, samt honom hos eho, honom kunde behöfva, till det bästa rekommenderade. Dat. d. 30 Sept.r 1724. Undert. på Collegii Medici vägnar af Const. Soem p. t. synd: och försedt med Collegii sigill.

N:o 1394.

1724.

Afskrift af Collegii Medici Syndicus Const. Soems skrifvelse å Collegiets vägnar till Borgmästare och Råd i Göteborgs stad, af innehåll, att alldenstund Apotekaren Bauch vederbörligen undergått farmaceutisk examen inför professor Dr. von Döbeln och stadsfysikern D.r Kilian Stobæus och de befunnit honom vid alla de förreställda quæstioner vara en fullkomligt skicklig apotekare, som med största beröm gjort sina examinatorer redo af en tillbörlig förfarenhet uti Apotekare konsten, så kan Collegiet ej underlåta att honom den ädle, högtärade Magistraten såsom en skicklig och i allo förfaren apotekare rekommendera; hvadan den vanliga apotekareeden härjemte öfversändes, hvilken Magistraten täcktes förenämnde Bauch låta inför sittande rätt aflägga och densamma, sedermera af honom tillbörligen underskrifven, Kgl. Collegium tillbaka sända etc. Dat. Stockholm d. 2 Okt. 1724. Afskriftens rigtighet intygad af Kilian Stobæus, Med. Doktor och Stadsfysikus i Göteborg.

N:o 1395.

1724.

Afskrift af den från Collegium Medicum i Stockholm insända ed, som af Apotekaren Martin Andreas Bauch den 14 Oktober 1724, inför sittande rätt med hand å bok aflades och sedermera, af honom underskrifven till Collegiet återsändes. Formuläret innehåller först och främst den vanliga tro- och huldhetseden till konungen; hvarefter det, egendomligt för tiden, heter: "I synnerhet skall jag intet, hemligen eller uppenbarligen, sjelf eller genom andra, med råd eller dåd på något sätt söka att införa, upphjelpa eller befördra det oinskränkta konunga enväldet eller den så kallade souverainiteten, utandensamma på det högsta, med lif, krafter och förmågo, söka att afvärja och emotstå, skolandes jemväl upptäcka och genast kunnigt göra, om jag förmärker något till dess skadliga införande i riket af andra stämplas och förehafvas. I öfrigt innehåller eden, huru Apotekaren, i vissa deruti afsedda fall, skall sig tillbörligen förhålla, neml. att uti beställningar och apotekarehandteringen i gemen vara uppriktig och trogen, med all menskelig flit och omsorg; alltid hålla goda, friska, dugliga och oförfalskade varor och deraf tillreda alla composita i enlighet med "Dispensatorium Holmiense" eller enligt honom förelagda recepters innehåll, intet tilläggande eller utelåtande det ringaste. Och när någon dertill behörig person någonting ordinerar, hvaruti någre ingredientier förekomma som ej finnas vid handen, skall han, apotekaren, aldrig i det stället något annat tillblanda, ej heller någre pretiosa eller annat efter eget tycke utelemna, utan den föreskrifvande läkaren det tillkännagifva förfrågande sig, hvad som i det stället brukas skall. Icke försälja sina varor till högre pris, än uti föreskrifven taxa är beviljadt. Intet sälja någre fosters- eller månadsdrifvande medikamenter ej heller starka emetica,

purgantia och opiata förordna eller ingifva, intet venenum sälja, utan till person, som har rättighet att det handhafva. Väl öfvervaka sina underordnade gesäller och lärogossar, så att de uppriktigt förfara vid præparation och försäljning af medikamenterna. Ej spara någon möda och flit natt och dag, med vaksamhet och hurtighet att betjena de sjuka och hålla deras angelägenheter tysta och fördolda. Vid apotekets visitation ingenting undandölja och alldeles cassera och bortkasta, hvad dervid blifvit odugligt förklaradt, samt ej heller såsom egna framvisa af andra lånte materialier eller composita, utan sitt eget förråd, sådant det verkligen är. Med ett ord förvalta sitt anförtrodda embete så, som handet, inför Gud, Kgl. Majestät och Riksens Ständer tryggeligen vill och kan försvara.

N:o 1396.

1732.

Apotekaren Luth hade i Maj 1732 en del varor liggande på packhuset, hvaribland specerier, quicksilfver m. m. hvilka tullkammaren ej ville låta passera, föregifvande, att sådant ej kunde räknas till apotekare materialier. Ombudsmannen förfrågade sig derom hos fullmäktige för tullarrende societeten och erhöll det besked, att Kgl. Maj:t och Rikets Commercecollegium genom skrifvelse af den 26 Juni, i anledning af ett Collegii Medici utlåtande, behagat förklara, det böra apotekarne i gemmen de dem tillståndige tullfriheter obehindradt till godo njuta på alla de uti medicinal-taxan uppräknade ingredientier, materialier och specerier såsom till apotekens underhållande oundgänglige, helst samma friheter till viss summa för hvar och en äro inskränkta. Dat. Stockholm d. 6 Juli 1732.

N:o 1397. Skulle rättel. föregått N:o 1396.

1729.

Magistratens i Göteborg förordnande för handelsmannen h.r Olof Holmgren, glasmästaren mäster Henrik Ekebon,

snickaren mr Conrad Esbjörnsson och murmästaren mr Olof Larsson att besigtiga och värdera apotekaren Bauchs hus och gård, med dertill hörande tvenne hvälfda källare och ett hvälfdt laboratorium beläget vid Stora hamnegatan, samt en inplankad och obebyggd tomt vid Drottningegatan. Dat. Gborgs Rådhus d. 2 Juni 1729. Istället för mr Henrik Ekebon, som var sjuk, förordnades sedermera glasmästaren Peter Fryberg. Och hafva dessa fyra, den 4de derpå följande Juni, besigtigat egendomen och värderat den till 4,912 D 16/. s. mt. Dock deruti icke inbegripet värdet af de i laboratoriet inmurade pannor, ej heller af inredet i apoteket.

N:o 1398.

1732.

Afskrift af Collegii Medici bref till Provincial Medicus i Göteborg Dokt.r Boethius, af innehåll, att, i anseende till förestående revision af medicinalförordningen, äfvensom af medicinaltaxan h.r Doktorn torde, med det första, Collegium skrifteligen tillsända de upplysningar hvilka i sådant afseende kunna finnas tjenliga, samt vid handen gifva, om Apotekarne der å orten kunna samma taxa efterkomma, som här, i Kgl. residencestaden, förordnad varder. Tillika bedes om underrättelse rörande beskaffenheten af de privilegier samma apotekare åtnjuta. Påminnes dessutom om snar och noggrann visitering af apoteken, enligt Kgl. förordningens stadgande. Brefvet är dateradt d. 12 Dec.r 1732. Undert. af Joh. J. Wollühn, Joh. Nordenheim, N. Boy, Const. Soem, Carl Alstrin och Er. Victorin.

N:o 1399.

1740.

[defekt!] Afskrift af ett protocollsutdrag från Commercecollegium, som medgifver apotekarne i Göteborg Frans Martin Luth och Mart: A. Bauch att till ett visst belopp, utrikes ifrån få förskrifva sådana glas,

som för medikamenters tillverkning äro oundärlige, hvilka ej kunna fås gjorda inom riket. "Dock påminnes dem, att, så mycket möjligt är, betjena sig af inrikes tillverkade apotekareglas. Dat. d. 16 Aug. 1740. Undert. J. Bruseen.

N:o 1400.

1743.

Uppsats af Chirurgen vid Uplands Regemente Johan Eberhard Voigtlander, af innehåll, att han sökt af apotekaren Bauch i Göteborg erhålla medikamenter för Uplands Infanteri regemente; men att denne sagt sig ej kunna lemna dem, emedan han nyligen dermed försett artilleriet i Venersborg. Utan visade chirurgen till apoth. Luth, hvilken dock sade sig ej heller kunna lemna några medikamenter: "emedan h.r Bauch taxerat requisitionen" [?] och Voigtlander höll på att resa från Göteborg med oförrättadt ärende och upp till Stockholm att hos Coll: Med: klaga öfver sådan oreda. Dock ändteligen, på assessorn Dokt. Boethii inrådan tog han medikamenterna hos H.r Bauch. Dat. d. 17 Dec.r 1743.

N:o 1401.

1747.

Konung Fredrik I.s skrifvelse till Collegium Medicum, att inkomma med förslag, att hämma apotekarnes införsel af sådana örter, som landet dels af sig sjelf frambringar, dels här kunna sås, planteras och växa; samt att någon tillsyn deruppå må hafvas att apotekarne med de dem tullfritt förunte varor ej måtte drifva någon olöflig handel, emot det ändamål, hvarföre sådana tullfriheter blifvit dem tillagde, till kryddkrämarnes och andra borgares förfång, hvilka för slika varors afsalu, såsom deras egentliga handel och näring, äro skattlagde. Dat. Stockholm i Rådskammaren d. 21 Juli 1747.

N:o 1402.

1752.

Afskrift af konung Adolf Fredriks skrifvelse till Konung-

ens Befallningshafvande i Göteborgs- och Bohuslän, [den tiden Frih: Kaulbars] af innehåll, att som Kongl. Majest. förnummit, att medicinalier uppå apoteken å somlige orter säljas till mycket högt och obilligt pris, och sådant noggsamt utmärker ett i denna handtering inritadt sjelfsvåld etc. "så är härmed Vår vilja och befallning, att I, uti det eder anförtrodda länet hållen noga och allvarsam hand deröfver, att, vid försäljningen på apoteken, den till vederbörandes efterrättelse utfärdade medicinaltaxan till alla delar varder efterlefvad. Dat. Stockholm i rådkammaren d. 21 Maj 1752. Undert: under konungens frånvaro, af A. J. Wrangel, Carl J. Stiernstedt, A. J. von Höpken, Fabian Wrede och Gabr. v. Seth.

N:o 1403.

1757.

Skrifvelse från Collegium Medicum om huru apotekarne sig förhålla skola, för att genom Collegii försorg utbekomma det quantum franskt brännvin samt portugisiskt och rhenskt vin, som för medikamenters beredande kunde vara behöfligt; jemte uppgift på priserna för hvarje af dessa fluida. Dat. Stockholm d. 17 Sept. 1757. Undertecknad af Måns Reef [?], Zach. Strandberg, Joh. Andr. Darelius och Lars Balck.

N:o 1404.

1756.

Lista på åtskilliga enklare medikamenter och deras bruk, uppsatt åt h.r Chr. Arfvidsson på Skeppet Göta Lejon. Dat. d. 20 April 1756.

Sextiondeåtttonde Serien

Handlingar, rörande Öfver Skeppsbyggmästaren,

V. Amiralen, kommandören m. st. k. af

K. Vasa orden och riddaren af K. Svärds-orden

Välborne Herr Fredr. H. af Chapman

äfvensom bref till honom från åtskillige personer

Skänkta till Göteborgs Museum af

Herr öfversten R. S. O. af Chapman

1879

N:o 1405.

1749.

Kongl. Majst.s och Rikets Commercecollegii Resolution
 uppå skepps-byggmästaren Fredrik Henr. Chapmans, å
 egne samt handelsmannen uti Göteborg Peter Bagges väg-
 nar gjorda ansökan, om tillåtelse, att uppå en vid in-
 loppet till bemälte stad, å Elfsborgs ladugårds egor,
 i Säfvedals härad belägen plats, få anlägga och inrät-
 ta ett skeppshvarf, med dertill nödige såg-machiner
 samt Smedja och blockmakare verkstad. Dat. Stockholm
 d. 31 Maj 1749.

N:o 1406.

1774.

Beskrifning och ritning öfver det, vid F. H. Chapmans
 adlande, honom tilldelade sköldemärke. Approberadt af
 K. Gustaf III, den 13 April 1774.

N:o 1407.*)

1776.

" . . . Det var en ståtlig sak, att Du kunde inrätta

*) Bref till Chapman från öfversten i Arméens Flotta,
 sederm. General Amiralen m. m. H. af Trolle.

sluparne så, att de kunna föra kanonerna fram uti. Nu kunna vi ge oss fan på att en gång bli så starka i skärgården som vår grame, efter dessa vapen icke kosta mycket penningar och icke fordra mycket folk. Och som detta är enda utvägen att vinna en sådan styrka, så bör Fäderneslandet resa Dig en ärestod för det Du påfunnit dessa maskiner, emedan utan en duktig skärgårdsflotta man näppeligen kan försvara hvarken Finland eller Sverget förr än i Stockholms portar. För att så oförmärkt komma till en början med desse vapen, så ger jag dig nu ett embetsbref och ber Dig bygga en af de största sluparne, till den Pohjanma *) Du bygger, och dermed förstår jag en 18 ~~st~~ slup. När jag sedan kommer till Stockholm skola vi enskildt tala vid konungen härom, så vi få dem fastställda så till skapnad som quantitet. Håll dem emellertid i möjligaste mätto hemliga ty derpå ligger mycken magt, som Du sjelf säger. Kunde Du, då du nu bygger den första ge ut den för ett annat slags fartyg, än det i sig sjelf är, vore ganska väl. Och för allting intet låta någon amiralitets-officer få se den, eller bli slug på hvad det skall blifva för en maskin." - Vidare afstyrker han ifrågasatt förändring af galére-dockan i Carlskrona. Dat. Sveaborg d. 29 Jan. 1776.

N:o 1408.

1776.

Bref till Chapman från H. af Trolle. Tackar för underrättelsen att de nya fartygen äro färdige. Säger att de gerna kunna afgå till Sveaborg sådana de äro, för att der bestyckas. Beder att när de skulle försökas, Chapman ville låta derom underrätta konungen, som gerna ville vara dervid närvarande. Gläder sig åt en uppfinning af "små Bomkitsar" som under kommande vintern skulle sättas i verkställighet. Föreslår att sätta "recouchett-mörsare i bogen, på öfra däck af turumnerne i stället för 18 ~~st~~ kanoner emedan de förra belamra mindre, men göra samma nytta. Postskript: "Fast Du intet kan få bönder och rublar, hoppas jag Du innan kort skall få något annat till belöning för de tjenester Du gör Kung och Fädernesland. Tröttna ej." Dat. Sveaborg d. 4 Juni 1776.

*) "Turuma," "Udema," "Hämenma" och "Pohjanma" voro särskilda slag mindre fartyg som Chapman uppfunnit och gifvit finska namn.

N:o 1409.

1776.

Bref till Chapman från H. af Trolle. " . . . Jag tycker att vi skola hafva nog af 12 ~~kanoner~~ att stiga i land med, då vi hafva de 8, som redan äro öfverenskomna. Det är så sällan ett sådant casus existerar, att man behöfver sätta så svårt artilleri till någon myckenhet på land, och är jag rädd att den åparta attiraille, som fordras till 12 ~~kanon~~ kanon, då den skall i land föras, för mycket belamrar sluparna nu, då de blifva inrättade att föra 2. ne kanoner. Jag tror sålunda, att vi intet bry oss om att ha flera 12 ~~kanoner~~ [kanoner] till landstigning, än vi ha. Likväl skall det få komma an på dig att ännu inrätta 4 sådana, om Du så tycker. Söta Du, glöm intet den omständigheten, att laga så, att man kan rikta kanonen på sidan. Med den aktersta tycker jag att detta åtminstone borde bli möjligt; men den främsta torde svårigen kunna inrättas härtill. Jag längtar nu att snart få höra om ditt öde är decideradt, och äfven hvad Du och Vederbörande säga om min plan till flottans slutliga styrka i fartyg och folk, med mera, som dermed har sammanhang och jag ingifvit . . . Skulle Du intet vilja vara så god och skicka mig ritning till en 12 ~~barkass~~ barkass; vi skola bygga fyra sådana bristande barkasser i vinter och vi ha ingen ritning. Vid tillfälle torde Du äfven vara så god och skicka mig de approberade ritningarne till den nya pohjamaan udemna, för att förvara vid de andra ritningarna öfver våra öfriga fartyg." Dat. Sveaborg d. 30 Nov. 1776.

N:o 1410.

1777.

Kallelsebref till öfversten och öfverskeppsbyggmästaren välborne Herr Fr. af Chapman, att vara medlem af Kgl. Patriotiska Sällskapet. Underteckadt af F. W. v. Hessenstein. Dat. Stockholm d. 17 Mars 1777.

N:o 1411.

1781.

Bref till Chapman från Kammarherren, öfversten m. m. frih. Evert Wilh. Taube. "Hans Majestät har befallt mig bedja H.r Öfversten, sända Honom ett af de vackraste exemplaren af h.r öfverstens verk, som Hans Majestät vill sända till krigs-ministern uti Frankrike Marquis de Castries. H. M. har äfven befallt mig fråga H.r öfversten om det finnes någon ritning och beskrifning öfver Dockbyggnaden uti Carlskrona, så ville H. M. äfven hafva den. Dat. d. 4 April 1781.

N:o 1412.

1781.

Bref till Chapman från H. af Trolle. " . . . Allt, hvad Du nämner dig hafva vidtagit i din detaille sedan min afresa, är i mina ögon ståtligt, och måste bli detsamma i alla andras, som icke äro af koopvärdi-natur. Det bör alltså göra dig lika mycket, huru många medhållare Du har der borta: "Gud håller alltid med den klokaste," sade gamle Ehrenswärd, och derföre bör Du framför alla andra tro dig ha det starkaste medhållet. Kom bara i hog den seger, dina hit intills byggde skepp vunnit, oansedt det motstånd, som hotade dem med undergång. Det gör tillfyllest att försäkra dig, det din egen capacitet är allt det medhåll Du behöfver. À propos om dine skepp, Kungens glädje öfver deras egenskaper är obeskriflig. Han har haft bref ifrån ministern i Köpenhamn, som berättar honom, att dansken admirerar dem. Han sade, att det var en välsignad gerning, Han gjorde, då han förordnade den siste cert-commissionen; ty derförutan hade Han helt visst blifvit narrad, att gifva sin flotta elacka skepp. Prins Carl vet ej till sig, öfver det beröm Grubben ger dem i sina rapporter. Emellertid svär han öfver dem som narrade honom att baktala dem, då han commenderade eskadern. Jag sade honom - och det tror jag vi verkl. böra göra - att både Du och jag ämna proponera konungen att få ge "Adolf Fredrik" och "Fredrik Adolf" sina förra

höga master igen, för att öka deras fullkomlighet. Hvad säger Du? Mån vi ej skulle vara betänkte härpå. Vi kunna ju nyttja deras nu egande tacklingar till våra svåra fregatter. . . . Det grämer mig i själen, att ej ha utväg till att skaffa Dig flera arbetare i år. Det är horribelt att vilja göra någonting i ett folkfattigt land. . . . En sak skall jag be dig om. Kungen vill skicka "Solen" någonstans för sin egen räkning och det kan jag ej neka; men tala icke om att det sker för kungen enskildt. Var emellertid god och se efter att dess skrof blir i godt stånd till en långresa . . . "

Dat. Stockholm d. 10 Juli 1781.

N:o 1413.

1781.

Bref till Chapman från H. af Trolle . . . Söta Du! Kungen har tagit lastdragaren "Solen" af oss för en expedition, Han för egen räkning vill låta anställa. Härtill fordras, att denna lastdragare får mätarebref, med sig. Vill icke Du besörja att han blifver mätt, och det så, att han blir ansedd för fullt 200 läster. Jag menar att deruti skall ej skälmstycket bli stort. De ha åtminstone sagt mig mundteligen att han stiger till det. Stege han till mera, vore så mycket bättre. Han skall taga masteträds last i Riga och gå dermed till Genua. Gud låte det gå väl, så sker kungen härmed ett stort plaisir. Dat. Stockholm d. 17 Juli 1781.

N:o 1414.

1781.

Bref till Chapman från H. af Trolle. Om bortauktionerande af skeppet "Prins Wilhelm" . . . "Alla utvägar, jag vet, har jag vidtagit för att få köpa öppna finnskutor, men i år blir nästan omöjligt att få någon enda; ty de förtjena så glupskt på frakter. Till nästa sommar har jag beställt 6 st." . . . de, som bli missnöjda med Dig, äro stora canailler, af hvad stånd de och äro; derföre må de väl blifva det ju mera

ju bättre. För timmermans-bristen har jag sömnlösa nätter, och det är allt hvad jag till dess afhjelpande ännu kunnat hitta på. Gud vet, hvad man skall göra, för att erhålla det quantum deraf som Du behöfver, när man ej kan få dem i provinsen der flottan ligger. Österbottens soldater är nu mera ej värdt att taga; ty det regementet består nu af idel Stockholms-tjufpojkar. Söta Du, skynda på, att "Solen" snart kommer på resan, det intresserar kungen mycket . . ." - om väntade sändningar af ekvirke, hampa, spik m. m. - "Gripen" är G. L. ankommen till Göteborg och kommer snart till Carlskrona, men af "Ixion" höres intet. Kommer ej "Ixion" snart, lära vi väl, i stället för honom, få lov att taga Gripen till sista convoyen, hvarföre han till den ändan bör sättas i stånd, så snart han kommer och blifvit loss etc. etc." Dat. Stockholm d. 20 Juli 1781.

N:o 1415.

1781.

Bref till Chapman från H. af Trolle. "Ditt kära bref gör mig mer än mycken oro, och värst är, att jag intet, förr än jag kommer ner igen, kan skaffa den rättelse, som ämnet fordrar; emellertid ber jag dig, för allt hvad heligt är, att vara förvissad det rättelsen skall följa och att, efter detta, intet annat hinder skall möta i din sfer, än det, den oöfvervinneliga folkbristen kan åstadkomma. Gif dig derföre till tåls, min bästa bror, och blif ej vid elakt humör. Du skall få fullkomlig seger på de fähundarne, som söka göra Dig och ditt folk för när, och hvad den omständigheten beträffar, att Du tror Dig vara i Kungens onåd, så vill jag dö på, att så icke är, utan tvärt om är Dess nåd för Dig snarare förökad än förminskad, det kan jag bedyra. Af hvad anledning Du fattat en sådan tanke, är mig alldeles obekant och kan jag sålunda, innan vi råkas och få derom talas vid, icke vidare yttra mig i detta ämne, än att om Du slutat något dylikt af Kungens accueil, då han var i Carlskrona, så betyder det sannfärdigen ingenting. Hvad skulle icke jag då kunna sluta om mig, som blef hemförvist, utan att få taga afsked af honom. Men

jag slöt intet; ty jag visste, hvad som kom honom i det ögonblicket att glömma allt till och med sina bästa vänner, och jag har, sedan jag kommit hit, erfarit, att jag icke bedragit mig, ty han har här omfattat mig med lika nåd som förut." Dat. Stockholm d. 27 Juli 1781.

N:o 1416.

1781.

Skrifvelse till Chapman från H. af Trolle. Embetsbref, uppsatt af J. G. Bredenberg. Tillkännagifvande, att K. Maj:t uppdragit Chapman styrelsen öfver örlogsflottans skeppshvarf efter vice-amiralen m. m. Tersmeden. Dat. Stockholm d. 14 Dec.r 1781.

N:o 1417.

1781.

Bref till Chapman från H. af Trolle. "Ändteligen får jag berätta Dig min k. bror, att kungen afgjort hvarfsförändringen, fast jag ännu icke undfått expedition derå. Denna förändring är just som Du föreslagit, neml. Ifrån och med d. 1 Jan: är hela hvarfs-styrelsen Dig uppdragen [Se N:o 1416:] med samma myndighet, som hvarfs amiralen densamma tillförne innehafte. Tersmeden, Stahren och alla de andra hvarfs-officerarne äro, efter sine fullmagter inflyttade på flottans generella stat, utom Hoffberg och Fischerström, som blifva de enda beständiga hvarfs officerarne. De flera officerare, som vid uppsyningen inom hvarfet kunna vara nödige, får Du af mig requirera efter behöfvat emot tractamente, kunnande desse ombytas enär så fordras och äfven minskas eller ökas, allt som omständigheterna fordra. Och som nuvarande hvarfs reglementer, i anseende till denna förändring, i flera delar icke torde vara lämpelige, så har K. Maj:t tillåtit mig, att få auktorisera sådana ändringar härutinnan, straxt och efterhand, som närmast ländertill K.M.ts tjenst. Tersmeden behåller artilleriet tills vidare. Han fick en gratifikation af 3000 Rdr för det onda han intet gjort. Detta är nu summan af denna förändring och kan Du hålla alltsammans tyst, tills jag

hinner få göra det vederbörligen bekant, hvilket skall ske så snart jag erhåller expedition ifrån Kungen. Jag har ock föredragit K. Maj:t allt, hvad som blifvit gjordt vid flottan i år, och är det mig omöjligt att exprimera de nådige termer, med hvilka Han förklarade sitt nådiga välbehag öfver all den nytta, Du tillskyndat Honom och Riket. Han frågade mig dervid, hvad Han lämpeligast kunde göra för Dig, till marque af sin reconnoissance. Hvarpå jag svarade, att Chapmans hufvudpassion vore väl, att endast vinna ära för sina gerningar; men så torde det väl hända, att han behöfde något mera än att bli hedrad, hvarför Kungen befallte mig utforska, hvad som bäst stode Dig an. Detta kan Du säga mig vid tillfälle. Öfverintendents karaktär står Dig fritt att få; men kanske man besinnar sig innan man tar vid den; den ligger sedan i vägen för en amiralsfullmagt, som jag tycker Du bör snarare emottaga. Tillökning i din lön, har Du lätt vid att få, projektera den endast . . . Ännu är icke determinadt, huru stor escader skall gå ut; men, oss emellan sagdt, tror jag icke att den blir starkare än 4 skepp; dock kan det väl hända, att flera måste göras klara, för att demonstrera ett stort armement. Här går ett bedröfligt rykte att "Vasa" förlorat sitt ror och sina master på Doggersbank; men skall likväl komma in i Norget. Är det sant, så är denna olycka i flera afseenden ganska kännbar. Som jag ännu icke fått någon formlig rapport härom, så kan jag icke göra några slags dispositioner, till detta skepps i stånd sättande m.m." - För öfrigt talas om svårigheten att få köpa ekeplanor, hvaruti dock hoppas ändring, så fort England fått fred i N. Amerika. Afstyrker en plan, om inrättande af tegelbruk i Carlskrona. Om byggnad af Inventarie-kamrar i Carlskrona; ritningen dertill förbättrad af Edelcrantz. Knappt om penningar i Statscontoret, dock vore årets anslag att utbekomma och det för nästa året beviljadt. Dat. Stockholm d. Dec. 1781.

N:o 1418.

1782.

Bref till Chapman från H. af Trolle. Lofvar att för Konungen föredraga en ansökning af Chapman om erhållande af medel till discretioner. Nämnar, att en tillämnad utrustning af fartyg som skulle gå ut, blir mindre än i förstone föreslagits, i följd hvarutaf Chapman kunde påräkna flera arbetare vid pågående nybyggnader. Råder till att börja bygga en fregatt samtidigt med det lineskepp som redan var under arbete. Säger, att Konungen lofvat att 200 man soldater skulle biträda vid uppförandet af byggnaderne för inventariiekammarne. Om segel- och flaggduk samt skiljemynt, som afsändts. Om afsändande af förnödenheter till det i hafveri i Norsk hamn inlupna skeppet "Vasa." Ett förslag om försäljning af lineskeppet "Svarta Örnen" och hvad pris för detsamma skulle begäras. Lofvar att penningemedel icke skola fattas. Dat. Stockholm d. 15 Febr. 1782.

N:o 1419.

1783.

Bref till Chapman från H. af Trolle. Att Konungen ej kunde vänta sig mera än tre nybyggda lineskepp och lika många fregatter under året 1784 och rörande en lefverans af hampa som, för bristande underlast, torde komma att fördröjas. Dat. Borråkra [H. af Trolles gods] d. 29 Mars 1783.

N:o 1420.

Utan dato [1783]

Till Chapman från H. af Trolle. "Kungen har befallt mig, att helsa Dig, och be Dig intet tycka illa, att han denna gången icke ser på dina storverk. Han sade sig likafullt veta att erkänna dem, och, till ett prof deraf, bad Han mig föra till Dig en Contre Amiral's fullmakt, den Han annars ämnat gifva dig med egen hand. etc." Dat. Drottningholm 23 Sept.

N:o 1421.

1784.

Bref till Chapman från C. A. Ehrenswärd. "Tack för brefvet, min amiral, bara helsan är der, så är all resa lycklig. Hvar dag så gå nu luft-skutor i vädret*) alltid ifrån någon körgård och ifrån något torg. Somliga falla i Norrström, somlige fastna i tuppen på ett kyrktorn, somlige måste tillbaka till dens hand, som har släppt dem, medelst ett garn som dem åtföljt. Hvad som händer i fysisk mätto, nu i Stockholm, hände under riksdagarne moraliter, och verlden är alltför rolig. Om jag kunde resa i luften med den ^(det?) ägre-ment att komma till Carlskrona, skulle jag skyndsamligen embarkera mig, men det kan hända jag kommer till Torneå. Ingen fart är så oviss som luft-farten. Om intet skeppsbyggmästare och varfs-amiraler funnes till, så vore det roligt vara ett träd fastklistradt på ett ställe, på en god grundval, men alla ting ha sitt besvär; yxan kommer etc. etc. Dat. Stockholm d. 6 Febr. 1784.

N:o 1422.

1784.

Bref till Chapman från riksr: m. m. gr. Gust. Phil. Creutz. "Välb: Herr Amiral m. m. Enligt den instruktion Kongl. M:t i nåder lemnat mig, i den händelse General-Amiralen **) under Dess höga frånvaro ***) skulle med döden afgå, får jag härmed anmoda herr Amiralen, att, jemte amiralen greve Wrangel och öfverstelöjtnant Nordenskjöld, försegla och med sine sigiller förse alla de ställen, hvarest general Amiralen haft dess papper och handlingar i förvar så väl i Carlskrona, som å sal. Gen. Am. ns landtegendom Borråkra." Dat. Stockholm 12 Mars 1784.

*) Menar trol. luftseglings-försök, ballonger m. m.

**) H. af Trolle + 17 $\frac{12}{3}$ -84.

***) NB på sin italienska resa.

N:o 1423.

1784.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. "Jag har intet mer än en gång talt med G. Creutz. Var betänkt på afstympande af pengar, ehuru ingenting lär bli utaf och vi få röra de 200.000 Riksdl, som ärnades att stå stilla, så blir bristen 75.000. Jag får i morgon tala vidare. Gud låte er lifstid bli 1000 år, men den satte jag i fråga. Jag talade utom om Er, min amiral, äfven om vinsten genom ett påskyndadt arbete, i det att man derigenom mister ett besvär och en omkostnad, att underhålla gamla skepp. Jag talade om att sälja de gamla. Creutzens hjerta började leka och pekade på ett project, som skall vara tyst, det är att sälja dem till turken. Skrif till mig och säg, hvad antal vi kunde ha att sälja och hvad kostnad i reparation, man dertill behöfde. Han tycktes ha lust försöka ett nytt lån och drifva arbetet med besked. Jag tror gref Creutz [vara] en ståtelig karl; min Amiral kan intet tro med hvad styrka och eldighet han vill göra sin ministér nyttig. Detta synes, G. L. all fara för i år är förbi. Jag lade opp utan tække huru arbetet har blifvit drifvit; det var en nödvändighet; man behjertar saken och mån kan intet ha mera hopp, än jag har; ty nu kommer allt an på Kungen, och sedermera allt an på möjligheten. Skulle icke lån bli möjligt, utan vi bli nödsakade att inskränka oss inom de 300,000, så har jag föreslagit detta project: att så ställa arbets-sättet, att ej mer än ett skepp och en fregatt byggas om året och hus-byggnaden i proportion derefter; med förbehåll, att ändock af dessa samma medel afdrages en summa, den jag till Exercitier kunde använda. Derigenom blefve väl arbets-summan minskad; men jag tror, att härigenom arbetet skulle sättas på en fot, som kunde sedermera bli varaktig och byggningarne en gång, fast ej så fort, färdige. Och i den mån kronan kunde, dels genom detta och äfven genom debarassementet af de

gamla fartygens underhållskostnad, indraga på sina 300,000 Rd. lr, samt, i samma mån flottan växer, få öfvade menniskor, så ha vi, som hederligt folk, låtit saken växa jemnlikt. Vårt hufvud-ändamål skall väl alltid vara i det hela. Anstalten i sig sjelf är bedröflig; men tänk på den, huru skulle man göra vid ett sådant tillfälle? Min resa gick bra nog. Jag stjelpte en gång och två gånger stannade vagen med 45° lutning i snödrifvor, derpå, mellan Pilkrog och Fitia, gick den sönder, och åkte jag sedan i bondsläda. När jag kom fram var min mor - den bästa mor i verlden - icke mera till. . . . Folket kommer, hvar skola de bo och få mat? etc. etc." Dat. Stockholm 2 Apr. 1784.

N:o 1424.

1784.

Bref till Chapman från Ehrenswärd, " . . . Hvad man är ledsen på alla sidor att ej få pengar står intet att beskrifva. Projectet är godt, men jag försäkrar att f. sitter i pungen. Här står en sak, som kan hjälpa oss åt året, hvilket är, enligt ett kungabref, kommit i Trollens *) att få begära ersättning för Inventariekamrarne och detta kunna vi nyttja. Men hvad har man vunnit? man har vunnit titeln, hvarigenom man begär, men vederbörande hafva intet därför i samma mån öfvervunnit penningebristen; här är och blir ondt om pengar. Det vi nu få i år är 508 700 åt året; står till Gudi, hvad vi får öfver de 300,000. Creutzen och Carlsson si och med samma ögon gråta; de si flottans behof och Rikets brist. Man kunde säga: "låna, låna"; men det borde ha skett straxt och Trollen, alltid god, ville intet ha mera än han sagt, fast Carlsson sade ständigt "tag, tag, ett sådant moment får du aldrig." Nu gifva

*) då framl. gen. am. H. af Trolle.

de sluga sig tusende dj-r på, att ingen möjlighet är till lån, och som de har hjerta för vår sak, mer än för all annan, så bör man tro dem. Här gifs då ingen annan utväg, än så laga, att alla andra arbeten i Riket få höra opp och vi taga deras penningar åt året; men det är jag helt säker på, att detta hopskräpet utgör en lumpen summa, i synnerhet som på några år redan de alltid haft litet och man klagat på, att Carlskrona slukade allt. Hvad är då att göra annat än hafva tålmod? Voro vi säkra om att ingen liten Exercitie blef utaf i Finland, så finge man af dessa pengar 17000. Jag hoppas att vid våra arbeten der kan äfven bli en behållning af 12000,*) då ha vi 30,000 till, det vill säga en summa af 538.700, som är mot den begärda summan, 575,000, 36,300 för litet, men 87,200 Riksd. mera än den som Trollen, min amiral och Brummer afgiorde i Januari månad. - Jag har mycket att göra i Stockholm med så mycket små saker och så mycket gräl som sammantagit utgör ett värde af en pip tobak. Adjö söta amiral!" Dat. Stockholm d. 13 Apr. 1784.

N:o 1425.

1784.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Konungens bortovaro förlängd. Ber Chapman räkna ut, hvad en fregat, förhydd med koppar skulle kosta, "om man skulle orka ha en sådan i Göteborg." Om utsigterne att få pengar. "Här är ej annat att göra än rätta vår olyckliga mun efter den beniga matsäcken, må väl, det är bättre än pengar." . . . "Jungfrun, som spår i caffe, har sagt åt Bredenberg, att amiralen tänker sig resa hit upp, för Guds skull blif qvar" . . . "Är det sant, hvad de säga, att dansken rustar?" Dat. d. 14 April 1784.

*) svårläst!

N:o 1426.

1784.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Om rykten, att ryssarne tillämna fiendtligheter. Om kanon kontrakternes förlängning och kanonernas afhemtning, samt om manskapet till kanonsluparne. "Creutzen helsar Eder och ber amiralen vara rädd om sitt mindsta lillfinger. Dat. Stockholm d. 23 April 1784.

N:o 1427.

1784.

Tacksamhetsskrifvelse till Contre-Amiralen m. m. af Chapman för den omsorg han visat för den till Carlskrona förlagda arbetskommendering af Helsingeregemente. Undertecknad af G. Creutz, A. Ehrenswärd, G. v. Carlsson och J. C. Toll. Dat. Stockholm d. 13 Maj 1784.

N:o 1428.

1784.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Rörande hvarjehanda leveranser af ankare, sprutor, kanoner, segelduk och hampa. Dat. d. 12 Nov. 1784.

N:o 1429.

1784.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. "Härnäst skall jag skriva längre K[onungen] kommer in i afton och jag skall tala vid honom innan jag kan skriva något om din resa och vårt Marstrand. Sprutor skall Du få. Caffekärningen spådde i förrgår, att det snart brinner igen hos Er. 600,000 Rdl tror jag i vår fattigdom vi få, utom hvad Marstrand kan få." Snedt öfver öfra kanten står: "Söta Du, jag har fått Ja." Syftande på brefskrifvarens frieri till fröken Sparre. Dat. d. 18 November 1784.

N:o 1430.

1785.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Om förlängning af skeppsbron i Carlskrona. Om sättet för Chapmans aflöning. Om lysningen till Ehrenswärds bröllop: "snart får Du höra att min lysning går för sig, och när jag blir

gift, skall Du bli kär i min hustru; det skall smickra mig." Ber om uppgift, huru mycket manskap skulle behövas för flottan på det att konungen vid mönstringarne kunde rätta sig derefter. Om kalkbrännerierne på Gotland etc. Dat. Gripsholm d. 6 Juni 1785.

N:o 1431.

1785.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. "Min söta Du! Låt de constituerade Byggmästarne bära uniform efter sin grad, som nu för de andra stadgadt är. Dine memorialer skall jag skicka tillbaka; ty jag vill intet uppentbart ge resolution derpå, efter frågan är om constitutional, hvilket K. M.t är så arg på, att han länge sedan befalt mig taga cokarden af de constituerade fändrikarne, hvilket jag vågat att sätta i förgätenhet; ty det vore dem för sensibelt om en sådan onåd blefve exequerad. Derföre låt dem gå med uniformerna och låtsa som ingenting, etc." Dat. d. 18 Jan. 1785.

N:o 1432.

1785.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Om en förkommen ritning, begär få en ny. "En officer, som heter Löfman, har ställt sig så in med K. Maj.t, att K. Maj.t vill ge honom något. Efter han bor i Vermland, så har jag gifvit honom befallning, att göra en relation om skogarne derstädes, utan att ännu göra några resor och depenser dertill. Sådant har jag fått och skickar Dig. Säg nu, om, i anledning dels af detta och dels af hvad man annars kan ha sig bekant, det är värdt att der uppe börja något hygge af masteträn och att deraf göra något mera allvare än så mycket att Löfman kan ha för en tid ett litet traktamente; under hvilken tid han, jemte respengar, kan resa omkring och göra en fullkomlig relation. Jag har begärt 2000 man, hvaraf fortifikationen skall ha 120. Dat. Stockholm, d. 28 Jan. 1785.

N:o 1433.

1785.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. "Min egen vän! Du är ogift och jag är gift; när jag får råka Dig skall jag säga hur det nu är och om vi lefva skall jag framdeles säga Dig, huru det då blir. Tack för ditt bref; men Du gör alltid halsbrytande arbeten. Jag anmälte, att de af Dig inventerade försänkings maskiner voro lämpelige till försänkning och ej fartyg. Nu försänker Du med fartyg. Besparingen gör vår ursäkt, men f. tog oss, att göra emot förslag annars. Så länge vi ha vind i seglen går sådant an, och få se hur länge det räcker. Adjö så länge, jag längtar hän." Dat: Stockholm d. 1 Mars 1785.

N:o 1434.

1786.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Om förslag till öfverskeppare-plats för yngl. G. R. Zöge v. Manteufel. Om dröjsmål med 4 skepps-byggande etc. Dat. Stockholm d. 7 Mars 1786.

N:o 1435.

1786.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Om den i hast utlysta riksdagen. Om koppar till förhydning af två nya fregatter. Skeppet "Vasa" skulle taklas upp till exercis. Dat. Stockholm d. 11 April 1786.

N:o 1436.

1786.

Bref til Chapman från Ehrenswärd. "Så mycket mera måste vi nu arbeta in våra pengar, som Ständerne tänker förklara K. M.t att all gjäld hädanefters tänka de ej betala. Ständerne gå stora steg fram till sin vilja. De gå kläde i vördnad i allt sitt tal och gå icke ett enda steg utom regeringsformen; men så sopa de ock kanterne så tätt åt de kunna." Om rorjern förderfvade af förhydningskopparn. Om repslagare. Om behovet af 300,000 kubikfot ekvirke till flottan etc. Dat. Stockholm d. 16 Maj 1786.

N:o 1437.

1786.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Om hvarjehanda leveranser till flottan. Dat. Stockholm d. 27 Maj 1786.

N:o 1438.

1786.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Om ett fartyg, som en vid namn Byström ville afyttra och hvilket Ehrenswärd föreslår att använda som transportskepp eller till en mindre fregatt. Konungen säges hafva erhållit 50 tunnor guld ur banken att lyftas sex årligen. Att skeppet "Bellona" ej skall afgå innan det inrapporterats, att den vore färdig. Dat. d. 2 Juni 1786.

N:o 1439.

1788.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Att 12 linieskepp och 5 fregatter skulle vara färdige så fort som möjligt och hela flottan innan slutet af Maj ligga på redde, klar att mottaga sin bemanning, samt om de för detta ändamål nödige anordningar och kostnader. Om ankomsten till Carlskrona af 1000 man af Calmare regementet. Om Utrednings-kommittén, som skulle resa ner och ha tillsyn vid utredningen af flottan; "Om den är för att se om vi äro i ordning, så skadar det intet, och om han derjemte är för att hindra oss använda expeditionens pengar till nybyggnad, så skadar det intet heller. Dat. Stockholm d. 14 April 1788.

N:o 1440.

1790.

Bref till Chapman från Presid. m. m. gr. A. F. Munck. Om någre kanoner, som efter Chapmans ritning höllo på att tillverkas. Vidare heter det: "Jag medsänder relation öfver vår, Gudi ärad, vundna seger på ryska skärgårdsflottan i Svensksund. Sedan medföljande relation blef tryckt, har igenom säkra underrättelser från Finland inlupit tidning, att uppå én holme d. 14 [Juli 1790] skolat af våra trupper blifvit tagne 12

ryska officerare och flera hundrade man. Dageligen framflyta till stränderne uppbrända och krossade vrak efter fiendtliga flottan. Ryska fångarne medgifva sjelfva att 6 à 700 man blifvit dels skjutna och dels dränkta uti bataljen. 5000 man ega vi redan med visshet fångar och 222 officerare. Gud låte oss nu få fred och i lugn få reparera alla skador och oredor, som kriget medbragt. Husarerne äro alla i behåll, hvilket jag anhåller måtte komma till mademoiselle Fredrikas kunskap etc. etc." Dat. Stockholm d. 22 Juli 1790.

N:o 1441.

1790.

Bref till Chapman från furst F. W. v. Hessenstein. "Den olyckliga eldsvådan, som öfvergått Carlskrona, har äfven i anseende till Herr Contreamiralen, kommandören och ridaren försatt mig i största oro etc. etc. Uti Pommern har en allmän collect till de vid eldsvådan olycklig-blefne blifvit anställd, om hvilkens öfverstyrande Kongl. pommerska regeringen lärer draga försorg. Det är mig berättadt, att Herr presidenten grefve Munck gifvit vid handen, det han önskade att regeringen måtte vid penningarnes öfversändande göra förbehåll, att de ifrån deltagande skulle uteslutas, som haft krut i sina källrar. Men ehuru billigt detta är, tyckes mig den inskränkning torde vara nödig, att detta träffar husegaren allena, om han dolt krutet och hyresmannen allena, i fall han gömt detsamma; ty i vidrigt fall skulle många kunna oskyldige uteslutas från deltagandet af collecten etc. etc." Dat. Paneker d. 22 Aug. 1790.

N:o 1442.

1792.

Bref till Chapman från Sir William Sidney Smith [på engelska]. Rekommendationsskrifvelse för tvenne Smiths vänner M.r Bootle och M.r Parkinsson, som ämnade besöka Carlskrona. Dat. London d. 28 April 1792.

N:o 1443

?

Bref till Chapman från Sir William Sidney Smith [på engelska] Nämner, att han ämnat resa öfver Carlskrona för att råka Chapman, men att angelägna bref från England tvungit honom att taga den g'nare vägen öfver Göteborg. Sänder emellertid brefvet med sin betjent, som han haft under resan, men ej ämnade medtaga till England. Rekommenderar betjenten hos Chapman till någon tjensts erhållande, som resbetjent, kurir eller portvaktare. "My boat with all the different articles belonging to it, I beg you will be so good to deliver to a Styrman of the Brigg "Disa," who will call for it. I give it him as a small reward for his activity and boldness in sawing me and my crew from on board the yacht "Aurora," when she was sunk by the russian line of battle ships, at the passage of Wyborg. I hope it will assist him to get his bread, to which end, if you can be of use to him by putting him in a way of employ, I shall be obliged to you. Should the boat be out of repair, may I beg you just to give it so much as will set him afloat without any expence to him, which perhaps he could not well afford etc." Beder Chapman låta höra af sig genom bref adresserade till M.r Erskine i Göteborg. Dat. Göteborg d. 8 November [årtal felas]

N:o 1444.

. 1793.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. "Vårt tillstånd, hvartill salig kungen är orsaken är ömkansvärdt. Det är frukten af högmod, men efter folket afgudar honom ännu, är det rätt åt dem. Men förlåt dem, hvad de göra, dumheten är ändå stamfadren till alla våra olyckor och aldrig elaka uppsåtet till annat, än endast små misgerningarne, som afstraffas med sex par spö . . . Hvarföre flottan har beredt sig på så många ankartåg är igenom [i anseende till?] ankringen i Östersjön.

Den är intet djupare än (att) icke ankringen går an; men så stor sjö, att man bör ha innemot 3. ne tåg ute . . . Jag vet ej om flottan sista campanjen hade 12 tåg om bord, men om än de hade haft det, hade de ankrat i Viborgs-viken, der de ankrade, i stället för att de bordt ankrat, der ryssen ankrade etc." Dat. Stockholm d. 26 Febr. 1793.

N:o 1445.

1793.

Skrifvelse under K. Gustaf IV Adolfs minderårighet af förmyndaren Hertig Carl af Södermanland till vice-amiralen och kommandören af Chapman, innefattande uppdrag, att för den på Carlberg inrättade krigsakademi författa och meddela ej allenast ritningar till sådana skepps- och täcklings-modeller, som till undervisning för ungdom, som skall danas till skickliga sjö-officerare kunde anses mest tjenlige, utan ock efter de af Chapman angifne grunder i skeppsbyggnads vetenskapen, närmare utstaka sättet och fortgången af de lektioner, hvilka uti detta viktiga ämne följas må. Dat. Stockholm d. 13 Mars 1793.

N:o 1446.

1793.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Om hvarjehanda uppfinningar, hvilkas beskaffenhet dock icke i brevet närmare omnämnas. ". . . här går allting väl och dygdigt. Folket leds, efter de stigit alla öfver sin gräns; men ingen fara är att frukta i vår tid. Efter den, så ramlar allt i sjelfsväld och det blir fransyskt i alla nationer, med brytning i proportion af deras lynne. Derföre hoppas jag alltid det bästa i det värsta hos oss. Dat. Stockholm d. 25 Nov. 1793.

N:o 1447.

1794.

Bref till Chapman från Ehrenswärd. Om priset på ekvirke. Om beställning af 24 st. kanoner. "Men så många

och intet prof, är grisen i säcken. Skulle Du intet då så gerna kunna öka massan något, att man blir säker; ty mura om för blotta prof, och som kunde misslyckas, är dyrt och svårt." Item, om några ryska kanoner, lig- gande på Skeppsholmen, hvilkas beskaffenhet beskrifves och åskådliggöres genom ett par ritningar i brefvet. Dat. Stockholm d. 6 Juni 1794.

N:o 1448.

1796.

Bref till Chapman från G. A. Reuterholm. Angår ett, i brefvet ej närmare angifvet projekt [jemf. N:o 1451] som Hertigen Regenten, sedermera Carl XIII, ville på Chapmans begäran låta utföra. Item om major af Chap- man, som fortfarande till hertigens välbehag gjorde tjenst som hans adjutant. Dat. Stockholm d. 14 Juni 1796.

N:o 1449.

1798.

Bref till Chapman från Carl Mörner. Meddelande om Chapmans utnämmande till kommandör med stora korset af Vasa-orden. Dat. Stockholm d. 26 November 1798.

N:o 1450.

1802.

Bref till Chapman [då vid 81 års ålder] från Melanderhjelm [brefvet förstördt af fukt] Tyckes vara fråga om ett medföljande quartals-häfte af någon tid- skrift, hvaruti en afhandling af Chapman [om kanoner?] finnes införd. Brefvet innehåller beundran af Chap- mans, ännu vid så hög ålder bibehållna förmåga af långa kalkyler. Tillika läser brefvet åtföljds af en jeton [krigsvetenskaps Akad.n.s?]. Dat. Stockholm d. 4 Maj 1802.

N:o 1451.

1802.

Skrifvelse till Chapman från Gustaf IV Adolf, contra- sign. C. Lagerbring, Angående tvenne slags kanonslu- par, till-hvilka Chapman insändt ritningar [jemf. N:o

1448] och rörande hvilka Kongl. Maj.t resolverat, att den ena, afsedd för (Öre) Sundet, Kattegat samt Göteborgs och Bohus Läns skärgård, genast skulle byggas, men den andra med benämningen "Pojama" [jemför anm. till N:o 1407] tills vidare anstå. Dat. Drottningholm d. 22 Sept.r 1802.

N:o 1452.

1805.

Bref till Chapman från Melanderhjelm. Tacksägelse för en honom tillsänd afhandling. ". . . Med särdeles förundran, att herr amiralen, vid sin nu varande höga ålder, har kunnat tillåta sig de undersökningar och kalkyler, som detta arbete innehåller, har jag igenomgått detsamma. Jag är nu i mitt 79de ålders år och således några år yngre än herr Amiralen, men jag har redan börjat finna, huru hvarjehanda undfaller mig, då jag vill engagera mig i någon slags vidlöftigare analys etc." Dat. Stockholm d. 15 Febr. 1805.

N:o 1453.

1805.

Bref till Chapman ["på nådigste befallning"] från Gen: Adj. för flottan Rajalin. Af innehåll, att Kongl. Maj.t bifallit Chapmans ansökan, "att till ritande för hans verk, kalladt "Försök till en theoretisk afhandling, att gifva åt lineskepp deras rätta storlek och form," få nyttia en af flottans underkonstruktörer, och ville Konungen framdeles hafva nådigt afseende på den skicklighet som denna underkonstruktör så nära under Chapmans ögon kunnat förvärfva." Likaledes bifalles Chapmans begäran, att på kronans bekostnad få låta göra en tryckpress. "Kongl. Maj.t försäkrar Vice-Amiralen [Chapman] om det synnerligen nådiga välbehag, hvarmed han anser den outtröttliga nit för dess och Rikets tjenst som utmärker de senare dagarne af den långa bana, som vice-amiralen genomvandrat med så mycken nytta för Konung och Fädernesland, med så mycken ära för sig och sitt rykte." Dat. Helsingborg d. 2 September 1805.

N:o 1454.

1806.

Handbref från Hertigen af Södermanland till Chapman. "Ädel och välbördig Vice-amiral, Kommendör af Vasa orden med stora korset och riddare af svärds orden. Emottag min tacksägelse för gåfvan af Edert senaste dyrbara arbete i skeppsbyggeri vetenskapen. Det skall beständigt påminna mig Edra, för konung och fäderne-land gagnande företag och öka, om möjligt vore den aktning och tillgifvenhet Jag för Eder alltid hyst och oföränderligen bibehållet. Tacksamheten, förenad med nöjet att bland svenska medborgare äga män af stora och nyttiga egenskaper, till efterdöme för efterkommande släkten, ålade mig, att genom en medail- lon förvara minnet af Edert utseende, och det fägnar mig mycket, att min välmening varit för Eder en kär underrättelse. Njut länge helsa och krafter, och var försäkrad, att jag till slutet af min lefnad förblif- ver vice-amiralens väl affectionerad. Dat. Stockholm d. 14 Nov. 1806.

N:o 1455.

1807.

Bref till Chapman från amiral Pierrepont. Nämnar, att han till "the Board of Admiralty" aflemnad de planer och ritningar, hvilka den yngre Chapman lemnat honom, Pierrepont, som då vistades i Stralsund. "I am happy to inform you that these articles have arrived safe in London and that I have just received a letter from M. Grenville, the first Lord af the Admiralty, in which he begs me, in his own name, as well as in that of the whole Board, to return his most sincere thanks for your obliging present of this ingenious and useful invention, which upon inspection has met with the most perfect and entier approbation of all those whose professional knowledge renders them competent to give an opinion upon subjects of this nature etc. etc." Dat. Malmö d. 22 Januari 1807.

N:o 1456.

1808.

Skrifvelse till Chapman från J. Swanberg af innehåll, att "Kongl. Vetenskaps Akademien, som redan länge ansett sig hedrad utaf att i Herr Amiralens person räkna en ledamot, som genom lysande upptäckter illustrerat svenska namnet och beträffande läran i allmänhet om skepps konstruktion, beredt den märkvärdigaste epok i svenska flottans historia etc. etc." vid tillfälle då Akademien emottagit ett af Chapman utgifvit verk, beslutat, att, till ett högtidligare ådagaläggande af sitt tänkesätt, öfver honom låta slå en minnespenning. Dat. Stockholm d. 5 Januari 1808.

N:o 1457.

1808.

Billett till Chapman från Mag. Palmquist. Jag får den äran avertera min Amiral, att, i händelse det icke faller olägligt, ämnar Hans Kongl. Höghet Hertigen af Angoulême i eftermiddag, efter fulländad promenad på hvarfvet och nya dockan aflägga ett besök hos herr Amiralen, hvars vidsträckta kunskaper och stora egenskaper verkat hos denne älskvärde prins samma beundran, som hos alla andra, hvilka lärt känna detta berömda namn. Ungefärligen klockan 3 läser väl prinsen komma, om det intet för mycket derangerar herr Amiralens vanor, dem han för ingen del vill störa. Dat. Carlskrona d. 9 Juni 1808.

N:o 1458.

1808.

Condoleans-skrifvelse från konung Gustaf IV Adolf till Öfverstelöjtnanten af Chapman, i anledning af v. amiral F. H. af Chapmans frånfälle. ". . . Förlusten af denne redlige och nitiske embetsman är lika stor för Mig och Riket, som för Eder och jag deltagar i den billiga sorg, den hos Eder uppväckt. Vice-amiralen af Chapman hade, genom den höga ålder, han uppnått, vant sina samtida, att nästan anse dess lifstid lika oförgänglig, som det

namn, han lemnar, och då han ändteligen åttlydde Naturens allmänna lag, skedde det på en dag, som alltid skall förvara dyrbara minnen" [Syftar på dagen för Gustaf III.s statskupp]. Dat. högquarteret Grelsbj by d. 9 Sept.r 1808.

N:o 1459.

1808.

Condoleans-skrifvelse till Öfverstelöjtnanten af Chapman från Hertigen af Södermanland, sedermera K. Carl XIII. [förstördt af fukt] "Min käre Chapman! den förlust, I gjort, är stor, och alla de, som älska fäderneslandet deltaga deruti. För min del, saknar jag oändligen en man, som uppoffrade sin lefnad till fäderneslandets nytta och som på så många sätt gjort sig värdig af sina landsmäns tacksamhet och utländingars beundran. Han var af den klass, som saknas vid deras förlust, som under deras lifstid äro oftast utsatta för afundnen, men hvars förtjenster tvinga densamma att skylasig i mörkret af dess ilska. Jag har för många prof af dess tillgifvenhet för sitt fädernesland, för att icke på det högsta känna denna förlust och blanda min sorg med dess slägts och dess vänners." Beviljar i öfrigt öfv. löjtn. Chapman permission tills vidare. Beder att erhålla något exemplar af de utaf F. H. af Chapman utgifna verk, med dertill hörande ritningar. Dat. Stockholm d. 19 September 1808.

N:o 1460.

?

Bref till F. H. af Chapman från C. A. Ehrenswärd. [Ty värr odateradt, hvadan det ej kunnat i behörig tidsföljd i det öfriga af samlingen inrymmas.] Om en viss Hofberg, som förmodligen blifvit förordat till anställning eller befordran. Att de fartyg, hvilka legat med sina undervant på, skulle desamma afklädas. Att arbetet på "Bellona" skulle uppskjutas samt rörande åtsk: andra åtgärdar. Om en ritning till Turunma [jempf. anm. till N:o 1407]. Derefter

heter det: "De begärde penningesummor äro visserligen till sin nytta och efter arbetets natur icke stora, men efter tillgångarna ha de ett annat skick. Sverget med sin flotta är en fändrik riddare af serafimer-orden; hans lön räcker knappast till byxor, ännu mindre till serafimer kedjan, som i sig sjelf intet är dyr, men öfverstiger fändriks-lönen, och fändriken får frysa i bland om rumpan medan han går grann på bröstet. Det går an om intet paltarne tar fast en *) Söta vän, det är mig kärt att Ni är nöjd med dem i Carlskrona och med mig. Ingenting af konungens tjenst är angenämare och mig mer hedrande, än den vänskap, som är oss emellan, det är tecken att jag är en bra karl etc."

N:o 1461.

?

Bref till Chapman från Ehrenswärd [likaledes utan dato] Min egen vän! Rif sänder mitt brev i ögonblicket! Det ser ut, som skulle vi få krig med ryssen. Härfå äro anledningar. Jag säger Dig detta så mycket tryggare att Du motar rykten om de komma. Dock blir ej detta krig af den beskaffenhet, hvarken i ändamål eller utbrott, som det sista vi haft. Denna regeringen önskar visst intet få krig, men ryssarne, som äfven hata ett krig med oss, vilja derföre skynda sig, under annat namn, att öfverspringa oss, som de med Polen gifvit exempel på. Derföre vore nödigt, att Du gaf mig förslagsvis (uppgift?) på alla behofver åt den ringa flotta, vi ha, så till slag som quantiteter, med ungefärliga priser derå, hvarigenom under hand vi kunde smyga oss till någon görlighet på vår sida. Emellertid ha ryssarne ett stort försprång. Jag hinner intet skrifva mera, ej heller är det värddt, att gifva Dig ett stort bref att sönderrifva. Om detta har jag tillskrifvit Rajalin. För att ej vara generade, så säg, att vid denna statsregleringen vill hertigen [-regentén] hafva

*) Paltar, öknamn på stadsvakten i Stockholm.

en plan för hela flottans återupprättande, i sammanhang med dockan och förrådernes förstärkande, att sålunda man må skynda sig." Utan dato, men emellertid yngre än 1793.

N:o 1462.

?

En sida tillfällighets-versar, med utanskrift:
"Ifrån kongl. Amiralitets högvakten till Herr
Skepps-byggmästare Chapman."

N:o 1463.

?

Också versar; men ofullständiga och sämre än föregående.

Fyrtionde åttende Serien

N:o 1464.

1627.

Konung Gustaf II Adolfs gävobref på "en vår och Cronones gård, Söderby benämd i Fors socken, Flundre härad i Vestergötland belägen till vår tjenare och ryttar Anders Larsson under Erik Soops compagnie." Dat. Stockholm den Februarij 1627.

Skänkt 1883 af h.r grefven och landsh. A. Ehrenswärd.

N:o 1465.

1749.

Fortifikations-befälhafvaren B. W. Carlbergs utlåtande öfver begärd plats, till sockerraffinaderiverks anläggande i Göteborg. Dat. d. 27 Maj 1749. (afskrift)

N:o 1466.

1749.

Konung Fredrik I.s resolution för handelsmannen Niklas Jacobsson angående en af denne begärd plats till anläggande af ett socker-raffinaderi i Göteborg. Dat. Stockholm i rådkammaren d. 13 Juni 1749.

N:o 1467.

1788.

Utdrag af Värderings-Instrumentet öfver Jacobssonska sockerbruket, för att få samma egendom för brandskada försäkrad uti den allmänna brandförsäkrings-inrättningen. Dat. d. 9 Jan. 1788. (afskrift)

N:o 1468.

1791.

Hyreskontrakt om tre st. källare på ett års tid emellan fru assessorskan C. M. Jacobsson och J. A. Fournier. Dat. d. 14 April 1791.

N:o 1469.

1792.

Hyreskontrakt om två st. källare på ett års tid emellan fru assessorskan C. M. Jacobsson och J. A. Fournier. Dat. d. 1 Juni 1792.

N:o 1470.

1792.

Assessorskan C. M. von Jacobssons öfverlåtelsebref till sin son Nils v. Jacobsson, att - alldenstund han efter fadrens, assessor Jacobssons död öfvertagit all boets skuld såsom sin egen, men tillgångarne, genom följderna af den Göteborg öfvergångna eldsvåda, blifvit otillräckliga till skuldens betalande - såsom sin välfångna egendom få disponera om grunden och allt tillbehör af sockerbruket. Dat. d. 31 Mars 1792.

N:o 1471.

1792.

Bevis om Assessor Niclas v. Jacobssons arfvingar. Utställt af Chr. H. Steinroth. Dat. Göteborgs rådhus 24 Okt. 1792.

N:o 1472.

1792.

Kapten Lorentz v. Nackreys och grosshandlaren, brukspatron Nicl. Arfvidssons öfverlåtelse af deras rätt till deras svåger Niclas v. Jacobsson. Dat. d. 11 Nov. 1792.

N:o 1473.

1792.

Grosshandlaren Niclas Arfvidssons och dess fru Anna M. v. Jacobssons intyg, att Nils v. Jacobsson eger rättighet att disponera om tomten. Dat. d. 11 Nov. 1792.

N:o 1474.

1792.

Utdrag af Intecknings-Protokollet. Dat. d. 28 Nov. 1792.

N:o 1475.

1792.

Intecknings- och Gravations-bevis, utställt af Nils Sævrin, stadens actuarius, dat. d. 3 Dec. 1792.

N:o 1476.

1792.

And. Treffenbergs på "Kommendantskapets" vägnar af-låttna memorial till Kgl. Krigskollegium med öfverlemnandet af karta öfver tomten. Dat. d. 14 Nov. 1792. Härtill en karta af C. W. Carlberg dat. 10 Nov. 1792.

N:o 1477.

1793.

Niclas v. Jacobssons, genom advokat-fiskalen Bergström, memorial angående den mellan Brandförsäkrings-direktionen och honom afgjorda tvist rörande disposition af allt hvad efter eldsvådan öfverblifvit m. m. dat. d. 29 Maj 1793.

N:o 1478.

1793.

Lorentz von Nackreys och Niclas Arfvidssons samt Paul v. Jacobssons fullmakt för advokat-fiskalen Bergström att underskrifva köpe-kontraktet och salubrefvet rörande sockerbruket. Dat. d. 18 Mars 1793.

N:o 1479.

1793.

Transsumt af Gode mäns utslag emellan delegarne i Jacobssonska sockerbruket och direktionen öfver allmänna brandförsäkringsverket. Dat. d. 30 Maj 1793.

N:o 1480.

1793.

Salu bref å den utaf brukspatron Nils v. Jacobsson till K. M.t öfverlåtna, i Göteborg belägna sockerbrukstomten N:o 2. Dat. d. 10 Sept.r 1793. (afskrift)

N:o 1481, 1482 & 1483.

1793.

Köpekontraktet om sockerbrukstomten, konceptet, kontraktet och d.o med uppbuds-intygen. Dat. den 10 Sept.r 1793.

N:o 1484.

1793.

Utdrag af uppbuds- och lagfarts protokollet hållet hos borgmästare och råd å Göteborgs rådhus d. 21 ste Okt. 18 de Nov. och 16 de Dec. 1793.

N:o 1485.

1794.

Skrifvelse till Kongl. Krigskollegium från Direktionen uti Brandförsäkrings inrättningen jemte öfversändandet af karta öfver det afbrända sockerbruket. dat. d. 9 Jan. 1794.

N:o 1486.

1793.

Johan Janssons Special-uppgift öfver f. d. herr Assessor v. Jacobssons egande sockerbruk, dess beskaffenhet uti nu varande stånd efter deröfver författad ritning. Dat. d. 13 Dec. 1793. Härtill 3 ritningar.

N:o 1487.

1792.

"Värderings-instrument" öfver brandskadade sockerbruket dat. d. 15 Aug. 1792.

Föregående N.os från och med N:o 1465 till och med N:o 1487, med tillhörande kartor, skänktes till Göteborgs Muséum från krigsarkivet d. 6 Maj 1883.

N:o 1488.

1569.

Konung Johan III.s fullmakt för Bengt Gylta till Påtorp

att vara häradshöfding i Wartofta härad af Westergötland. Dat. Stockholms Slott d. 4 Jan: 1569.

N:o 1489.

1638.

Förmyndareregeringens under Dr. Christina Resolution på Allmogens i Wartofta, Frökinds och Wiske härader besvär deröfver, att gr: Pehr Brahe gjorde dem hinder i deras timmerhygge, näfvertägt och vedbrand på Hökensås. Dat. Stockholm d. 14 Febr. 1638.

N:o 1490.

1642.

Förmyndareregeringens under Dr. Christina Resolution på Allmogens af Frökinds härad underdåniga supplications-punkter, rörande de dryga skatterna m. m. Dat. Stockholm d. 25 Febr. 1642.

N:o 1491.

1647.

Drottning Christinas confirmations-bref till fru Margareta Littje, enka efter Anders Olofsson Oxehufvud, på besittningen af några från kronan tillbytta gårdar. Egenhändigt af Drottningen undertecknad. Dat. "vårt kgl. residens-slott Stockholm" den 29 Mars 1647.

N:o 1492.

1720.

Danska Admiralitets Collegii afsked och pass för é. o. löjtn. Lorentz Pay. Undert: bland andra af P. Torden-skiöld. Dat. Köpenhamn d. 1 Febr. 1720.
Hör egentl. till Dickson-Buk. saml.

N:o 1493:

1883.

Ett färgtrycks-exemplar af Kejsar Alexander III.s af Ryssland krönings-proklamation. Sk. 1884 af Höga Portens generalkonsul i Köpenhamn H.r W-m Johnson. Dat. ?

N:o 1494.

1677.

Fru Margareta Huitfeldts städjebref till Tolle Brynmildsen på hälften i hennes gård Hellene å Miörn, under Sundsby, som Tolles blifvande svärfader Anders Pedersen redan förut inrymt honom. Dat: Sundsby d. 23 Februari 1677. Med sedermera tillkomna bestämmelser. Dat. d. 10 Jan: 1679. Skänkt 1884 af H.r Commin: Efr. N. Jörlander.

N:o 1495.

1793.

Hertigens af Södermanland, sedermera K. Carl XIII - såsom förmyndare under Konung Gustaf IV Adolfs minderårighet - resolution på rådmannen i Göteborg H. E. Petterssons ansökan, att få bygga ett nytt stenhus i bastionen "Carolus Rex." Dat. Stockholms Slott d. 11 Febr. 1793. [Sorgkanter efter K. Gustaf III]

N:o 1496.

1788.

Förteckning på alla i Strömstads Tull-district varande Sillsalterier och Trankokerier. Tillika innehållande deras belägenhet, egarnes namn och hemvister, huru stort hvarje saltteri är eller huru mycken sill vanligen insaltas, samt af huru många och stora kittlar varje trankokeri-verk består. Dat. Strömstads Rådhus d. 12 Jan. 1788.

N:o 1497.

1800.

Summarisk förteckning öfver utgifterna till Göteborgs Nya Hospitals stenhus-byggnad åren 1786 och 1787. Ur concepthandlingarne utdraget af . . . Deijenberg. Dat. Saltkällan d. 9 September 1800.

N:o 1498.

1790.

Utdrag af Göteborgs Stads Auktions-kammars protokoll, angående försäljning af gästgifvaregården Redberget, belägen å Göteborgs Stads grund. Inköptes af glasmästare

ren Börjesson; då likväl enkefru Regina Elisabeth Minten väckte anspråk att återfå en del af egorna, såsom rätteligen lydande under Bagaregården, hvarå företedde intyg af stadsarkitekten, åberopande en karta af 1680. Dat. Göteborg d. 1 Juni 1790.

N:o 1499.

1762 - 1776.

Förteckning på lysningar till äktenskap i Gustavi el. Domkyrkoförsamlingen i Göteborg från och med 1762 t. o. m. 1776. + avskrift av Wilh. Berg. *Överförd. till H 26:1.*

N:o 1500.

äldre än 1812.

"Köpmans Catechismus" manuskript af onämnd författare.

N:o 1501.

1793 o 1794.

Tvenne debet-sedlar för åren 1793 och 1794 ställda på handl. i Göteborg Joh. Minten.

N:o 1502.

1780.

K. Gustaf 3:s gäfvobref till sin Förste Lif-Medicus N. Dalberg på arrendet af Rådmanöö Kungsgård med tillhörigheter, att så snart krigsrådet Rööks arrende-kontrakt med kronan tilländalupit af Dahlberg tillträdas för att under sin lifstid besitta på samma vilkor som Röök. Dat. Damgarten d. 3 Juli 1780.

N:o 1503.

1622.

Ståthållaren på Stockholms slott, riksrådet frih. Gabriel Gustafsson Oxenstiernas pass för kapt. löjtnanten vid Dalreg.tet Peder Larssen, att, sjelf fjerde, resa hem till Dalarne, efter skjuts af 4 hästar, m. m. Dat. Stockholm d. 20 Sept.r 1622.

N:o 1504.

Skrivelse från Conrad Falkenberg, Carl Bonde och Johan Berndes [sedermera riksråder] till majoren Peter Larssen på Hinshyttan, regementsskrifvaren Erik Larssen

[Texten har Lars Eriksson] på Kallerbo och Olof Pedersen i Qvista [Avesta?] angående Daniel Hanssons i Säter' beskyllningar mot ståthållaren i Sätergårds län välb. te Peter Kruse att denne skulle förtryckt och utarmat allmogen o. s. v. Begärande härom förhör med åtskilliga söknar och embetsmän hvilka skolat blifvit af Kruse tvungna att lemna honom ett gynnsamt vitsord. Dat. Stockholm d. 20 November 1638.

N:o 1505.

1660.

Skrifvelse från danska rikshofmästaren Joach: Gersdorff till fältmarskalken m. m. grefve Gustaf Otto Stenbock. Af innehåll, att den förre, enligt den senares begäran, låtit affordra borgmästaren Anders Jönsson hans fribref [pass?], hvilket genom tullförvaltaren Ludvig Lorentz skulle gr. Stenbock med första tillställas. Dat. Köpenhamn d. 20 Juni 1660.

N:o 1506.

1591.

Äldre, troligen samtidig, afskrift af ett dombref, utgifvit af Claus Jenssen, Lagman i Bohuslän och Viken uti en rättegång mellan Carl i Tönsäng, i Valla socken på Tiörn, och dennes broder å ena och Olof Hakonsson i Fjellebro, Ifvar Gydesson dersammastädes, Arfvid skräddare i Häggevall och Margareta Michels i Marstrand m. fl. å andra sidan, rörande besittningen af en skogsteg, kallad "Tönsängstegen," som af gammalt lydt under Tönsäng. Dat. Kongelf d. 21/3 1591.

N:o 1507.

1639.

Lagmannen öfver Bohuslän och Viken Hans Frandsons dombref, rörande åtskillige egotvister mellan Lauridz i Lind och Tolle i Rörvik, Valla socken på Tiörn. Dat. d. 15 Juni 1639.

N:o 1508. 1659.

Landshöfdingen öfver Christiansstads län och Bleking
Håkan Nilsson Skyttes pass för "bysseskyttaren" Erik
Olsson, att resa hem till sitt och, såsom oförmögen
till vandring, förses med släde till sin fortkomst.
Dat. Christianstad d. 3 Jan. 1659.

N:o 1509. 1682.

Georg Wilhelm von Mühls qvitto å 1086 Dal. S. mt.,
som ryttmäst. Reuterhjelm's compagnie afbetalt å en
revers, hvilken Exc. m. m. R. v. Ascheberg utställt
till "tullens afbetalning" m. m. Dat. d. 24 Febr.
1682. Hör egentl. till 1 bandet.

N:o 1510. 1695.

Supplik från almogen till landshöfdingen Gripenhjelm
i St. Kopparbergs län. Af innehåll att Officerare,
som reste till möte eller mönstringar, skulle till-
hållas, att ej lägga för tunga lass på deras åkdon
och efter deras hästar. Landshöfdingens resolution
derå tecknad. dat. Fahu kungsgård d. 3 Mars 1695.

N:o 1511. 1715.

"Förlikning öfver rågången mellan Rönäs och Elmtaryds
säterier i Agunnaryds socken, Sunnerbo h.d. dat. 4/5
1715.

N:o 1512-1516. 1797.

Handlingar rörande Christina Södergren, som efter ut-
ståndet kroppsstraff och uppenbar kyrkoplikt för ett
brott, till hvilket hon blifvit af andra förledd, för
flera år som matros, klädd som karl, till sjös, mest
utrikes. Kom sedan hem, vistades i sina föräldrars hus,
"förande ett stilla och beskedeligt lefverne." Blef
dock under en vistelse i skärgården antastad och med
fångskjuts till konungens Bef.hafv. i Göteborg in-
förpassad. Handlingarne äro:

N:o 1512. T. J. Eisermans förpassningssedel, dat. Klädesholmen d. 6 Okt. 1797. Påtecknad af länsmanen And. Svensson.

N:o 1513. Skrifvelse i ämnet fr. Magistraten till Kon. Bef.hafv. dat. d. 19 Okt. 1797.

N:o 1514. Öfverskulden L. Borelii rapport, dat. 18 Okt. 1797.

N:o 1515. Kyrkoh. Magn. Roempkes intyg, dat. 19 Okt. 1797 och

N:o 1516. Concept till Christina Södergrens ansökan om nåd.

N:o 1517. 1849.

By-ordning inom Karleby norra rote. Dat. Granbacken i Logården Karleby d. 16 Apr. 1849.

N:o 1518. 1870.

Kalkering tagen på den, i följd af Dr. Christinas befallning i Fontainebleau 16.. mördade marchesen Giov. Monardechis [vulgo Monaldechis] griftesten i kyrkan Avon vid Fontainebleau. Kalkeringen gjord på stället och skänkt af gr. Arthur Demarsy 1870.

N:os 1519 - 1521. 1791.

1) Fullmakt för handl. Olof Melin, att vara löjtnant vid andra kompaniet af nationalgardet i S.t Malo. Dat. S.t Malo d. 3 Juni 1791.

2) Afsked för Olof Melin [natif de Suède, province de Gothie] från National-Milisen i S.t Malo. Dat. d. 18 Aug. 1791.

3) Kallelsebref för Olof Melin till ledamotskap i sällskapet "Les amis de la constitution." Dat. Saint Malo d. 29 Juli 1791. [l'an 3.e de la liberté].

Skänkta af H.r Öfv. och Ridd. Paul Melin.

- N:o 1522. 1644.
 "Relation ifrån Götheborg, om Louis de Géers ankombst
 der sammastädes och de sju Danske Skeppens skamlige
 Flychten ther ifrån." Dat. d. 14 Sept.r 1644. (tryck).
- N:o 1523. 1678.
 "En Lustigh Wijsa, om Fästningen Bohuus hårda Atta-
 querande och änteligen lyckelige Liberation. Under
 en Jungfrus Person, som för sin Ähras Conservation
 Ridderligen fächtat, enfaldigt repræsenterat. Kan
 sjungas medh sin egen ljufliga Melodie. Tryckt i
thetta Åhr. Sk. af Dr. J. Biörklund.
- N:o 1524. 1687?
 (Äldre afskrift) Mårten Nilssons, Lars Olssons och
 Christen Anderssons i Öbe, Mykleby socken på Oroust,
 skrifvelse till Kgl. Rådet och Fältmarsk. gr. Rutg.
 v. Ascheberg inneh. klagomål öfver häradsh: E. Sim-
 mingsköld, som sökt få Öbe till sitt boställe i stäl-
 let för Holmen i Tegneby s.n. Utan dato.
- N:o 1525. 1771.
 Åtskillige concepter angående lektorerna Rosén och
 Beyer, anklagade för anhängighet till Svedenborgs
 lära. Häribland Beyers inlaga till Kgl. Maj:t i
 saken, i Consist. Exhib. d. 7 Febr. 1771. Samtel.
 äro funne bland domprost O. Ekeboms efterlemnade
 papper.
- N:o 1526. 1871.
 Skrifvelse från engelske amiralen Seymour, "senast
 känd från bombardementet af Alexandria, men bättre
 känd som matematiker." Tacksägelse till J. J. Å-
 strand, "Göteborgare, astronom, observator å Ber-
 gens observatorium, för dennes arbete "New Method
 of determining the Latitude and Longitude and the

Variation of the Compass etc. etc." Skänkt 1885 af hr
 prof. r m. m. Dr. V: Rydberg, som fått det af Åstrand.
 Brevet dateradt Her Majestys Ship Narcissus. Bergen
 September 25 1871.

N:o 1527. 1839.

Ett häfte innehållande hvarjehanda uppgifter och räkenskaper rörande Göteborgs stad och Örgryte socken under åren 1830-1839. (Börjar från ömse sidon)

N:o 1528. 1788.

Konung Gustaf IIIs. egenhändiga General order, jemte handbref till General Löjtnanten Grefve Jan Sparre att öfvertaga befälet i Göteborg jemte Generallöjtnanten frih. Durietz. Dat. d. 5 Okt. 1788.

Skänktes af H. Exc. gr. Alb. Ehrenswärd när han i sammanträde med Museistyrelse d. 19 Okt. 1885. tog afsked för att i Stockholm tillträda sin post såsom Utrikes Minister.

Fyrationde nionde Serien

De härefter följande N:os, till och med N:o 1625 äro bref och handlingar, som funnos efter M.r Daniel Fraser, grundläggare under grefve Baltzar Bogislaus' v. Platens auspiciér af Motala Mekaniska Verkstad. Skänktes till museet af hans trenne söner 1885.

N:o 1529. 1822.

Kontrakt mellan grefve B. B. v. Platen och D. Fraser Esq.r om den senares öfverresa till Sverige. Dat. Motala d. 22 April 1822.

N:o 1530. 1822.

Kontrakt mellan grefve B. B. v. Platen och Dan. Fraser rörande den senares anställning vid Motala i två år. Dat. Motala d. 22 April 1822.

N:o 1531. 1822.

Frih. Gust. Algernon Stiernelds pass för Dan. Fraser med hustru och tre barn, födde i England, samt ännu en person, J. Thompson, att afresa till Göteborg. Dat. London d. 18 Maj 1822. Ankom till Ny-Elfsborg d. 29 Maj 1822. Passet uppvist i Poliskammaren i Göteborg d. 30 Maj 1822.

N:o 1532. 1822.

Bref från In.o Wilks till D. Fraser, angående en sänd-

ning samt om verksamheten på Bermondsey [der Fraser då senast varit anställd]. Dat. Bermondsey d. 6 Sept. 1822.

N:o 1533. 1822.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, med tack för åtskilliga från honom erhållna gravyrer och bebådande besök af grefven på Motala. Dat. Linköping d. 30 Dec. 1822.

N:o 1534. 1823.

Räkning angående D. Frasers lön från d. 22 April 1822, till och med d. 21 April 1823. Undert. J. Tauvon. Dat. Vadstena d. 4 Sept. 1823.

N:o 1535. 1823.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser. Angående svårigheterna vid grundandet af verkstaden. Ut-talar dock godt hopp för framtiden. Sänder en present till fru Fraser. Dat. Stockholm d. 19 Sept. 1823.

N:o 1536. 1824.

Uppsats af gr. B. B. v. Platen, af innehåll att verkstaden är hufvudsakligen anlagd för Göta Kanals behof. Dat. Motala d. 17 Juni 1824.

N:o 1537. 1826.

Öfversättning på engelska af Konung Carl XIV Johans bref, angående de 20,000 RD Bco, som den 14 Maj 1823 beviljades som lån åt Motala Mekaniska verkstad. Dat. d. 3 Mars 1826.

N:o 1538. 1826.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, angående anstalter för att herbergera en viss Parry, som kommit öfver fr. England med familj. Dat. Linköping d. 5 Sept. 1826.

N:o 1539. 1826.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, bebådande den förres tilltänkta besök på Motala, då han önskade få se någon gjutning. Item angående svar till Oven rörande dennes önskan att få sin son anställd vid Motala verkstad. Dat. Linköping d. 7 September 1826.

N:o 1540. 1826.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, bebådande besök af den förre, i sällskap med grefve af Wetterstedt. Säger äfven sin tanke angående Ovens anhållan att få sin son anställd vid Motala verkstad. Dat. Linköping den 13 September 1826.

N:o 1541. 1826.

Grefve B. B. v. Platens förbindelse, genom hvilken Daniel Fraser tillägges andel i Motala Verkstad för ett belopp af 12000 RD Bco. Dat. Motala den 28 September 1826.

N:o 1542. 1826.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, angående uppskof med tillämnadt besök, i anseende till Säfströms svaghet. Dat. Linköping d. 17 Novemb. 1826.

N:o 1543. 1826.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, angående tillämnadt besök på Motala af en Mr Wilkes, föreståndare för ett gjuteri i Stockholm, samt en Mr Amell. De skulle få bese allting, men hvarken ritningar eller räkenskaper. Dat. Linköping d. 22 November 1826.

N:o 1544. 1827.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, angående besök af en onämnd preussisk officer [Borch?] som

skulle tillåtas få bese allting vid Motala verkstad.
Item rörande en misslyckad gjutning, hvarföre tjen-
ligare kol skulle anskaffas. Dat. Linköping d. 21 Jan.
1827.

N:o 1545. 1827.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, angå-
ende en ångpanna af Ovens tillverkning, beställd från
Preussen, som blef kasserad. Item rörande åtskilliga
andra arbeten. samt om ett tillämnadt besök af gr.
Platen vid Motala. Dat. Linköping d. 12 Februari 1827.

N:o 1546. 1827.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, angående
den väntade ankomsten af en ingenjör Wesslau, som skulle
uppgöra vissa ritningar m. m. Dat. Linköping. den 12 Mars
1827.

N:o 1547. 1827.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, angående
tillämnadt besök vid Göta Kanal och Motala Verkstad af
en M.r Ellan Stevesen. Dat. Höganäs d. 13 Juni 1827.

N:o 1548. 1827.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, angående
påskyndande av beställda arbeten, att de måtte bli fär-
diga innan riksdagens början och så fort Carlsund hunnit
lemna ritningar, för att ej förekommas af medtäflarne
Oven, Wahrendorff och Cronstrand. Item rörande afgifvande
dädanefter af månadlig rapport genom öfverstlöjtn. Lager-
heim och Warberg om verkstadens verksamhet. Sluteligen om
en beställning af ett större quantum ståltråd [? files]
som gr. Platen ansåg särdeles förmånlig för verkstaden.
Dat. Mariestad d. 26 Dec. 1827.

N:o 1549. 1828.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, angående uppskof af tilltänkt besök vid Motala. Item om inkallande af en arbetare från Aberdeen. Dat. d. 10 Mars 1828.

N:o 1550. 1828.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser, angående väntadt besök i Motala af prof. Hansteen, som rekommenderas att få bese verkstaden. Likaledes tillkännagifves ditkomsten af en Malcolm, sedermera egare af Norrköpings Mekaniska verkstad. Dat. Christiania d. 16 April 1828.

N:o 1551. 1828.

Bref från Robert Bald till Dan. Fraser, angående Malcolm (gjutmästare vid Motala till 1843). Dat. Edin[burg?] den 21 April 1828.

N:o 1552. 1828.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser. Rekommendation för en amerikanare M:r Wilkins och dennes sällskap att få bese Göta kanal och verkstaden. Item talas om ett tillämnadt besök af gr. Platen vid Motala. Dat. Christiania d. 30 Juni 1828. [otydligt, 1826]

N:o 1553. 1829.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser. Rekommendation för öfverstelöjtn. Nordvall att få bese Motala verkstad. Dat. Stockholm den 10 April 1829.

N:o 1554. 1829.

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser. Uttrycker sin belåtenhet med sitt besök i Motala och med verkstadens framsteg. Nämnar att commodore Müller förklarar sig nöjd med att Fraser fullbordar en beställd kran.

Berättar om ett missöde med vagnen, han (Platen) åkte uti, hvilken blifvit illa lagad vid Motala Verkstad. Dat. Christiania den 11 Maj 1829.

N:o 1555.

?

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser. Rekommendation för en h:r Rudberg med två följeslagare att få bese verkstaden. Bebådar förestående besök af Platen. Dat. Linköping d. 8 Juli, utan årtal.

N:o 1556.

?

Bref från gr. B. B. v. Platen till Dan. Fraser. Rekommendation för Amiral Lagerbjelke att få bese verkstaden. Utan ort och datum.

N:o 1557.

1829.

Utdrag ur grefve Baltz. Bogisl. von Platens sista bref till H. K. H. Kronprinsen [sedermera K. Oscar I] deri han rekommenderar Fraser på bästa sätt. Dat. d. 4 Dec.r 1829.

N:o 1558.

1829.

Tryckt notifikation om Hans Excellens Norges Rikes Ståthållares m. m. m. Grefve Baltzar Bogislaus von Platens död i Christiania d. 6 December 1829.

N:o 1559.

1830.

Invitation till D. Fraser att bese grefve B. B. v. Platens lik i Motala kyrka d. 6 Febr. 1830.

N:o 1560.

1830.

Bref från Sefström till Fraser. Angående den stora förlust de lidit genom Exc. Platens död. Item rörande ett mekaniskt instrument "Fühlhebel" kalladt. Dat. Fahlun d. 18 Febr. 1830.

N:o 1561. 1830.

Afskrift af ett bref från Gustaf Ekeman till Fraser. Angående ett valsverk, som gr: v. Hermansson ville låta bygga vid Färna [norr om Köping]. Dat. Fahlun d. 15 April 1830.

N:o 1562. 1830.

Utdrag af Direktionens för Motala Mekaniska verkstad instruktion för disponenten, verkmästaren m. fl. (särskildt angående densenare. Dat. d. 4 Nov. 1830 [vidimeradt af B. H. Santesson. [på engelska].

N:o 1563. 1830.

Utdrag af Direktionens för Motala Mekaniska verkstad d. 4 Nov. 1830 utfärdade instruktion för disponenten m. fl. [svenskt]

N:o 1564. 1830.

Priskurant på materialier under år 1830.

N:o 1565. 1831.

B. H. Santessons skrifvelse till Fraser, angående nytt kontrakt med Göta kanal bolaget. Dat. Motala d. 4 Mars 1831 [engelskt].

N:o 1566. 1831.

B. Franc Sparres promemoria till Fraser, angående offerert att vid verkstaden qvarstadna. Dat. Motala Mek: Verkstad d. 7 Mars 1831.

N:o 1567. 1831.

Utdrag från protokoll hos Styrelsen för Motala Mekaniska Verkstad angående förnyadt kontrakt med Fraser såsom Verkstadens chef, med föreslagna ändringar i det äldre, sedan 1826 gällande kontraktet. Dat. Motala d. 7 Mars 1831.

N:o 1568. 1831.

Afskrift (i engelsk öfversättning) af kontraktet mellan Direktionen för Motala Mek. Verkstad och Daniel Fraser. Dat. Motala d. 7 Mars 1831.

N:o 1569. 1831.

Originalen till föregående. Dat. Motala d. 7 Mars 1831.

N:o 1570. 1831.

Utdrag på engelska af protokoll hållet vid sammanträde under B. Franc Sparres ordförandeskap med Direktionen öfver Motala Mek. Verkstad. Dat. d. 7 Mars 1831.

N:o 1571. 1831.

Bref på eng: från E. Marchander, med svenskt postskript af O. G. Öngren till Fraser, som då vistades i London. Genomstunget, förmodligen för rökning i anledning af Kolerafarsoten. Dat. Motala d. 27. Sept. 1831.

N:o 1572. 1831.

Värdering af Tumba pappersqvarn. 1831.

N:o 1573. 1832.

Tryckt bjudningsbref till Verkmästaren Dan. Fraser, att bevista det högtidliga öppnandet af Göta-Kanal, d. 26 Sept. 1832, kl. 8 f. m.

N:o 1574. 1833.

Bref från James Dickson till Dan. Fraser, angående sågqvarnen vid Matfors, som bränt ner. Dickson ville veta om machineriet dertill, som varit utsatt för eldens åverkan ändock skulle kunna göra tjenst. Vidare om några förnödna saker, huruvida de skulle kunna göras vid Motala och till hvad pris. Item rörande Dr. Lamperts son, som ansökt om anställning vid verkstaden. Dat. Göteborg d. 5 Juni 1833.

N:o 1575. 1833.

Bref från James Dickson till Dan. Fraser, angående åtskilliga beställda effekter, hvilka skulle vara till sågverket vid Matfors. Dat. Göteborg d. 12 July 1833.

N:o 1576. 1833.

Bref från James Dickson till Dan. Fraser, angående påskyndande af beställningar. Dat. Göteborg d. 23 Juli 1833.

N:o 1577. 1834.

Prospekt tryckt på engelska och tyska; angående försäljning genom C. Tottie Esq. e af Motala Mek. Verkstad. Dat. 1834.

N:o 1578. 1834.

Uppgift om aflöningar till arbetare, sjukvård, materialier, arbetsstyrka och tillverkning under året 1834.

N:o 1579. 1835.

Grefve Baltzar Julius Ernst von Platens bref till Fraser rekommenderande kapt. Nixon af engelska marinen att få bese verkstaden. Dat. d. 22 Maj 1835.

N:o 1580. 1835.

Utdrag af protokoll hållet vid sammanträde i Göta Kanal-direktionen, angående anbud af Herrar Holmgren till Fraser att öfvertaga Motala Mek. Verkstad. Dat. den 27 Okt. 1835.

N:o 1581. 1835.

Förslag till kontrakt angående öfverlåtande af Motala Mek. Verkstad till Herrar P. J. Holmgren och J. Holmgren. Dat. Stockholm Okt. 1835. [Torde vara äldre än föreg.]

N:o 1582. 1835.

Frasers skrifvelse till Göta Kanal Bolagets direktion an-

gående det af honom gjorda anbudet att sjelf inköpa Motala verkstad. Dat. Stockholm d. 21 Nov.r 1835.

N:o 1583. 1835.

Afskrift af Frasers till Göta-Kanal-Direktionen ingifne närmare förklaring öfver sitt anbud, att för 150,000 RD sjelf öfvertaga verkstaden. Dat. Stockholm d. 26 Nov. 1835.

N:o 1584. 1835.

Frasers uträkning öfver den del af Göta Kanal Bolagets skuld, han måste öfvertaga i händelse han skulle sjelf inköpa Motala Mek: verkstad. Dat. Stockholm d. 8 December 1835.

N:o 1585. 1835.

Afskrift af Frasers skrifvelse till Direktionen för Göta Kanal Bolaget angående vissa ändringar i vilkoren för hans köp af verkstaden. Dat. Stockholm d. 12 Dec. 1835.

N:o 1586. 1835.

Afskrift af Frasers skrifvelse till Göta-Kanal-Bolaget med anhållan att inom viss tid få svar om hans anbud att inköpa verkstaden antages. Dat. Stockholm d. 15 December 1835.

N:o 1587. 1836.

Afskrift af Frasers förklaring till Göta-Kanal-Direktionen angående sitt anbud att sjelf inköpa verkstaden. Dat. Motala d. 13 Jan. 1836.

N:o 1588. 1836.

Grunder för de vilkor, under hvilka Göta-Kanal-Bolaget beslutat att försälja Motala Mekaniska Verkstad. Dat. Stockholm d. 8 Febr. 1836.

N:o 1589. 1836.

Bref från Claes Cronstedt till Daniel Fraser. Den förre säger sin tanke om det tillämnade köpet. Dat. Stockh. 25 Febr. 1836.

N:o 1590. 1836.

Fraser's på engelska affattade svar till Direktionen för Göta-Kanal-Bolaget angående dess förfrågningar af d. 15 Mars 1836.

N:o 1591. 1836.

Bref från N. G. Sefström angående svårigheten att få penningar till Verkstadens inköpande. Dat. Stockholm d. 24 Mars 1836.

N:o 1592. 1836.

Bref från N. G. Sefström angående hans företräde hos kronprins Oskar och utsigten att erhålla lån af 150,000 RD (till köp af verkstaden) i England eller Tyskland. Dat. Stockholm d. 3 Apr. 1836.

N:o 1593. 1836.

Öfversättning på engelska af ett Major G. Odencrantz's anbud, att Fraser skulle för 6000 £ öfvertaga egendomen Charlottenberg. Dat. d. 20 April 1836.

N:o 1594. 1836.

Svenska originalet till föreg. Anbud af Major G. Odencrantz till Fraser, att för 6000 £ Sterl. öfvertaga den förres egendom Charlottenberg. Dat. d. 20 April 1836.

N:o 1595. 1836.

Renskrifvit men ej undertecknad exemplar af Göta Kanal Bolagets prospekt för försäljning af Motala Mekaniska verkstad. Dat. Motala d. 2 Maj 1836.

N:o 1596. 1836.

Uppsats likaledes angående försäljning af Motala Mekaniska verkstad. Dat. Motala d. 3 Maj 1836.

- N:o 1597. 1836.
 Translator C. A. Iggeströms engelska öfversättning af
 Göta-Kanal-bolagets prospekt angående försäljning af
 Motala Mek: Verkstad. Dat. Göteborg d. 11 Maj 1836.
- N:o 1598. 1836.
 C. Mertens rekommendation för tvenne bayerska office-
 rare att få bese Motala verkstad. Dat. Finspong d. 15
 Juni 1836.
- N:o 1599. 1836.
 Nytt kontrakt mellan Göta-Kanal-Bolagets styrelse och /
 D. Fraser angående verkstaden, sedan det dittills
 gällande kontraktet med d. 1 Aug. tilländalupit. Dat.
 d. 4 Augusti 1836.
- N:o 1600. 1836.
 Bref från James Dickson rörande emottagen inbetalning.
 Dat. Göteborg d. 5 Sept. 1836.
- N:o 1601. 1837.
 E. Marchanders redovisning till D. Fraser af hans lön
 m. m. Dat. Motala d. 16 Jan. 1837.
- N:o 1602. 1837.
 Daniel Frasers diplom som Riddare af Vasa Orden. Dat.
 Stockholm d. 18 Januari 1837.
- N:o 1603. 1837.
 Bref från v. Sydow till D. Fraser angående i arbete
 varande beställningar vid Motala mekaniska verkstad,
 "Svenska lejonet" m. m. Dat. Stockholm d. 13 Okt. 1837.
- N:o 1604. 1838.
 Bref från Rob:t Bald. Rekommendation för M:r Gunn att få
 bese Motala Verkstad. Dat. Edsmö d. 7 Febr. 1838.

N:o 1605. 1838.

Fullmägt för Alexander Fraser i Leith, att i England beställa en för Motala Verkstad nödig maskin. Undert. af B. H. Santesson och D. Fraser. Med postskript af samme. Dat. Motala d. 24 Febr. 1838.

N:o 1606. 1838.

Bref från C. F. Warberg, till D. Fraser, angående påskyndande af en beställning. Dat. Stockholm den 24 Augusti 1838.

N:o 1607. 1838.

Bref från David Carnegie till Daniel Fraser om att få en ung Jenssen, för tillfället anställd vid Motala Mekaniska verkstad, öfverflyttad till Carnegies bruk. Dat. Göteborg d. 24 Sept. 1838.

N:o 1608. 1839.

Bref från J. H. Munktell till D. Fraser, begärande omdöme om en machin-ide. Dat. Fahlun d. 28 Januari 1839.

N:o 1609. 1839.

Bref från Gust. Lagerheim och O. Jansson till Daniel Fraser - som då vistades i England. Angående deras tillfredsställelse med hvad han der för verkstaden uträttat och med de effekter, han hemsändt. Dat. Motala d. 19 Juli 1839.

N:o 1610. 1840.

Bref från v. Sydow till D. Fraser, angående åtskilliga ritningar och maskinarbeten. Dat. Stockholm den 20 Mars 1840.

N:o 1611. 1840.

Bref från B. G. Bredberg till D. Fraser, att Direktionen för Göta-Kanal-bolaget uppdragit åt Öfverste Lagerheim

och Assessor Jansson, att å dess vägnar öfverlämna Motala Mek. Verkstad till den nye egarens ombud, major Odenkrantz etc. Dat. Stockholm d. 7 April 1840.

N:o 1612. 1840.

Tablå öfver Ångmachintillverkningen vid Motala Mekaniska Verkstad. Upprättad i enlighet med verkstadens räkenskaper af L. J. Wallmark. Dat. d. 21 April 1840.

N:o 1613. 1841.

Kontrakt mellan Motala Mekaniska Verkstad genom G. Odenkrantz och D. Fraser - hvars namn dock är bortklippt. Dat. d. 1 Juli 1841.

N:o 1614. 1842.

G. Odenkrantz's å Motala mekaniska verkstads vägnar, instruktion för verkstadens förste Mekanikus och arbetschef. Dat. Stockholm d. 5 Dec. 1842.

N:o 1615. 1843.

Bref från H. v. Steyern till Daniel Fraser, uti hvilket han säger sin mening om det hänsynslösa sätt på hvilket Fraser behandlats af den nya direktionen för verkstaden. Dat. d. 6 Januari 1843.

N:o 1616. 1843.

Intyg om Frasers välförhållande utgifvit af N. F. T..., G. Odenkrantz och B. v. Platen. (Baltzar Julius Ernst?) Dat. Stockholm d. 23 Maj 1843.

N:o 1617. 1843.

Konung Carl XIV Johans resolution på anhållan af Daniel Fraser, att han, som var född i Skotland och sedan 1822 vistats i Sverige, samt der blifvit utnämnd till riddare af Vasa Orden, måtte få i nåder upptagas till svensk undersåte. Dat. Stockholms slott d. 7 Aug. 1843.

N:o 1618 & 1619. 1843.

Tvenne förteckningar öfver machiner, som tillverkats vid Motala Mekaniska verkstad från 1822 till 1843.

N:o 1620. 1844.

Bjudning till Ulfåsa för Fraser från friherre G. Algernon Stiernefeld. Jemför N:o 1531.

N:o 1621. ?

Förteckning på penningebidrag från åtskilliga personer [förmodl. intressenter i verkstaden] Utan datum. Beloppet 23,500.

N:o 1622. ?

Billett från v. Steyern om Äqvists ankomst. (v. Steyerns)

N:o 1623. ?

Afskrift från en uppsats rörande en annan method för räknenskapernes förande vid Motala Mekaniska verkstad. Utan datum.

N:o 1624. ?

Kort lefvernes-beskrifning öfver greve Baltzar Bogislaus von Platen. Samolikt utdrag ur en engelsk tidning.

N:o 1625. 1885.

Telegram till Ingeniör Rob:t Fraser i Göteborg från hans faders fordna lärjungar församlade kring hans faders grafvård. Dat. Motala d. 5 Okt. 1885.

N:o 1626.

1820.

Staty-Bildhuggaren, sedermera professorn och kommandören B. E. Fogelbergs testamente, uppsatt före hans afresa till Italien m. m. Nemligen:

- 1) Procès-verbal vid öppnande efter Fogelbergs död af testamentet genom not. publ. J. H. Ritterberg, som skedde i Stockholm d. 17 Mars 1856.
- 2) Kuvertet, hvaruti testam. var inneslutet och försegladt.
- 3) Sjelfva testamentet, genom hvilket Fogelberg testamenterar allt sitt till sin syster fru Katarina Maria Schönöw, med undantag af en del oljetaflor och gravyrer, som gifvas åt d. v. Kond. vid museum i Stockholm, sedermera professorn, J. G. Sandberg. Dat. Stockholm d. 11 Aug. 1820.
- 4) Prof.r C. G. Quarnströms bref angående åtgärder, att vidtaga i och för realisation af Fogelbergs i Rom kvarstående arbeten och annan egendom. Samt om någon hjälp till F:s gamle trotjenare Agostino. Dat. Rom d. 27 Aug. 1855.
- 5) Förteckning m. m. å F:s i Rom kvarvarande gipser.

N:o 1627.

1789 etc.

Sju st. diverse handlingar rörande "The Royal Bachelors Club" i Göteborg, nemligen:

- a) Tacksägelse-bref till Kgl. Secret. h:r Claes Gartz för hans besvär med förskaffande af det Kgl. privilegium samt beställande af en medalj, till hvilken han äfven lemnat idé. Hvarjemte yttras önskan, att någon gång få se herr Kgl. sekreteraren i klubben. Undertecknad af ledamöterna Jonas Tranchell, Rob. Innes, Tho.s Erskine,⁺ Johan Sahlsteen, C. Herpel, Aron Oterdahl, David Low, Henry Greig, S. R. Schwartzkopff, S. Wengren, Jonas Malm, Erik Törnsten⁺, Lars Wohlfahrt, Pehr Dubb⁺, N.s Arfvidsson, D. Mitchell, S. Rydquist, And. Treffenberg⁺,

Ruthensparre⁺, Ph. A. Oterdahl och Laur. Tarras.
Dat. d. 5 Dec.r 1789.

b) Afskrift, Protokolls-utdrag af d. 1 Nov. 1787 af innehåll, att på sammanträde upplästs konung Gustaf III.s klubben nådigst förlänte privilegium af d. 17 Sept. att fritt och obehindradt få fortsätta Bachelors-Klubbens nöjen och Societetsbillard. Och beslöts att nämnde "höga dokument" skulle på patent afskrifvas och, under glas och i förgylld ram, främst uti billard-rummet uppsättas. Och tillkännagafs, att det var K. sekret: h:r Claes Gartz ⁺) i Stockholm, som haft besvär, att uppsätta och hos konungen insinuera ansöknin-gen derom samt derpå utverka privilegium, hvarföre klubben genast utnämde honom, Gartz, till hedersledamot, med försäkran, att vid nästa sammankomst "recompensera" hans oförtrutna möda och nit. Un-dert: Jonas Tranchell. Rob. Innes.

c) Afskrift af ordförandens, Jonas Tranchells, tal, då det tredje fullständiga jubileum firades d. 19 Nov. 1789. Klubben räknade nemligen sin tid efter sekler, dock så, att ett sekel innefattade en tid af endast tio år, och skulle efter hvarje sekels förlopp nytt jubileum firas. Talet innehåller först och främst en kort historik öfver klubbens tillvaro, allt ifrån första begynnelsen. Den grundades d. 19 Nov. 1769 af h.r Joh. G. Forss, som när talet hölls var död, och h.r Will. Chalmers, som vistades i Canton, hvilka båda äfven voro klub-bens första ordförande. I det påföljande seklet hvilkets jubileum firades "uti Hellmans billard-rum" d. 19 Nov.r 1779, fungerade som ordförande h.r Consul Erskine och h:r Johan Sahlsteen. I det tredje seklet öfvertogs ordförandeskapet af herrar Jonas Tranchell och Robert Innes. Under detta sekel erhöles K. Maj-ts nådigste privilegium, att vara en "Konglig

+) Förmodl. far el. farfar till den, som skänkt papparen.

Bachelors Club" och att fritt från andras intrång få nyttja societets Billard, "hvilket höga förordnande ses här i rummet under glas i förgylld ram." Och har ordföranden under hela tiden haft till biträde en sekreterare, en advokatfiskal och en orator. Under tiden aflidne voro klubbens grundläggare J. G. Forss, N. Matsen, W. Shephard, J. Söderberg, J. Scott, S. Fraser, M. Williamson, J. Podolyn, P. Homan, M. Neuman, N. Norman, S. N. Strandberg och S. P. Kullman. Till andra orter afflyttade voro H. J. Sibald, St. Alsing, C. Söderström, R. Söderström, D. Lyall och James Chalmers. Ny invalde ledamöter voro 25, af hvilka för tillfället frånvarande W. Chalmers [i Canton], J. Smith, O. Lindahl, J. L. Ruthensparre och J. Tarras. Behållningen i kassan var RD 353. 16 s. Hedersledamöter voro k. sekret. C. Gartz [i Stockholm], h.r John Tarras och teol: lektorn h.r Alex.

Malm. "Huru det tillgått vid våra högtidliga måltider, då främmande, som frequenterat biljarden, varit budne, ha herrarne själfva sett. Må gästfrihet, vin och ordning aldrig tryta vår klubb. Huru vårt dagliga af-tonbord serveras, är allom bekant; Må den goda reputation det förvärfvat äga bestånd och ryktet derom spridas kring rikets gränser."

d) Afskrift af ett tal, hållet i "the Bachelors Club" d. 19 Nov. 1789, vid dess jubileums firande, af en sällskapets ledamot [J. Sahlsteen]. Derur må anföras följande:

Det är till Eder mina bröder - menade Tranchell och Ennes - som vår största och vänfastaste tacksamhet är riktad; och huru kunna vi den bättre i ej mindre vår egen än hela rikets tacksamhet och erkänsla förvara, än derigenom, att vi till hugkomst deraf och af denna glada dagen, samt till vårt eget soulagement för eder drift och nitälskan, låtit preglas en jetton, som härmed å Klubbens vägnar Eder öfverlemnas, för att visa och bevara vår fullkomliga erkänsla och tacksamhet.

Den kunnen I bevara åt barn och efterkommande, hvarigenom hos dem inplantas de goda dygder, som framstrålat i tiden från deras förfäder. Tagen fördenskull med välbehag emot vår välvilja etc. etc."- Item föreslås, att till klubbens Orator utvälja Theol. lectorn och kyrkoh. Alex: Malm.

e] Afskrift af protokoll, hållet i Kgl. Bachelors Klubben d. 19 Nov. 1789 vid firande af "Andra seklets jubileum. Ganska nöjsamt att läsa, men omöjligt att deraf göra ett sammandrag utan att dess ærom af naivitet förflygtigas. I korthet sagdt, mat och drick, orationer, skålar i oändlighet - flera gånger tre "bombertar" å rad, etc. etc.

f] Tryckta versar, med titel "I Bachelors club d. 3 Okt. 1790." Jemmerlige!

g] Tryckt kallelsebref till "alla våra när- och frånvarande Heders- och vanlige ledamöter af "the Royal Bachelors Club," at på den anförde 19 November eller Elisabeths dag, 1799, infinna sig kl. 12 om dagen i klubbens vanliga samlingsrum, för at på "högtideligt sätt sluta klubbens 3:dje, och för at uti Enighet, Vänskap och Förtroende börja dess 4:de seculum." Undertecknad Pehr Dubb och Johan Wohlfahrt, contrasignerad N. Hammarberg, daterad d. 19 Maj: 1799.

Utanskrift: Konungens Tro Tjenare Kongl. Secreteraren Högädle Herr Clas Gartz, Honoraire ledamot af K. Bachelors Club i Göteborg, Stockholm."

